

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 22 Ιουλίου 2019 με την εξής σύνθεση:
Μαργαρίτα Κανάβα Πρόεδρος, Απόστολος Σιαπέρας-Εισηγητής, Ειρήνη Αψοκάρδου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 14.6.2019 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΓΑΚ ΑΕΠΠ 733/18.6.2019 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο «.....» (εφεξής «προσφεύγουσα»), με έδρα ..... όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του Δήμου Κορινθίων (εφεξής καλούμενος «αναθέτουσα αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται και κατά

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «.....» (εφεξής καλούμενη «παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει ....., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της με αριθμό 206/21-5-2019 (αρ. πρακτικού 19/21-5-2019) απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής (εφεξής «προσβαλλόμενη»), κατά το μέρος που αποδέχεται την προσφορά της παρεμβαίνουσας και την αναδεικνύει προσωρινή ανάδοχο της σύμβασης.

Με την παρέμβασή της η παρεμβαίνουσα επιδιώκει την απόρριψη της ως άνω προσφυγής και τη διατήρηση του κύρους της προσβαλλόμενης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή Απόστολο Σιαπέρα

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με το άρθρο 363 Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 του ΠΔ 39/2017, ύψους 10.371 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με

Αριθμός απόφασης: 901/2019

κωδικό 281919702959 0813 0049, εκτύπωση ηλεκτρονικής πληρωμής του παραβόλου στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ την 14/6/2019, εκτύπωση από την ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ του e-παραβόλου με αναφορά αυτόματης δέσμευσης και αντίστοιχη με δήλωση κατάστασης «δεσμευμένο») το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης, εκτιμώμενης αξίας 2.074.126,31 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή με την υπ' αριθμό πρωτ. 44547/18-12-2018 διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ηλεκτρονικό διεθνή ανοικτό διαγωνισμό με αντικείμενο «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΒΑΣΙΚΗΣ ΥΛΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΗΣ ΥΛΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ" ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟΡΟΥΣ (ΤΕΒΑ) ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ/ΔΗΜΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ ΤΗΣ ΠΕ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2018-2019», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής, προϋπολογισμού 2.381.168,84 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 18.12.2018 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στις 18.12.2018 στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) με ΑΔΑΜ 18PROC004223784, καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό συστήματος 68457.

4. Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικείμενου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 14.06.2019 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους προσφέροντες μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 10.06.2019, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από την

Αριθμός απόφασης: 901/2019

προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν . 4412/2016, και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθ. 8 του Π.Δ. 39/2017.

6.Επειδή η προσφεύγουσα, ως προσφέρουσα του εν θέματι διαγωνισμού της οποίας η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή και κατατάχθηκε δεύτερη κατά σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της επίμαχης απόφασης, ως προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, και την ανάδειξή της σε προσωρινό ανάδοχο, ερειδόμενο στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς της (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣΤΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

7. Επειδή στις 19.6.2019 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8.Επειδή με την με αρ. 912/2019 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή στις 24.6.2019, ήτοι εμπροθέσμως, απέστειλε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ΑΕΠΠ τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής.

10. Επειδή η παρεμβαίνουσα κατέθεσε εμπροθέσμως στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού την από 25.6.2019 με αρ. ΓΑΚ ΑΕΠΠ ΠΑΡ. 601/2019 παρέμβαση δοθέντος ότι έλαβε γνώση στις 19.6.2019 της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016, και με προφανές έννομο συμφέρον αιτείται τη διατήρηση ισχύος της επίμαχης απόφασης με την οποία και κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά της και ανακηρύχθηκε προσωρινή ανάδοχος.

Αριθμός απόφασης: 901/2019

11. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 362 του Ν.4412/2016: *[...] 3. Κάθε ενδιαφερόμενος, του οποίου επηρεάζονται τα συμφέροντα, δικαιούται να ασκήσει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της προσφυγής, σύμφωνα με την παράγραφος 1 του άρθρου 365, παρέμβαση ενώπιον της ΑΕΠΠ, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, προσκομίζοντας όλα τα κρίσιμα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του [...]*» ενώ με την παρ. 1 υποπαρ. Β του άρθρου 365 του Ν. 4412/2016 (όπως επαναλαμβάνεται και στην παρ. 2 του άρθρου 9 του ΠΔ 39/2017): *«[...] Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης»* καθώς και βάσει του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως αυτό προστέθηκε με το ν. 4605/2019 (ΦΕΚ 52/Α/1-4-2019): *«Σε περίπτωση συμπληρωματικής αιτιολογίας επί της προσβαλλόμενης πράξης, αυτή υποβάλλεται έως και δέκα (10) ημέρες πριν την συζήτηση της προσφυγής και κοινοποιείται αυθημερόν στον προσφεύγοντα μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ ή αν αυτό δεν είναι εφικτό με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο. Υπομνήματα επί των απόψεων και της συμπληρωματικής αιτιολογίας της Αναθέτουσας Αρχής κατατίθενται μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ έως πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής»*. Στις 27.6.2019 η προσφεύγουσα υπέβαλε υπόμνημα προς την ΑΕΠΠ μέσω του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού προς περαιτέρω υποστήριξη των λόγων της προσφυγής της επισυνάπτοντας περαιτέρω έγγραφα. Επίσης στις 9.7.2019 υπέβαλε δεύτερο υπόμνημα προς την ΑΕΠΠ μέσω του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού προς περαιτέρω θεμελίωση της προσφυγής της και προς αντίκρουση των ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας, επισυνάπτοντας επιπλέον έγγραφα. Ωστόσο, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δεν προβλέπει την κατάθεση υπομνήματος ούτε προς περαιτέρω θεμελίωση των λόγων της προσφυγής ούτε για την αντίκρουση των ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας, και, ως εκ τούτου, τα υποβληθέντα από την προσφεύγουσα ανωτέρω υπομνήματα με τα επισυναπτόμενα έγγραφα δεν λαμβάνονται υπόψη από το αποφασίζον Κλιμάκιο. Εξάλλου, η

Αριθμός απόφασης: 901/2019

αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε τις απόψεις της στην προσφεύγουσα στις 10.7.2019 μέσω της «Επικοινωνίας» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού, ήτοι σε χρόνο μεταγενέστερο της υποβολής των ως άνω υπομνημάτων της προσφεύγουσας.

12. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

13. Επειδή στον εν θέματι διαγωνισμό συμμετείχαν τρεις οικονομικοί φορείς, ήτοι η προσφεύγουσα, η παρεμβαίνουσα και η εταιρεία «.....» υποβάλλοντας τις με αριθμό συστήματος 125354, 123538 και 126194 προσφορές τους αντίστοιχα.

Με το από 29-01-2019 Πρακτικό αποσφράγισης προσφορών, ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης τεχνικών προσφορών, η Επιτροπή του Διαγωνισμού εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς της «.....» και την αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας.

Στη συνέχεια με το από 14-05-2019 Πρακτικό της εισηγήθηκε την αποδοχή αμφοτέρων των οικονομικών προσφορών και την ανάδειξη της παρεμβαίνουσας σε προσωρινή ανάδοχο της σύμβασης, ως μειοδότης, με την προσφεύγουσα να κατατάσσεται δεύτερη κατά σειρά μειοδοσίας μετά την προσφεύγουσα.

Με την προσβαλλόμενη απόφαση εγκρίθηκαν τα ανωτέρω Πρακτικά και η παρεμβαίνουσα αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος της σύμβασης.

14. Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή της αναφέρει ότι:

«II. ΛΟΓΟΙ ΑΚΥΡΩΣΗΣ

A. Ως προς τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και τα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης:

Η παράγραφος 2.2.7 της διακήρυξης προβλέπει ότι «Ο προσφέρων οικονομικός φορέας πρέπει με την προσφορά του να καταθέσει τα παρακάτω Πιστοποιητικά τα οποία θα πρέπει να βρίσκονται σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης: α) Πιστοποιητικό ISO 9001:2015, β) Πιστοποιητικό ISO

Αριθμός απόφασης: 901/2019

14001:2015, γ) Διεθνές Σύστημα Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία ΕΛΟΤ 1801:2008 - OHSAS 18001:2007, ή ισοδύναμα ή νεότερα αυτών, για την αποθήκευση, τη συσκευασία, την ανασυσκευασία και τη διακίνηση προϊόντων τροφίμων και προϊόντων παντοπωλείου, διαπιστευμένα από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα. Όσον αφορά στη διαχείριση της ασφαλείας των τροφίμων ο προσφέρων οικονομικός φορέας, οφείλει να καταθέσει: α) Πιστοποιητικό ISO 22000:2005 ή ισοδύναμο ή νεότερο αυτού για τη διαχείριση της ασφάλειας των τροφίμων, διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα, με το οποίο να πιστοποιείται ότι η συσκευασία, ανασυσκευασία, η αποθήκευση και η διακίνηση των τροφίμων και των προϊόντων παντοπωλείου πραγματοποιείται με υγιεινό τρόπο και ότι εφαρμόζει, διατηρεί και αναθεωρεί διαδικασίες HACCP, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 487/4-10-2000, όπως αυτή ισχύει...»

Εν προκειμένω, τα πιστοποιητικά ποιότητας που προσκόμισε η εταιρεία «.....» δεν πληρούν τα ανωτέρω ζητούμενα από τη διακήρυξη πεδία πιστοποίησης (αρχείο: 31.ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ISO .....). Ειδικότερα, τα προσκομισθέντα πιστοποιητικά αφορούν τη διασφάλιση της ποιότητας μόνο στους τομείς της αποθήκευσης και της διακίνησης των τροφίμων ξηρής αποθήκης και όχι και στον τομέα της συσκευασίας και ανασυσκευασίας των τροφίμων και προϊόντων παντοπωλείου, όπως προβλέπει η διακήρυξη. Δηλαδή, τα εν λόγω πιστοποιητικά περιλαμβάνουν λιγότερα πεδία πιστοποίησης από τα προβλεπόμενα στη διακήρυξη. Οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς πρέπει να διαθέτουν πιστοποιητικό διαπίστευσης από διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα, με το οποίο να πιστοποιούνται τα συγκεκριμένα ζητούμενα από τη διακήρυξη πεδία, ήτοι το πεδίο της συσκευασίας, της ανασυσκευασίας, της αποθήκευσης και της διακίνησης των τροφίμων και των προϊόντων παντοπωλείου και όχι λιγότερα από αυτά. Και τούτο διότι, η πιστοποίηση για ένα από τα ανωτέρω ζητούμενα πεδία δεν συνεπάγεται την πιστοποίηση και για τα υπόλοιπα. Ειδικότερα, για την χορήγηση πιστοποίησης για κάθε ένα πεδίο διενεργείται, από τον διαπιστευμένο φορέα, στον υποψήφιο, επιπλέον έλεγχος, ο δε υποψήφιος, καταβάλλει επιπλέον αντίτιμο για κάθε επιπλέον

Αριθμός απόφασης: 901/2019

πεδίο που επιθυμεί να ελεγχθεί και να πιστοποιηθεί.

Κατ' ακολουθίαν, η προσφορά της εν λόγω εταιρείας πρέπει να απορριφθεί καθώς αυτή δεν προσκόμισε το εν λόγω πιστοποιητικό με τα ζητούμενα από τη διακήρυξη πεδία.

B. Ως προς τους όρους απόδειξης της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των υποψηφίων της παραγράφου 2.2.6 της διακήρυξης:

Στην παράγραφο 2.2.6 της διακήρυξης «Τεχνική και Επαγγελματική ικανότητα» προβλέπεται ότι «Σύμφωνα με την παρ. 2.2.6 της διακήρυξης με τίτλο «Τεχνική και Επαγγελματική ικανότητα» προβλέπεται ότι «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, κατά τη διάρκεια της τελευταίας τριετίας (2015,2016,2017) και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας, να έχουν εκτελέσει ή να εκτελούν ορθώς: *A.* [...] *B.* Τουλάχιστον μία (1) σύμβαση προμηθειών τροφίμων συνολικού προϋπολογισμού ίσου ή μεγαλύτερου του 80% του προϋπολογισμού της διακήρυξης (μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) (είτε ολοκληρωμένη είτε ολοκληρωμένη κατά το 60%): α) η οποία πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον δέκα (10) ίδια είδη τροφίμων με αυτά του της παρούσης (εκ των οποίων το ένα είδος πρέπει να είναι οπωσδήποτε ένα (1) είδος κρέατος (βόειο, χοιρινό ή κοτόπουλο, κλπ) και ένα (1) είδος οπωρολαχανικών, β) η ποσότητα των δέκα (10) παραπάνω ιδίων ειδών πρέπει να είναι ίση ή μεγαλύτερη του 50% της ζητούμενης ποσότητας του κάθε υπό προμήθεια είδους της παρούσας. Προς απόδειξη τούτου, απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, να προσκομιστεί: α) Υπεύθυνη Δήλωση, β) Αντίγραφα Συμβάσεων, γ) Βεβαίωση από την Αναθέτουσα Αρχή: 1. εάν αυτή είναι Δημόσια Αρχή, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, 2. εάν αυτή είναι ιδιωτικός φορέας, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, η οποία συνοδεύεται από παραστατικά (δελτίο αποστολής και τιμολόγιο)..» *Γ.* [...] και *Δ.* Μία(1)

Αριθμός απόφασης: 901/2019

τουλάχιστον σύμβαση διανομής τροφίμων (ξηρά, νωπά και ψυγείου) ή ειδών βασικής υλικής συνδρομής (ολοκληρωμένη) σε πακέτο, σε τουλάχιστον χίλια (1.000) φυσικά πρόσωπα, ωφελούμενους, καθ' υπόδειξη κάποιου φορέα κατά την τελευταία τριετία (2015,2016,2017) και έως την ημερομηνία Δημοσίευσης της παρούσας Διακήρυξης. Ειδικότερα, ως διανομή λογίζεται η οργάνωση των διαφόρων ειδών σε πακέτα προς τους ωφελούμενους και η υποστήριξη της αναθέτουσας αρχής στην επί τόπου διανομή τους. Προς απόδειξη των ανωτέρω, προσκομίζεται, επί ποινή αποκλεισμού: α) Σύμβαση, β) Βεβαίωση από την Αναθέτουσα Αρχή: 1. εάν αυτή είναι Δημόσια Αρχή, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, 2. εάν αυτή είναι ιδιωτικός φορέας, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, η οποία συνοδεύεται από παραστατικά (δελτίο αποστολής και τιμολόγιο)».

Οι αναθέτουσες αρχές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον νόμο, μπορούν να απαιτούν πιστοποιητικά, βεβαιώσεις και λοιπά αποδεικτικά μέσα είτε από δημόσιο, είτε από ιδιωτικό φορέα προς απόδειξη της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, τα οποία πρέπει να είναι συνδεδεμένα και ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης, όπως εν προκειμένω. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τον ανωτέρω όρο της διακήρυξης οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς προκειμένου να πληρούν το ανωτέρω κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας πρέπει, μεταξύ άλλων, να έχουν εκτελέσει μία (1) σύμβαση προμηθειών τροφίμων συνολικού προϋπολογισμού ίσου ή μεγαλύτερου του 80% του προϋπολογισμού της διακήρυξης (μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) είτε ολοκληρωμένη είτε ολοκληρωμένη κατά το 60%. Οι υποψήφιοι για να αποδείξουν την πλήρωση του ανωτέρω κριτηρίου οφείλουν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διακήρυξη, να προσκομίζουν υπεύθυνη δήλωση, αντίγραφα συμβάσεων, σχετική βεβαίωση από τον αντισυμβαλλόμενο φορέα (ιδιωτικό ή δημόσιο), η οποία βεβαίωση θα πρέπει: α) αν ο αντισυμβαλλόμενος φορέας είναι Δημόσια Αρχή, να βεβαιώνει το ποσοστό των ειδών που παραδόθηκαν και ότι αυτά παραδόθηκαν ή

Αριθμός απόφασης: 901/2019

παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης και β) αν ο αντισυμβαλλόμενος φορέας είναι ιδιωτικός, να βεβαιώνει τα ίδια ως ανωτέρω και επιπλέον να συνοδεύεται από δελτία αποστολής και τιμολόγια. Επομένως, από τον ανωτέρω όρο της διακήρυξης καθίσταται σαφές α) το κοινό περιεχόμενο της βεβαίωσης που απαιτείται να προσκομίσουν οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς είτε ο αντισυμβαλλόμενος είναι Δημόσια Αρχή είτε ιδιωτικός φορέας και β) ότι σε περίπτωση καταρτισθείσας σύμβασης με ιδιωτικό φορέα τότε απαιτείται επιπλέον η προσκόμιση δελτίων αποστολής και τιμολογίων.

Η εταιρεία «.....» δεν πληροί τον ανωτέρω όρο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας και τούτο διότι, αφενός, δεν προσκόμισε τα ζητούμενα προς απόδειξη της ικανότητάς της δικαιολογητικά, αφετέρου, τα δικαιολογητικά που προσκόμισε δεν περιελάμβαναν το ελάχιστο ζητούμενο από τη διακήρυξη περιεχόμενο, ειδικότερα:

α) Ως προς την σύμβασή της με την εταιρεία ..... (ιδιωτικός φορέας): Το έγγραφο που προσκόμισε η εν λόγω εταιρεία, ως βεβαίωση επιτυχούς εκτέλεσης δεν περιελάμβανε το ελάχιστο ζητούμενο από τη διακήρυξη περιεχόμενο, ήτοι, το ποσοστό των ειδών που παραδόθηκαν και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης. Συνεπώς δεν πληρούται το προβλεπόμενο κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας.

β) Ως προς την σύμβασή της με την αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» (ιδιωτικός φορέας):

Για την απόδειξη της εκτέλεσης της ανωτέρω σύμβασης η εν λόγω εταιρεία προσκόμισε μόνο βεβαίωση επιτυχούς εκτέλεσης αυτής, ενώ δεν προσκόμισε, ως όφειλε, καθώς ο αντισυμβαλλόμενος αυτής είναι ιδιωτικός φορέας, τα ανωτέρω προβλεπόμενα τιμολόγια και δελτία αποστολής. Η αντισυμβαλλόμενη αυτή εταιρεία υπό την μορφή της αστικής εταιρείας ανήκει στην ιδιωτική περιουσία της Αρχιεπισκοπής και δεν εμπίπτει στον δημόσιο τομέα. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον ν. 4270/2014 και συγκεκριμένα το άρθρο 14 αυτού (κατά παραπομπή της περιπτ. 41 της παρ. 1 του αρ. 2 του 4412/2016): «α. Δημόσιος τομέας: περιλαμβάνει τη Γενική Κυβέρνηση, τα εκτός αυτής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και τις εκτός αυτής δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς του Κεφαλαίου Α' του ν.

Αριθμός απόφασης: 901/2019

3429/2005 (Α'314), ανεξαρτήτως εάν έχουν εξαιρεθεί από την εφαρμογή του». Επιπροσθέτως, το Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης δεν περιλαμβάνει την εταιρεία αυτή. Ως εκ τούτου, ό,τι δεν ανήκει στον Δημόσιο Τομέα, κατά την παραπάνω έννοια, ανήκει στον ιδιωτικό τομέα.

Σε κάθε περίπτωση, ο χαρακτηρισμός ενός φορέα ως δημόσιου ή ιδιωτικού αποδίδεται με βάση τη νομική μορφή αυτού και τη νομοθεσία δυνάμει της οποίας αυτός συνεστήθη. Η μη κερδοσκοπική εταιρεία με την οποία συνήψε σύμβαση η εταιρεία «.....» τυγχάνει νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο στις συναλλαγές του, όπως με την εν λόγω εταιρεία, φέρει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα, όπως κάθε συμβαλλόμενος σε ιδιωτική σύμβαση, δίχως να έχει υπέρτερη θέση σε αυτήν έναντι του αντισυμβαλλομένου και δίχως να διέπεται από εξαιρετικό καθεστώς. Επομένως, η σύμβαση που συνήψε η προσφεύγουσα με την άνω εταιρεία είναι ιδιωτική και η προσήκουσα εκτέλεσή της δύναται ν' αποδειχθεί, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εν λόγω διακήρυξης, με την προσκόμιση πέραν της βεβαίωσης επιτυχούς εκτέλεσης, δελτίων αποστολής και τιμολογίων. Το γεγονός δε ότι η συγκεκριμένη εταιρεία συνεστήθη από την Αρχιεπισκοπή Αθηνών, δεν την καθιστά νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημοσίου τομέα, καθώς αυτή (η εταιρεία) ανήκει - υπό την μορφή της αστικής εταιρείας - στην ιδιωτική περιουσία της Αρχιεπισκοπής.

Επομένως, η προσφορά της εν λόγω εταιρείας πρέπει να απορριφθεί ως μη πληρούσα τον ανωτέρω όρο της διακήρυξης.

Γ. Ως προς την παράλειψη προσκόμισης δείγματος - παράγραφος 6.3 της διακήρυξης:

Στην παράγραφο 6.3 της διακήρυξης «Προσκόμιση Δείγματος» προβλέπεται ότι: «Οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει να προσκομίσουν δείγματα για όλα τα προσφερόμενα είδη των Τμημάτων που θα υποβάλλουν προσφορά και τα οποία θα είναι σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές (τεχνικά χαρακτηριστικά, μάρκα, συσκευασία, κλπ) που έχουν ρητά δηλώσει στην προσφορά τους (εκτός των νωπών προϊόντων) συμπεριλαμβανομένου και του ειδικού κιβωτίου (χαρτοκιβώτιο ή πλαστικό κιβώτιο ή άλλου υλικού κιβώτιο) το οποίο να είναι από υλικό κατάλληλο για τρόφιμα στο οποίο θα συσκευαστούν

Αριθμός απόφασης: 901/2019

τα προϊόντα, το αργότερο δύο ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία του διαγωνισμού και ώρα 14:00, αφού αρχικά πρωτοκολληθεί το Δελτίο Αποστολής (με αναλυτική περιγραφή των προσκομιζόμενων ειδών) που τα συνοδεύει και θα περιλαμβάνεται στα δικαιολογητικά συμμετοχής. Τα δείγματα θα είναι τοποθετημένα εντός του ειδικού κιβωτίου όπως θα διανεμηθεί στην διανομή της Σύμπραξης. Σε περίπτωση που ο προμηθευτής δεν καταθέσει δείγματα και το ειδικό κιβώτιο εγκαίρως και σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποκλείεται. Η κατάθεση των δειγμάτων και του ειδικού κιβωτίου θα γίνει στην Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Κορινθίας (Δημοκρατίας 1, Κόρινθος)».

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι οι υποψήφιοι πρέπει να προσκομίσουν δείγματα για όλα τα προσφερόμενα είδη που θα υποβάλλουν προσφορά εκτός των νωπών προϊόντων. Επομένως, μεταξύ άλλων δειγμάτων η εν λόγω εταιρεία έπρεπε να προσκομίσει δείγμα και για το προσφερόμενο είδος «φέτα» καθώς αυτό συγκαταλέγεται στα «ευαλλοίωτα» τρόφιμα και όχι στα νωπά προϊόντα, τα οποία εξαιρούνται από την υποχρέωση προσκόμισης δείγματος. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον νόμο 4492/2017 «Διακίνηση και εμπορία νωπών και ευαλλοίωτων αγροτικών προϊόντων και άλλες διατάξεις» και συγκεκριμένα το Παράρτημα Ι αυτού στο οποίο γίνεται διαχωρισμός σε «νωπά» και «ευαλλοίωτα» τρόφιμα, ορίζονται ως ευαλλοίωτα τρόφιμα: η φέτα, τα τυριά, τα γιαούρτια, τα αλλαντικά ενώ διαχωρίζονται από αυτά τα νωπά προϊόντα ως τρόφιμα χωρίς προηγούμενη κατεργασία εκτός της διαλογής, τυποποίησης και συσκευασίας. Επιπλέον, στο άρθρο 83 Ενότητα Α παρ. 2 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών, ως νωπά τυριά ορίζονται: «τυριά χωρίς ωρίμανση με αλοιφώδη υφή, χαρακτηρίζονται τα φρέσκα (νωπά) τυριά που παρασκευάζονται με την επενέργεια αβλαβών οξυγαλακτικών καλλιιεργειών βακτηρίων σε παστεριωμένο γάλα ή παστεριωμένο γάλα και παστεριωμένη κρέμα γάλακτος (αφρόγαλα) και των οποίων η υγρασία δεν υπερβαίνει το 75%.

Ωστόσο, όπως προκύπτει και από το προσκομισθέν δελτίο αποστολής της εταιρείας ....., δεν προσκομίστηκε, όπως προβλέπεται ανωτέρω, με την προσφορά της δείγμα του υπό προμήθεια είδους «φέτα», καθώς αυτό δεν αποτελεί νωπό προϊόν και ως εκ τούτου δεν εξαιρείται από τη λίστα των προσκομιστέων δειγμάτων κατά την ανωτέρω απαίτηση της διακήρυξης.

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Επομένως, η προσφορά της εν λόγω εταιρείας πρέπει να απορριφθεί.

Δ. Ως προς την προσκομισθείσα άδεια λειτουργίας:

Στην παράγραφο 2.2.6.12 της διακήρυξης προβλέπεται ότι: «Επιπλέον, για τη συμμετοχή στην παρούσα, απαιτείται: 1) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας είναι παρασκευαστής ή παραγωγός πρέπει να καταθέσει, επί ποινή αποκλεισμού, άδεια λειτουργίας της επιχείρησής του η οποία περιλαμβάνει τα είδη της παρούσας 2) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας είναι έμπορος πρέπει να καταθέσει, επί ποινή αποκλεισμού, με την προσφορά του: α) η νόμιμη άδεια λειτουργίας υγειονομικού ενδιαφέροντος της επιχείρησής του από την Αρμόδια υπηρεσία για την αποθήκευση, διατήρηση, διακίνηση τροφίμων και ευπαθών προϊόντων η οποία περιλαμβάνει τα είδη της παρούσας».

Σύμφωνα με το υποβληθέν ΕΕΕΠ καθώς και την από 22.01.2019 υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας ..... αυτή συμμετέχει στην παρούσα διαγωνιστική διαδικασία για την προμήθεια τροφίμων και ειδών βασικής υλικής συνδρομής. Επιπλέον, από την ίδια ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση προκύπτει ότι η συγκεκριμένη εταιρεία δεν είναι ούτε παρασκευαστής, αλλά ούτε και παραγωγός κάποιου από τα υπό προμήθεια είδη. Επομένως, η εταιρεία θα έπρεπε να προσκομίσει άδεια λειτουργίας υγειονομικού ενδιαφέροντος για το εμπόριο των υπό προμήθεια ειδών.

Η προσκομισθείσα όμως άδεια λειτουργίας της (Αρχείο: «18.Γνωστοποίηση αδείας 2017 1014980») αφορά μόνο την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων και εν γένει ειδών διατροφής και όχι το εμπόριο ειδών διατροφής. Η άδεια λειτουργίας αυτή δεν αναφέρεται, όπως αυτό προβλέπεται στη διακήρυξη, στο εμπόριο των ειδών για τα οποία ο οικονομικός φορέας λαμβάνει μέρος, όπως εμπόριο κρεάτων, εμπόριο ειδών βασικής υλικής συνδρομής.

Επομένως, η προσφορά της εν λόγω εταιρείας πρέπει να απορριφθεί.

Ε. Ως προς την δήλωση της επιχειρηματικής μονάδας συσκευασίας και παρασκευής των προσφερόμενων ειδών.

Στην παράγραφο 2.2.6 της διακήρυξης προβλέπεται η προσκόμιση «Υπεύθυνης Δήλωσης, επί ποινή αποκλεισμού, σχετικά με την προέλευση των

Αριθμός απόφασης: 901/2019

προσφερόμενων ειδών : α) Εφόσον ο Οικονομικός Φορέας συσκευάζει ή παράγει ο ίδιος το υπό προμήθεια είδος, δηλώνεται η επιχειρηματική μονάδα, στην οποία συσκευάζεται ή παράγεται το προσφερόμενο είδος, καθώς και ο τόπος εγκατάστασής της. β) Εφόσον ο Οικονομικός Φορέας είτε δε συσκευάζει είτε δεν παράγει ο ίδιος το υπό προμήθεια είδος, σε δική του επιχειρηματική μονάδα, δηλώνεται η επιχειρηματική μονάδα, στην οποία συσκευάζεται ή παράγεται το προσφερόμενο είδος και ο τόπος εγκατάστασής της...»

Η εταιρεία «.....» προσκομίζει υπεύθυνη δήλωση από την οποία προκύπτει ότι δεν παράγει η ίδια το υπό προμήθεια είδος, σε δική της επιχειρηματική μονάδα, παρόλα αυτά, δεν δηλώνονται, όπως προβλέπει η διακήρυξη, οι επιχειρηματικές μονάδες παραγωγής/συσκευασίας των προσφερόμενων ειδών.

Επομένως, η προσφορά της εν λόγω εταιρείας πρέπει να απορριφθεί ως μη πληρούσα τον ανωτέρω όρο της διακήρυξης.

ΣΤ. Ως προς την υπεργολάβο εταιρεία .....

Στην παράγραφο 2.2.6.3. της διακήρυξης προβλέπεται ότι: «Ο οικονομικός φορέας καλείται να αναλάβει την παροχή υπηρεσιών για τη μεταφορά και προσωρινή αποθήκευση των ειδών, που δεν διανεμήθηκαν κατά την επί τόπου διανομή και την εκ νέου μεταφορά τους στους χώρους της διανομής της Κοινωνικής Σύμπραξης για την εκ νέου διανομή τους στους ωφελούμενους, παρέχοντας τις υπηρεσίες που περιγράφονται στην προηγούμενη παράγραφο. Η προσωρινή αποθήκευση των ειδών θα πραγματοποιείται σε αποθηκευτικό χώρο που θα ορίσει ο ανάδοχος, με τις νόμιμες αδειοδοτήσεις, ανάλογα με τα είδη προς προσωρινή αποθήκευση, που θα διατίθενται από τον Οικονομικό Φορέα στην Κοινωνική Σύμπραξη για το χρονικό διάστημα υλοποίησης της σύμβασής του. Για την εύρυθμη υλοποίηση του έργου της Κοινωνικής Σύμπραξης απαιτείται ο αποθηκευτικός χώρος που θα διατεθεί, να χωροθετείται εντός δύο (2) χιλιομέτρων από την έδρα του επικεφαλής εταίρου Δήμου Κορινθίων (Κολιάτσου 32, Κόρινθος). Σημειώνεται ότι ο χώρος που θα διαθέσει ο οικονομικός φορέας ως αποθήκη εντός της έδρας του Δήμου Κορινθίων, θα χρησιμοποιηθεί και από την Αναθέτουσα Αρχή ως χώρος απ' όπου θα πραγματοποιείται η διανομή προς τους ωφελούμενους του επικεφαλής εταίρου Δήμου Κορινθίων.», ενώ τελικά με την

Αριθμός απόφασης: 901/2019

υπ' αριθμ. 288/03.01.2019 διευκρίνιση του Δήμου Κορινθίων διευκρινίστηκε, σχετικά με τον προβλεπόμενο αποθηκευτικό χώρο της παραγράφου 2.2.6.3 ότι, «η αποθήκη δύναται να χωροθετείται εντός των ορίων της πόλης της Κορίνθου χωρίς τη δέσμευση του ορίου της χιλιομετρικής απόστασης, ώστε να διευκολυνθούν αφενός οι ωφελούμενοι της προμήθειας για αμεσότερη πρόσβαση, αφετέρου οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς έχοντας ευρύτερο πλαίσιο επιλογής αποθηκών».

Προκειμένου να ανταποκριθεί στην ανωτέρω απαίτηση της διακήρυξης η εταιρεία «.....» προτίθεται να χρησιμοποιήσει την εταιρεία .....και την εταιρεία ..... ως υπεργολάβους αυτής. Δηλαδή, οι εν λόγω εταιρείες θα εκτελέσουν - υλοποιήσουν οι ίδιες και όχι η υποψήφια εταιρεία μέρος της σύμβασης. Η πρώτη ως άνω εταιρεία έχει αναλάβει να εκτελέσει την προμήθεια, διακίνηση και μεταφορά των υπό προμήθεια ειδών: ΒΟΕΙΟ ΚΡΕΑΣ και ΧΟΙΡΙΝΟ ΚΡΕΑΣ και η δεύτερη την μεταφορά των ως άνω υπό προμήθεια ειδών με τα δικά της οχήματα.

Ειδικότερα, η εταιρεία .....ως υπεργολάβος της εταιρείας «.....» θα εκτελέσει την προμήθεια κάποιων ειδών, ήτοι βόειου και χοιρινού κρέατος, τα οποία θα διακινεί η ίδια με δικά της μέσα και θα τα αποθηκεύει σε δικό της αποθηκευτικό χώρο. Προς τούτο η ανωτέρω εταιρεία προσκόμισε: Πρώτον, υπεύθυνη δήλωση της εταιρείας .....σχετικά με τον αποθηκευτικό χώρο της τελευταίας καθώς και τις άδειες δόμησης του χώρου αυτού. Δεύτερον, ΕΕΕΠ υπογεγραμμένο από τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας ..... Τρίτον, υπεύθυνη δήλωσή της με το εξής περιεχόμενο: «Δεσμευόμαστε, επί ποινή αποκλεισμού όπως ρητά αναφέρεται στην παρούσα διακήρυξη με αρ. 44547/18-12-2018, παρ. 2.2.6.3, να υλοποιήσουμε τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.6.3. Αναλαμβάνουμε πλήρως και αποκλειστικά την ευθύνη για την ασφαλή μεταφορά και αποθήκευση των κρεάτων για το χρονικό διάστημα που υποδεικνύει η Αναθέτουσα Αρχή. Σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής των εν λόγω ειδών για οποιονδήποτε λόγο, θα τα αντικαταστήσουμε χωρίς καθυστέρηση. Θα διαθέσουμε αποθηκευτικό χώρο καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και σε κάθε περίπτωση μέχρι τις 31/12/2019 και θα αναλάβουμε την μεταφορά και προσωρινή αποθήκευση όλων των κρεάτων που δεν διανεμήθηκαν κατά την

Αριθμός απόφασης: 901/2019

επιτόπου διανομή και την εκ νέου μεταφορά τους στους χώρους διανομής των εταιρών της κοινωνικής σύμπραξης τη ΠΕ Κορινθίας, αναλαμβάνοντας την εκ νέου διανομή τους στους ωφελούμενους. Για τον σκοπό αυτό θα διατίθενται οι αποθηκευτικοί χώροι της εταιρείας μας .....στην θέση Κρητικά της Αρχαίας Κορίνθου, οι προβλεπόμενες στην παρ. 2.2.6.3. άδειες και δικαιολογητικά των οποίων επισυνάπτονται».

Η εταιρεία .....ως υπεργολάβος της εταιρείας θα εκτελέσει με τα υπ' αριθμ. ΝΧΑ 2229 και ΕΚΒ 6698 οχήματά της την μεταφορά των ειδών βασικής υλικής συνδρομής. Προς τούτο προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας ..... στην οποία δηλώνεται ότι η εταιρεία αυτή θα αναλάβει να εκτελέσει την μεταφορά των ως άνω υπό προμήθεια ειδών με τα δικά της οχήματα.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω η προσφορά της εταιρείας «.....» έχει τις εξής πλημμέλειες ως προς τα προσκομιζόμενα για τους υπεργολάβους της δικαιολογητικά, πρώτον, δεν έχει δηλώσει στο ΕΕΕΣ ότι προτίθεται να χρησιμοποιήσει τις εν λόγω εταιρείες ως υπεργολάβους για την εκτέλεση των ανωτέρω προβλεπόμενων στη σύμβαση εργασιών, δεύτερον, ο αποθηκευτικός της χώρος της εταιρείας .....βρίσκεται εκτός της πόλης της Κορίνθου, ήτοι στην θέση «Κρητικά» Αρχαίας Κορίνθου σε αντίθεση με τα ζητούμενα από τη διακήρυξη, η οποία προβλέπει ότι ο προσφερόμενος αποθηκευτικός χώρος πρέπει να βρίσκεται εντός της πόλης της Κορίνθου και τρίτον, δεν έχει προσκομίσει, ως όφειλε ΕΕΕΣ για την εταιρεία .....από το οποίο να προκύπτει ότι η εν λόγω εταιρεία πληροί ως υπεργολάβος τα ζητούμενα από τη διακήρυξη.

Επομένως, η προσφορά της εν λόγω εταιρείας θα έπρεπε να απορριφθεί εξαιτίας των ανωτέρω ελλείψεων.

Ζ. Ως προς την πλήρωση των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 73 του ν. 4412/2016.

Με τις διατάξεις των άρθρων 73 και 74 του ν. 4412/20168, που εντάσσονται στην Ενότητα 4 "Κριτήρια Ποιοτικής Επιλογής" του Τμήματος ΙΙΙ του Τίτλου 3 του Μέρους Α' του Βιβλίου Ι του νόμου αυτού, ενσωματώθηκαν στο ελληνικό δίκαιο οι διατάξεις του άρθρου 57 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέποντας τους λόγους αποκλεισμού από τη συμμετοχή στις διαδικασίες

Αριθμός απόφασης: 901/2019

σύναψης δημοσίων συμβάσεων, προκειμένου να διαφυλάσσεται το δημόσιο συμφέρον και να διασφαλίζεται ο ανόθευτος και θεμιτός ανταγωνισμός μεταξύ των οικονομικών φορέων, καθώς και η τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της παρεπόμενης υποχρέωσης διαφάνειας. Οι λόγοι αποκλεισμού διακρίνονται σε υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού, τους οποίους η αναθέτουσα αρχή οφείλει να περιλάβει στα έγγραφα της σύμβασης και εμπεριέχονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 και στους δυνητικούς (προαιρετικούς) λόγους αποκλεισμού, τους οποίους επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να συμπεριλάβει στα έγγραφα της σύμβασης τηρουμένων, σε κάθε περίπτωση, των γενικών αρχών του ενωσιακού δικαίου και αυτοί προβλέπονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 73 του ίδιου νόμου. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή επιλέξει να συμπεριλάβει στη διακήρυξη οποιονδήποτε από τους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού της παραγράφου 4 του άρθρου 73, τότε αυτός καθίσταται υποχρεωτικός, υπό την έννοια ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει τη συνδρομή ή μη των προϋποθέσεων του, υποχρεούται δε να αποκλείσει τον οικονομικό φορέα στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού.

Μεταξύ των προβλεπόμενων στην παράγραφο 4 του άρθρου 73 του ν.4412/2016 λόγων αποκλεισμού περιλαμβάνονται και οι κατωτέρω λόγοι:

πρώτον, στην περίπτωση γ προβλέπεται ότι: «εάν η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και

δεύτερον, στην περίπτωση ζ προβλέπεται ότι «εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79»,

τρίτον, στην περίπτωση θ προβλέπεται ότι: «αν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβάλω την

ακεραιότητά του».

1. Επαγγελματικό παράπτωμα : παραβιάσεις κανόνων ανταγωνισμού.

Το σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα αποδεικνύεται με κάθε κατάλληλο μέσο, όχι μόνο με δικαστικές ή διοικητικές αποφάσεις, και η φύση του είναι τέτοια που μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω την ακεραιότητα του οικονομικού φορέα και, ως εκ τούτου, να καταστήσει τον οικονομικό φορέα ακατάλληλο να λάβει την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, ανεξαρτήτως εάν ο οικονομικός φορέας έχει την τεχνική και οικονομική ικανότητα να εκτελέσει τη σύμβαση. Τέτοιο παράπτωμα συνιστά, μεταξύ άλλων, και η παραβίαση κανόνων περί ανταγωνισμού. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, στην απόφαση *Forposta* (C-470/13), εξετάζοντας περίπτωση στην οποία η αναθέτουσα αρχή απέκλεισε εταιρεία από τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης λόγω της εκ μέρους της παραβίασης εθνικών διατάξεων ανταγωνισμού εμπίπτουσών στους λόγους αποκλεισμού του ουγγρικού νόμου περί δημοσίων συμβάσεων, έκρινε - με την παραδοχή ότι, κατά την έννοια του άρθρου 45 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, η έννοια του επαγγελματικού παραπτώματος καλύπτει κάθε παραπτωματική συμπεριφορά που έχει αντίκτυπο στην επαγγελματική αξιοπιστία του συγκεκριμένου φορέα - ότι η παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού, όταν, λόγω της παραβάσεως αυτής, έχει επιβληθεί πρόστιμο, συνιστά λόγο αποκλεισμού εμπίπτον στην έννοια της εν λόγω διάταξης της Οδηγίας (άρθρο 45 παρ. 2 στοιχ. δ' της Οδηγίας 18/2004).

Σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή, εφόσον όρισε τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού στα έγγραφα της σύμβασης, αποκλείει υποχρεωτικά τον προσφέροντα, στο πρόσωπο του οποίου συντρέχει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, τηρώντας την αρχή της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας και δεν εξετάζει τον αποκλεισμό του ή μη σε αναλογία με την υπό ανάθεση σύμβαση ή άλλα στοιχεία. Και τούτο διότι, σε αντίθετη περίπτωση θα μπορούσαν ενδεχομένως ορισμένοι από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, μολονότι γνώριζαν τον περιλαμβανόμενο στα σχετικά με την προκήρυξη του διαγωνισμού έγγραφα λόγο αποκλεισμού και είχαν συνείδηση ότι έχουν διαπράξει επαγγελματικό παράπτωμα δυνάμενο να χαρακτηριστεί σοβαρό, να καταθέσουν προσφορά με την ελπίδα ότι δεν θα αποκλείονταν

Αριθμός απόφασης: 901/2019

βάσει μεταγενέστερης εξέτασης της κατάστασής τους κατ' εφαρμογήν της αρχής της αναλογικότητας, ενώ άλλοι, ευρισκόμενοι σε παρεμφερή κατάσταση, ενδέχεται να μην καταθέσουν προσφορά βασιζόμενοι στον ως άνω λόγο αποκλεισμού στον οποίο δεν γίνεται μεία εξέτασεως της αναλογικότητας (Δ. Ραΐκος, Ε. Βλάχου, Ε. Σαββίδη Δημόσιες Συμβάσεις Ν.4412/2016 Ερμηνεία κατ' άρθρο Σχετικές διατάξεις - Νομολογία Τόμος Ι, εκ. Σάκκουλα, 2018, σελ. 689 επ. και 0171/15 εκεί μνημονευόμενη).

Επιπροσθέτως, η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως της 24.10.2018 επί της υποθέσεως C-124/17, (VosslohLaeisGmbH κατά StadtwerkeMünchenGmbH) όρισε ως χρονικό σημείο ενάρξεως της τριετούς προθεσμίας ισχύος του εν λόγω αποκλεισμού, τον χρόνο εκδόσεως της σχετικής αποφάσεως της αρμόδιας Αρχής και όχι τον χρόνο συντελέσεως της παραβάσεως. Η απόφαση αναφέρεται δηλαδή σε συμφωνίες στρεβλώσεως του ανταγωνισμού, οι οποίες έχουν συναφθεί σε χρόνο προγενέστερο της επίμαχης διαδικασίας αναθέσεως και ασυνδέτως προς αυτήν και δεν έχει παρέλθει από την ημερομηνία έκδοσης αποφάσεων της αρμόδιας προς τούτο Αρχής τριετία (παράγραφοι 4 και 10 του άρθρου 73 του ν.4412/2016 και ΕΑ ΣΤΕ 40/2019).

Η διακήρυξη του διαγωνισμού, σύμφωνα με τα πρότυπα διακηρύξεων που εξέδωσε η κατά το νόμο αρμόδια Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, στην παράγραφο 2.2.3.3 περίπτωση (θ) προβλέπει ότι «εάν έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του, για το οποίο του επιβλήθηκε ποινή που του στερεί το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων και καταλαμβάνει τη συγκεκριμένη διαδικασία». Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διακήρυξη, αν υποψήφιος έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα και αυτό έχει πιστοποιηθεί ως τέτοιο με την έκδοση σχετικής απόφασης της αρμόδιας αρχής και την επιβολή προς τούτο ποινής, τότε αυτό του στερεί κατά τα ανωτέρω το δικαίωμα συμμετοχής του σε διαδικασία σύναψης σύμβασης δημοσίων συμβάσεων κατ' επέκταση αυτό καταλαμβάνει και την παρούσα διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση ο εν λόγω αποκλεισμός «καταλαμβάνει και τη συγκεκριμένη διαδικασία» καθώς, δεν έχει παρέλθει η από το νόμο προβλεπόμενη τριετία, η δε αναθέτουσα αρχή οφείλει εξ αυτού του λόγου να

Αριθμός απόφασης: 901/2019

αποκλείσει τον εν λόγω υποψήφιο από τη διαγωνιστική διαδικασία (παράγραφος 10 άρθρο 73 ν.4412/2016).

Εν προκειμένω, με την υπ' αριθμ. 668/2018 απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού έχει επιβληθεί στην εταιρεία «.....» πρόστιμο 11.328,38 ευρώ για τη διάπραξη σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, το οποίο συνίσταται στην παραβίαση του άρθρου 1 του ν. 703/1977, όπως ίσχυε, ήτοι στη στρέβλωση του ανταγωνισμού με τη συμμετοχή της σε απαγορευμένη οριζόντια σύμπραξη (κατανομή αγορών) κατά το χρονικό διάστημα 2003 - 2007 (σελ. 14 - συμπεράσματα της απόφασης αυτής και σελ. 26) (υποβάλλεται ως Συνημμένο 1) .Επομένως, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να αποκλείσει την εν λόγω εταιρεία από τον διαγωνισμό, καθώς αυτή έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα μέσω της παραβίασης κανόνων του ανταγωνισμού για το οποίο εξεδόθη τον Οκτώβριο του 2018 απόφαση της αρμόδιας αρχής.

2. Επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Πέραν των όσων αναφέρθηκαν ανωτέρω για τη διάπραξη σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, η εταιρεία «.....» πρέπει να αποκλειστεί από τον εν λόγω διαγωνισμό καθώς πληρούται και ο προβλεπόμενος στην περίπτωση γ της παραγράφου 4 του άρθρου 73 του ν.4412/2016 λόγος αποκλεισμού. Ειδικότερα:

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 40/2019 απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας το όλο σύστημα ρυθμίσεων, τόσο της Οδηγίας (βλ. ιδίως σκ. 101 και 102 του προοιμίου της) όσο και του νόμου 4412/2016 αποσκοπούν ν' αποτρέψουν την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων σε οικονομικούς φορείς αμφιβόλου αξιοπιστίας και ακεραιότητας. Η διαπίστωση της αξιοπιστίας και ακεραιότητας του οικονομικού φορέα προϋποθέτει γνώση εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής της συνολικής συμπεριφοράς αυτού σε σχέση με την σύναψη συμφωνιών, στρεβλωτικών του ανταγωνισμού, διαχρονικά και όχι μόνο στο πλαίσιο του τρέχοντος εκάστοτε διαγωνισμού. Για τον λόγο, άλλωστε, αυτόν παρέχεται στην αρχή η εξουσία να στηριχθεί όχι μόνο σε διαπιστώσεις σχετικά με την συμπεριφορά του οικονομικού φορέα, αλλά και σε "επαρκώς εύλογες ενδείξεις", οι οποίες

Αριθμός απόφασης: 901/2019

οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο εν λόγω φορέας συνήψε τέτοιες συμφωνίες στο παρελθόν. Η ερμηνεία αυτή προκύπτει, άλλωστε, σαφώς και από την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 24.10.2018 επί της υποθέσεως C-124/17, (VosslohLaeisGmbH κατά StadtwerkeMünchenGmbH), η οποία, εφ' όσον επέλυσε το ζήτημα του χρονικού σημείου ενάρξεως της προβλεπόμενης από το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 56 παρ. 7 της Οδηγίας 2014/24 προθεσμίας (χρόνος εκδόσεως της σχετικής αποφάσεως της αρμόδιας Αρχής και όχι χρόνος συντελέσεως της παραβάσεως), έχει προδήλως δεχθεί, εν όψει του πραγματικού εκείνης της υποθέσεως το λογικώς προαπαιτούμενο, ότι δηλαδή το άρθρο 57 παρ. 4 περ. (δ) της Οδηγίας 2014/24 (περίπτωση γ της παραγράφου 4 και παράγραφος 10 του άρθρου 73 του ν.4412/2016) αναφέρεται σε συμφωνίες στρεβλώσεως του ανταγωνισμού, οι οποίες έχουν συναφθεί σε χρόνο προγενέστερο της επίμαχης διαδικασίας αναθέσεως και ασυνδέτως προς αυτήν. Αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία το άρθρο 57 παρ. 4 περ. (δ) της Οδηγίας αναφέρεται σε συμφωνίες στρεβλώσεως του ανταγωνισμού που έχουν συναφθεί αποκλειστικά στο πλαίσιο του εκάστοτε τρέχοντος διαγωνισμού, υπολαμβάνει το άτοπο, ότι δηλαδή ο υποβαλών προσφορά για συμμετοχή σε διαγωνιστική διαδικασία οικονομικός φορέας καλείται να παραδεχθεί ταυτόχρονα, ότι συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος αποκλεισμού του από την συγκεκριμένη διαδικασία, και δη λόγος ανεπίδεκτος θεραπείας, αφού δεν νοείται στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής η εκ μέρους του φορέα επίκληση των προβλεπόμενων από το άρθρο 57 της Οδηγίας 2014/24 (παράγραφοι 7 και 6, πρώτα εδάφια) περιστάσεων άρσεως του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού (λ.χ. λήψη μέτρων αυτοκαθάρσεως, πάροδος τριετίας κ.λπ.).

Όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή σας (ΑΕΠΠ 2/2019 (επταμελούς σύνθεσης) και 300/2019) υπάρχουν επαρκώς εύλογες ενδείξεις ότι οικονομικός φορέας έχει συνάψει συμφωνίες με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού κατά τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 4 γ' του Ν. 4412/2016, όταν η παράβαση, είτε έχει διαπιστωθεί από την αρμόδια αρχή, είτε έχει συνομολογηθεί από τον οικονομικό φορέα. Τούτο, δε, διότι α) σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1, 14 και 25 του Ν. 3959/2011, κύρωση επιβάλλεται στον οικονομικό φορέα, όταν η αρμόδια προς τούτο αρχή (Επιτροπή

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Ανταγωνισμού) διαπιστώσει παράβαση των άρθρων 1, 2 και 11 του νόμου αυτού ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, β) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25α του ίδιου ως άνω νόμου, απόφαση οριστικής διευθέτησης της υπόθεσης λαμβάνεται από την ίδια αρμόδια αρχή (Επιτροπή Ανταγωνισμού) για έναν οικονομικό φορέα, όταν αυτός παραδέχεται τη συμμετοχή του στην διαπιστούμενη οριζόντια σύμπραξη, κατά παράβαση του άρθρου 1 του νόμου αυτού ή/και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επομένως, η εν λόγω εταιρεία πρέπει να αποκλειστεί από τον διαγωνισμό καθώς υπάρχουν «επαρκώς εύλογες ενδείξεις», οι οποίες οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο εν λόγω φορέας συνήψε στο παρελθόν συμφωνίες με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Για την εν λόγω παραβίαση δεν υπάρχουν απλές ενδείξεις, αλλά έχει εκδοθεί προς τούτο απόφαση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, με την οποία επιβάλλεται στην εταιρεία κύρωση, εξαιτίας της σύναψης τέτοιων συμφωνιών, η επιβολή της οποίας έχει λάβει χώρα εντός τριετίας από τη διεξαγωγή του διαγωνισμού, ήτοι το έτος 2018, όπως αναλυτικά αναφέρθηκε ανωτέρω.

3. Ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού.

Σε συνέχεια των όσων αναφέρθηκαν ανωτέρω υπό στοιχεία ΣΤ1 και ΣΤ2, η εν λόγω εταιρεία πρέπει να αποκλειστεί από τον διαγωνισμό καθώς επιπλέον πληρούται και ο προβλεπόμενος στην περίπτωση ζ της παραγράφου 4 του άρθρου 73 του ν.4412/2016 λόγος αποκλεισμού. Ειδικότερα:

Όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή σας (ΑΕΠΠ 2/2019 (επταμελούς σύνθεσης) και 300/2019,) σε περίπτωση που έχει επιβληθεί κύρωση από αρμόδια προς τούτο αρχή (Επιτροπή Ανταγωνισμού) σε οικονομικό φορέα λόγω παραβίασης του ανταγωνισμού, ο οικονομικός φορέας σε μία διαγωνιστική διαδικασία, οφείλει να προβάλλει και να αποδείξει με στοιχεία, ότι κατά την διαδικασία κατά την οποία υπήχθη σε διευθέτηση της υπόθεσης με την αρμόδια αρχή πράγματι διευκρίνισε με ολοκληρωμένο τρόπο τα γεγονότα και τις περιστάσεις υπό τις οποίες υπέπεσε στην σε βάρος του αποδιδόμενη παράβαση, η δε αναθέτουσα αρχή να τα αξιολογήσει, χωρίς μάλιστα να

Αριθμός απόφασης: 901/2019

δεσμεύεται από τις σχετικές αποφάσεις της αρμόδιας αρχής (πρβλ. Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Οκτωβρίου 2018, υπόθεση C-124/17, *VosslohLaeisGmbH*, σκέψη 33). Ο οικονομικός φορέας θα πρέπει, ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, επιπλέον, να προσκομίσει στοιχεία από τα οποία να αποδεικνύεται ότι έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού, κατάλληλα για την αποφυγή επανάληψης της παράβασης, στην οποία υπέπεσε.

Επιπροσθέτως, η Αρχή σας έχει κρίνει ότι, στο βαθμό που, στο πλαίσιο κίνησης διαδικασίας για παραβίαση των κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού, επιπλέον των λοιπών κυρώσεων που ο νόμος 3959/2011 απειλεί σε βάρος του, στον ελεγχόμενο οικονομικό φορέα δεν έχει επιβληθεί και ο προβλεπόμενος στις διατάξεις του άρθρου 74 διοικητικός αποκλεισμός από τη συμμετοχή του σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης, μπορεί να αποκλειστεί από μία κατ' ιδίαν διαγωνιστική διαδικασία φορέας που υπήχθη σε διαδικασία διευθέτησης με την αρμόδια αρχή για συμφωνίες που συνήψε με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, αλλά δεν έλαβε ή δεν δήλωσε ότι έλαβε άλλα μέτρα αυτοκάθαρσης.

Η πράξη αποκλεισμού αυτή από διαγωνισμό, αν προβλέπεται σχετικός όρος στη διακήρυξη αποτελεί μέτρο λαμβανόμενο στο πλαίσιο της δέσμιας αρμοδιότητας της αναθέτουσας αρχής να διαπιστώσει την πλήρωση ή μη των κριτηρίων του συμμετέχοντος - εν προκειμένω της αξιοπιστίας του για τη σύναψη σύμβασης- ως έννομη συνέπεια εκλείψεως των προϋποθέσεων υπό τις οποίες η συμμετοχή του γίνεται αποδεκτή. Η υποχρέωση τήρησης των κανόνων του ανταγωνισμού βαρύνει την αναθέτουσα αρχή κατά τη διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, τόσο στο ενωσιακό όσο και στο εθνικό δίκαιο, ώστε να επιτυγχάνεται κυρίως η εγγύηση της ελεύθερης πρόσβασης των επιχειρήσεων στην αγορά των δημοσίων συμβάσεων και ακολούθως η προστασία αγοραστών και εγγύηση ποιότητας επιλογής (Α. Σπυρίδωνος, *Δημόσιο συμφέρον και λόγοι αποκλεισμού στις δημόσιες συμβάσεις*, Νομική Βιβλιοθήκη. ΘΠΔΔ, Τεύχος 6/2017 σελ. 537).

Επομένως, στην περίπτωση που σε υποψήφιο οικονομικό φορέα έχει επιβληθεί πρόστιμο από αρμόδια αρχή, όπως εν προκειμένω, λόγω διάπραξης επαγγελματικού παραπτώματος, ήτοι παραβίαση κανόνων ανταγωνισμού,

Αριθμός απόφασης: 901/2019

αυτός, οφείλει, αφενός, να δηλώσει τούτο απαντώντας στη σχετική ερώτηση του ΕΕΕΣ και αφετέρου, να προσκομίσει στοιχεία από τα οποία να αποδεικνύεται ότι έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, κατάλληλα για την αποφυγή επανάληψης της παράβασης, στην οποία υπέπεσε. Σε αντίθετη περίπτωση, όπως εν προκειμένω, ο εν λόγω οικονομικός φορέας αποκρύπτει από την αναθέτουσα αρχή πληροφορίες που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας νομίμου λόγου αποκλεισμού στο πρόσωπό του, κατά παράβαση του άρθρου 73 παρ. 4 περ. (ζ) ν. 4412 και του άρθρου 57 παρ. 4 περ. (η) της Οδηγίας (βλ. αντίστοιχη περίπτωση Ε.Α. ΣτΕ. 40/2019).

Κατ' ακολουθίαν, παρανόμως η αναθέτουσα αρχή δεν απέκλεισε τη συμμετοχή της εταιρείας «.....» στον εν λόγω διαγωνισμό καθώς, αυτή αφενός, στο κατατεθέν ΕΕΕΣ, δήλωσε ότι έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα για το οποίο της έχει επιβληθεί πρόστιμο από την Επιτροπή Ανταγωνισμού για παράβαση διατάξεων του ανταγωνισμού, συνομολογώντας έτσι την εν λόγω παραβίαση, όμως, δεν δήλωσε, ότι έχει συνάψει συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και αφετέρου, δεν προσκόμισε, ως όφειλε, στοιχεία από τα οποία να αποδεικνύεται, ότι έχει λάβει κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή επανάληψης της παράβασης. Επομένως, η προσφορά της εν λόγω εταιρείας πρέπει να απορριφθεί».

15. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει αυτολεξεί τα κάτωθι:

«1.-Στην παρ. 2.2.7 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» της Διακήρυξης αναφέρεται: «Ο προσφέρων οικονομικός φορέας πρέπει με την προσφορά του να καταθέσει τα παρακάτω Πιστοποιητικά τα οποία θα πρέπει να βρίσκονται σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης: Πιστοποιητικό ISO 9001:2015, Πιστοποιητικό ISO 14001:2015, Διεθνές Σύστημα Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία ΕΛΟΤ 1801: 2008 - OHSAS 18001:2007, ή ισοδύναμα ή νεότερα αυτών, για την αποθήκευση, τη συσκευασία, την ανασυσκευασία και τη διακίνηση προϊόντων τροφίμων και προϊόντων παντοπωλείου, διαπιστευμένα από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα. Όσον αφορά στη διαχείριση της ασφαλείας των τροφίμων ο προσφέρων οικονομικός φορέας, οφείλει να

Αριθμός απόφασης: 901/2019

καταθέσει: Πιστοποιητικό ISO 22000:2005 ή ισοδύναμο ή νεότερο αυτού για τη διαχείριση της ασφάλειας των τροφίμων, διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα, με το οποίο να πιστοποιείται ότι η συσκευασία, ανασυσκευασία, η αποθήκευση και η διακίνηση των τροφίμων και των προϊόντων παντοπωλείου πραγματοποιείται με υγιεινό τρόπο και ότι εφαρμόζει, διατηρεί και αναθεωρεί διαδικασίες HACCP, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 487/4-10- 2000, όπως αυτή ισχύει». Επιπλέον στην ίδια παράγραφο αναφέρεται στο σημείο 2.2.7.2 ότι: «Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δε συσκευάζει ο ίδιος το υπό προμήθεια είδος, προσκομίζεται το Πιστοποιητικό ISO 22000:2005 ή ισοδύναμο ή νεότερο αυτού για τη διαχείριση της ασφάλειας των τροφίμων, διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα, από την επιχείρηση από την οποία θα προμηθεύεται τα διακινούμενα είδη, με το οποίο να πιστοποιείται ότι η συσκευασία των τροφίμων πραγματοποιείται με υγιεινό τρόπο και ότι εφαρμόζει, διατηρεί και αναθεωρεί διαδικασίες HACCP, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 487/4-10-2000, όπως αυτή ισχύει. Από την προσφορά της ..... προκύπτει σαφώς ότι η ίδια δεν συμμετέχει στον εν λόγω διαγωνισμό ως κατασκευάστρια εταιρεία και ότι τα προσφερόμενα είδη παρασκευάζονται - κατασκευάζονται από τρίτους, των οποίων τα πιστοποιητικά ISO 22000:2005 καλύπτουν όλα τα απαιτούμενα πεδία πιστοποίησης και επομένως ικανοποιούν τις προαναφερόμενες απαιτήσεις της διακήρυξης.

2.-Στην παρ. 2.2.6 «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» της Διακήρυξης αναφέρεται: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, κατά τη διάρκεια της τελευταίας τριετίας (2015, 2016, 2017) και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας να έχουν εκτελέσει ή να εκτελούν ορθώς: Α.[...]

Β. Τουλάχιστον μία (1) σύμβαση προμηθειών τροφίμων συνολικού προϋπολογισμού ίσου ή μεγαλύτερου του 80% του προϋπολογισμού της διακήρυξης (μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) (είτε ολοκληρωμένη είτε ολοκληρωμένη κατά το 60%): α) η οποία πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον δέκα (10) ίδια είδη τροφίμων με αυτά του της παρούσης (εκ των οποίων το ένα

Αριθμός απόφασης: 901/2019

είδος πρέπει να είναι οπωσδήποτε ένα (1) είδος κρέατος (βόειο, χοιρινό ή κοτόπουλο, κλπ) και ένα (1) είδος οπωρολαχανικών, β) η ποσότητα των δέκα (10) παραπάνω ιδίων ειδών πρέπει να είναι ίση ή μεγαλύτερη του 50% της ζητούμενης ποσότητας του κάθε υπό προμήθεια είδους της παρούσας. Προς απόδειξη τούτου, απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, να προσκομιστεί: α) Υπεύθυνη Δήλωση η οποία να περιλαμβάνει κατάλογο των ειδών, με αναλυτικά στοιχεία των κυριότερων παραδόσεων, εντός ή/και εκτός Ελλάδος των τριών (3) τελευταίων ετών (2015, 2016, 2017) και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας, από την οποία θα προκύπτει με σαφήνεια η κάλυψη της παραπάνω απαίτησης. β) Αντίγραφα Συμβάσεων γ) Βεβαίωση από την Αναθέτουσα Αρχή: εάν αυτή είναι Δημόσια Αρχή, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης. εάν αυτή είναι ιδιωτικός φορέας, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, η οποία συνοδεύεται από παραστατικά (δελτίο αποστολής και τιμολόγιο). Γ. [...],

Δ. Μία (1) τουλάχιστον σύμβαση διανομής τροφίμων (ξηρά, νωπά και ψυγείου)ή ειδών βασικής υλικής συνδρομής (ολοκληρωμένη) σε πακέτο, σε τουλάχιστον χίλια (1.000) φυσικά πρόσωπα, ωφελούμενους, κατ' υπόδειξη κάποιου φορέα κατά την τελευταία τριετία (2015,2016,2017) και έως την ημερομηνία Δημοσίευσης της παρούσας Διακήρυξης. Ειδικότερα, ως διανομή λογίζεται η οργάνωση των διαφόρων ειδών σε πακέτα προς τους ωφελούμενους και η υποστήριξη της αναθέτουσας αρχής στην επί τόπου διανομή τους. Προς απόδειξη των ανωτέρω, προσκομίζεται, επί ποινή αποκλεισμού: α) Σύμβαση β) Βεβαίωση από την Αναθέτουσα Αρχή: ^ εάν αυτή είναι Δημόσια Αρχή, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης. ^ εάν αυτή είναι ιδιωτικός φορέας, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά

Αριθμός απόφασης: 901/2019

παραδόθηκαν επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, η οποία συνοδεύεται από παραστατικά (δελτίο αποστολής και τιμολόγιο).

Η .....προς απόδειξη του σημείου Β. της παρ. 2.2.6 της διακήρυξης υπέβαλλε στο διαγωνισμό τα εξής έγγραφα: α. Αντίγραφο συμφωνητικού μεταξύ της .....και της .....με πλήρη αναφορά των ειδών και των ποσοτήτων αυτών, β. Υπεύθυνη Δήλωση της .....που αναφέρει ότι έως τις 22-01-2019 έχει εκτελεστεί το 60% του συμβατικού αντικείμενου του συμφωνητικού γ. σχετικά δελτία αποστολής και τιμολόγια από τα οποία προκύπτει με σαφήνεια η συμμόρφωση με την απαίτηση η σύμβαση να είναι ποσού μεγαλύτερου του 80% του προϋπολογισμού της διακήρυξης, ότι στα παραδοθέντα είδη περιλαμβάνονται δέκα(10) ίδια είδη σε ποσότητα μεγαλύτερη του 50% της ζητούμενης ποσότητας του κάθε υπό προμήθεια είδους της διακήρυξης. γ. Έγγραφο της ..... με το οποίο βεβαιώνεται ότι η .....έχει παραδώσει στις συμφωνημένες ποσότητες και στην σωστή ποιότητα τα είδη του συμφωνητικού. Από το περιεχόμενο των υποβληθέντων εγγράφων συνάγεται ότι η ..... ικανοποιεί πλήρως την απαίτηση του σημείου Β της παρ.2.2.6 της διακήρυξης.

Η .....προς απόδειξη του σημείου Δ. της παρ. 2.2.6 της διακήρυξης υπέβαλλε στο διαγωνισμό τα εξής έγγραφα: α. Συμφωνητικό της 24-3-2017 μεταξύ της .....και της ΜΚΟ ΑΠΟΣΤΟΛΗ για την διανομή τροφίμων σε άνω των 1.000 άτομα. β. βεβαίωση της ΜΚΟ ΑΠΟΣΤΟΛΗ με αρ. 24274/11-01-2019 με την οποία βεβαιώνεται ότι έχει ολοκληρωθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της από 24-3-2017 σύμβασης. Επισημαίνεται ότι από τη σύμβαση μεταξύ των .....και ΜΚΟ ΑΠΟΣΤΟΛΗ αναφέρεται ότι η διαγωνιστική διαδικασία για την σύναψη της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης εφαρμόστηκε ο ν.4412/2016, του οποίου οι διατάξεις εφαρμόζονται υποχρεωτικά για τις αναθέτουσες αρχές του δημοσίου, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 2 «Ορισμοί» και 223 «Αναθέτουσες αρχές» του ν.4412/2019. Επομένως η υποβληθείσα σύμβαση και η βεβαίωση της ΜΚΟ ΑΠΟΣΤΟΛΗ επαρκούν για την απόδειξη της συμμόρφωσης της ..... με την απαίτηση του σημείου Δ. της παρ. 2.2.6 της διακήρυξης.

3.-Στην παρ. 2.2.6.12 της διακήρυξης αναφέρεται: [...] «β) Εφόσον ο Οικονομικός Φορέας είτε δε συσκευάζει είτε δεν παράγει ο ίδιος το υπό

Αριθμός απόφασης: 901/2019

προμήθεια είδος, σε δική του επιχειρηματική μονάδα, δηλώνεται η επιχειρηματική μονάδα, στην οποία συσκευάζεται ή παράγεται το προσφερόμενο είδος και ο τόπος εγκατάστασής της». Η ..... σε ικανοποίηση της παραπάνω απαίτησης έχει υποβάλλει σχετική Υπεύθυνη Δήλωση [αρχείο: 77. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ 23012019 ΕΙΔΗ_S.pdf].

4.-Στην παρ. 2.2.6.12 της διακήρυξης αναφέρεται: «Επιπλέον, για τη συμμετοχή στην παρούσα, απαιτείται: 1) [...] 2) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας είναι έμπορος πρέπει να καταθέσει, επί ποινή αποκλεισμού, με την προσφορά του: α)η νόμιμη άδεια λειτουργίας υγειονομικού ενδιαφέροντος της επιχείρησής του από την Αρμόδια υπηρεσία για την αποθήκευση, διατήρηση, διακίνηση και ευπαθών προϊόντων η οποία περιλαμβάνει τα είδη της παρούσας. Η ..... υπέβαλλε τόσο την άδεια λειτουργίας της υγειονομικού ενδιαφέροντος της ίδιας, αλλά και τις άδειες λειτουργίας εγκατάστασης της ....., στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται η .....κατά δήλωσή της στο πεδίο Γ του ΕΕΕΠ για την ικανοποίηση - μεταξύ άλλων - των κριτηρίων που αφορούν την Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

5.-Στο ΕΕΕΠ η ..... δηλώνει στο πεδίο Δ. ότι δεν προτίθεται να αναθέσει οποιοδήποτε τμήμα της σύμβασης σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας. Δεδομένου ότι σύμφωνα με την παρ.2.2.9.1 «Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών», προς προκαταρκτική απόδειξη οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς ότι: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της διακήρυξης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης, η .....δεν αποτελεί υπεργολάβο της .....

6.-Στην παρ. 2.2.3.3. της διακήρυξης αναφέρεται ότι: «Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, προσφέρων οικονομικός φορέας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: [..](γ) υπάρχουν επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο

Αριθμός απόφασης: 901/2019

οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Στο ΕΕΕΠ η ..... δηλώνει στο πεδίο Γ. [Σελ. 13] ότι είναι μεν ένοχος σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, για το οποίο όμως έχει λάβει μέτρα προς απόδειξη της αξιοπιστίας της («αυτοκάθαρση»), τα οποία δηλώνονται στο ΕΕΕΠ. Στην παρ. 2.2.3.6 της διακήρυξη αναφέρεται: «Προσφέρων οικονομικός φορέας που εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται παραπάνω μπορεί να προσκομίζει στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού (αυτοκάθαρση). Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης». Επομένως, δεδομένου ότι η ..... δεν απέκρουσε ότι είναι ένοχος σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, το οποίο διέπραξε στην περίοδο 2003-2007 και ότι έχει λάβει μέτρα αυτοκάθαρσης, η ..... δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης του θέματος.»

16. Επειδή η παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της ισχυρίζεται αυτολεξεί τα κάτωθι:

« Α) Σε ότι αφορά στο θέμα του απαιτούμενου ISO βάσει του άρθρου 2.2.7. της διακήρυξης επισημαίνονται τα ακόλουθα :

Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το ISO της εταιρίας μας δεν καλύπτει τις απαιτήσεις του διαγωνισμού και επομένως κακώς κατά την κρίση της η Αναθέτουσα Αρχή δεν απέρριψε την προσφορά μας. Ο ισχυρισμός αυτός είναι εσφαλμένος για τους εξής λόγους : Μέσω της διαδικασίας απόκτησης ISO, μία παραγωγική αλυσίδα πιστοποιεί ένα σύνολο διαδικασιών για κάποιο κλάδο της που οδηγούν σε ένα εγγυημένο αποτέλεσμα. Τα διάφορα στάδια αποτελούν αλληλένδετους κρίκους μίας ενότητας και ενός συνόλου που εγγυάται το αποτέλεσμα. Επομένως όταν η προβλεπόμενη πιστοποίηση της εφοδιαστικής αλυσίδας μίας εταιρίας ξεκινάει από την παραγωγή και καταλήγει στη διακίνηση του τροφίμου είναι αδύνατον να ισχύει ότι η παραγωγική διαδικασία σταματά ξαφνικά να πιστοποιείται σε κάποιο «ενδιάμεσο» και αυτοτελές στάδιο και εν συνεχεία, μετά το στάδιο αυτό ξαφνικά «επαναπιστοποιείται» η διαδικασία έως την τελική διανομή του προϊόντος ... Επομένως, είναι προφανές ότι εφόσον δηλώνεται εμπορία, αποθήκευση, και διακίνηση

Αριθμός απόφασης: 901/2019

συσκευασμένων προϊόντων εκ των πραγμάτων εμπεριέχει και το θέμα της συσκευασίας ως μέρος της αλυσίδας παραγωγής και η όποια προσθήκη στο ISO «συσκευασία ή ανά συσκευασία» παρέλκει. Δεν νοείται ούτε θεωρητικά, ούτε πρακτικά, ούτε τεχνοκρατικά μία αλυσίδα εργοστασιακής παραγωγής προϊόντων π.χ. να πιστοποιείται κατά τα τρία πρώτα στάδια, μετά να «αποφεύγεται» η διαδικασία πιστοποίησης για το τέταρτο στάδιο, και να «επαναπιστοποιείται» για τα δύο τελευταία στάδια !!! Επισημαίνεται επομένως ότι στο θέμα πιστοποίησης διασφάλισης ποιότητας διαδικασιών πιστοποίησης είναι ίδια και ταυτόσημη είτε συσκευάζεις, είτε αποθηκεύεις απλώς, είτε διακινείς, είτε εμπορεύεσαι, αφού αναγκαστικά πιστοποιείται η όλη διαδικασία της γραμμής παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων.

Αυτό το οποίο μπορεί ενδεχομένως να «μεταλλάσσεται» σε διάφορες διαγωνιστικές διαδικασίες είναι το εκάστοτε λεκτικό που χρησιμοποιούν οι Αναθέτουσες Αρχές για να περιγράψουν ότι θέλουν οι υποψήφιοι να καλύπτονται από σχετικό πιστοποιητικό διασφάλισης ποιότητας προκειμένου να υποβάλλουν παραδεκτή προσφορά. Το εταιρικό όμως ISO είναι ένα, εκδίδεται άπαξ ΚΑΙ δεν μπορεί να προσαρμόζεται κάθε φορά με το ακριβές λεκτικό που μπορεί να αναφέρει για κάποιο διαγωνισμό η εκάστοτε Αναθέτουσα Αρχή.

Αυτός είναι και ο λόγος, που με το συγκεκριμένο υποβληθέν πιστοποιητικό έχουμε συμμετάσχει απρόσκοπτα τα τελευταία χρόνια σε δεκάδες διαγωνισμούς διανομής γάλακτος και τροφίμων χωρίς πρόβλημα.

Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο όχι απλώς η προσφορά μας έγινε δεκτή, αλλά δεν χρειάστηκε καν να ζητηθούν διευκρινήσεις επί του θέματος. Στην περίπτωση δηλαδή που η επιτροπή αξιολόγησης ή η Αναθέτουσα Αρχή είχε την παραμικρή επί του θέματος αμφιβολία, με δεδομένο το υποβληθέν ISO στην προσφορά μας όφειλε βάσει του άρθρου 102 προτού απορρίψει το δικαιολογητικό να ζητήσει διευκρινήσεις επί του θέματος, που ειδικά για τη διασφάλιση ποιότητας είναι αρκετά σύνηθες. Και τούτο διότι ειδικότερα βάσει του άρθρου 102 του νόμου 4412/2016 « ... η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα

Αριθμός απόφασης: 901/2019

έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί...». Πολλώ δε μάλλον αφού στην παράγραφο 2.7.3. της διακήρυξης αναφέρεται ότι γίνονται δεκτά και ισοδύναμα πιστοποιητικά για τα θέματα.

Εις επίρρωση δε και με δεδομένο ότι σε αντίστοιχες διαγωνιστικές διαδικασίες άλλων διαγωνισμών η προσφεύγουσα έχει επικαλεστεί την δήθεν ακαταλληλότητα του ISO πιστοποιητικού μας, αποφασίστηκε προς άρση κάθε αμφιβολίας η διευκρίνιση από τον αρμόδιο φορέα πιστοποίησης σχετικά με την κάλυψη όλων των σταδίων της παραγωγικής μας διαδικασίας και προσκομίζεται όλως επικουρικώς συνημμένα σχετική βεβαίωση της εταιρίας ..... που εξέδωσε το σχετικό πιστοποιητικό ISO, με ημερομηνία εγγράφου 12-04-2019 (συνημμένο 1), από το οποίο προκύπτει με σαφήνεια ότι προφανώς και το στάδιο της συσκευασίας / ανασυσκευασίας καλύπτεται από το συγκεκριμένο υποβληθέν με την προσφορά μας πιστοποιητικό. Επισημαίνεται ότι το πιστοποιητικό της αρμόδιας εταιρίας .....δεν το επικαλούμαστε ως νέο εκ των υστέρων στοιχείο που θα έπρεπε υποχρεωτικά να υποβληθεί με την προσφορά μας αφού και χωρίς αυτό η προσφορά μας ήταν αποδεκτή χωρίς διευκρινήσεις, αλλά ως περαιτέρω απόδειξη ότι τα ήδη υποβληθέντα δικαιολογητικά σχετικά με το ISO της εταιρίας μας καλύπτουν τις απαιτήσεις της διακήρυξης.

B) Σχετικά με την δήθεν παραβίαση της παραγράφου 2.2.6. σχετικά με την τεχνική ικανότητα της εταιρείας μας να πραγματοποιήσει την υπό ανάθεση σύμβαση και τις επικαλούμενες από εμάς συμβάσεις με την εταιρία "....." και την Αποστολή της Αρχιεπισκοπής της Εκκλησίας της Ελλάδος λεκτέα τα εξής :

Καταρχήν αναφέρουμε για λόγους που αναδεικνύονται παρακάτω ότι η αρχή της διαφάνειας, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού ή στη Συγγραφή Υποχρεώσεων, κατά τρόπο ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός έλεγχος του εάν οι προσφορές των υποψηφίων

Αριθμός απόφασης: 901/2019

ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (ΔΕΕ C-496/1999, CAS *Succhi diFruutta*,, σκέψη 111 κλπ).

Ως προς την εμπειρία εκ της σύμβασης της εταιρίας “.....:

Καταρχήν θα πρέπει να επισημανθεί ότι η απόδειξη τεχνικής ικανότητας προκειμένου για διαγωνισμούς προμηθειών / υπηρεσιών βασίζεται αποκλειστικά για το θέμα αυτό στο άρθρο 80 παρ. 5 του νόμου 4412/2016 σύμφωνα με το οποίο : « ... Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών...»

Σύμφωνα με το Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' ορίζεται ότι :

« ... Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθρο 75:... α) οι ακόλουθοι κατάλογοι... κατάλογος των εργασιών που εκτελέστηκαν την τελευταία πενταετία, κατά μέγιστο όριο, συνοδευόμενος από πιστοποιητικά ορδής εκτέλεσης και ολοκλήρωσης των σημαντικότερων εργασιών... κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία τριετία, κατά μέγιστο όριο, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Όπου κριθεί απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών αγαθών ή υπηρεσιών που παραδόθηκαν ή εκτελέστηκαν πριν από την τελευταία τριετία ...».

Στην παράγραφο 2.2.6. της διακήρυξης αναφέρεται μεταξύ άλλων στο συγκεκριμένο σημείο ότι : ... Προς απόδειξη του ανωτέρω, απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, η προσκόμιση : α) Υπεύθυνης Δήλωσης στην οποία περιλαμβάνεται κατάλογος ειδών, σύμφωνα με το παρακάτω υπόδειγμα: ... γ) Βεβαίωσης από την Αναθέτουσα Αρχή:

- εάν αυτή είναι Δημόσια Αρχή, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών

Αριθμός απόφασης: 901/2019

καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης.

- εάν αυτή είναι ιδιωτικός φορέας, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, η οποία συνοδεύεται από παραστατικά (δελτίο αποστολής και τιμολόγιο).

Από τα ανωτέρω προκύπτει με σαφήνεια ότι :

Καταρχήν οι τρόποι απόδειξης της τεχνικής ικανότητας είναι συγκεκριμένοι και προσδιορίζονται περιοριστικά στο άρθρο 80 και στο σχετικό Παράρτημα ανωτέρω. Επισημαίνεται ότι βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης απαιτούνται βάσει του νόμου για τις εργασίες και όχι για τις παραδόσεις και τις υπηρεσίες. Περαιτέρω, η απαιτούμενη απόδειξη τεχνικής ικανότητας βάσει του νόμου 4412/2016 στο σημείο αυτό έχει ήδη δοθεί από την εταιρία μας λόγω του σημείου 2.2.6.1.α βάσει του οποίου έχει υποβληθεί με την προσφορά μας ο απαιτούμενος κατάλογος με τις προηγούμενες συμβάσεις και παραδόσεις που αποδεικνύουν χωρίς αμφιβολία την απαιτούμενη εμπειρία της εταιρίας μας. Εν συνεχεία, ατυχώς και σκόπιμα από την προσφεύγουσα «εξομοιώνεται» η έννοια του Δημοσίου και της Αναθέτουσας Αρχής με τις ιδιωτικές εταιρίες ως προς τα αναφερόμενα και το περιεχόμενο βεβαιώσεων τυπικών πιστοποιητικών καλής εκτέλεσης ενός δημόσιου φορέα με την απόδειξη εμπειρίας μίας σύμβασης που αποδεικνύει εμπειρία μεταξύ δύο ιδιωτικών εταιριών. Τα γράμματα και οι βεβαιώσεις που μπορεί να δίδονται στο πλαίσιο καλής συνεργασίας της ελεύθερης αγοράς για την όποια χρήση ούτε «θεωρούνται» όπως παρανόμως αναφέρεται ούτε και θα μπορούσαν να έχουν συγκεκριμένο τύπο και να αναγράφουν συγκεκριμένα και κατά παραγγελία στοιχεία γιατί κάτι ανάλογο δεν προβλέπεται από πουθενά ! Επισημαίνεται ότι προς αυτή την ερμηνεία απεφάνθη και η ΑΕΠΠ στην πρόσφατη απόφασή της (617/2019 σημείο 6), η οποία μεν στην ειδικότερη εκεί περίπτωση έκρινε ότι τα υποβληθέντα τιμολόγια δεν καλύπτουν κατά τον υπολογισμό τους την ζητούμενη με τη διακήρυξη ποσόστωση, ουδόλως όμως αμφισβητήθηκε η εγκυρότητα των ίδιων βεβαιώσεων της ιδιωτικής εταιρίας .....

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Στην προκειμένη περίπτωση, η εταιρία μας, πέραν του προαναφερθέντος καταλόγου παραδόσεων που αποτελεί πλήρη απόδειξη τεχνικής ικανότητας για τη συγκεκριμένη υπό ανάθεση προμήθεια, προσκόμισε και επιστολή της εταιρίας ..... που βεβαιώνει το καλώς έχειν και την επιτυχή συνεργασία της μεταξύ μας σύμβασης. Και τούτο διότι ο εκάστοτε τρόπος έκφρασης μίας ιδιωτικής εταιρίας που βεβαιώνει χωρίς αμφιβολία την σωστή και επιτυχή συνεργασία και υλοποίηση της σύμβασης, το τι ακριβώς θα εμπεριέχεται σε ένα ιδιωτικό γράμμα εταιρίας δεν είναι δυνατόν να αποτελεί λόγο αποκλεισμού από ένα διεθνή διαγωνισμό ... Πολλώ δε μάλλον όταν στην προκειμένη περίπτωση ακόμη και τα νούμερα, δηλαδή το ποσοστό όχι απλά παράδοσης αλλά υλοποίησης της μεταξύ μας σύμβασης προκύπτει μονοσήμαντα και αριθμητικά από τα προσκομισθέντα με την προσφορά μας τιμολόγια A13, A14, A15, από τα οποία αποδεικνύεται χωρίς δυνατότητα αμφισβήτησης ποσοστό ολοκλήρωσης της συγκεκριμένης σύμβασης. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η προσφορά μας έγινε αποδεκτή από την Αναθέτουσα Αρχή και η προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς την εμπειρία εκ της σύμβασης με την μη κερδοσκοπική εταιρία «ΑΠΟΣΤΟΛΗ»

Ο ισχυρισμός ότι η μη κερδοσκοπική Μη Κυβερνητική Οργάνωση του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου της Εκκλησίας της Ελλάδος (Η Αποστολή ιδρύθηκε το 2010 από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών με τη μορφή της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας ...) θεωρείται «ιδιωτική εταιρεία» είναι στην καλύτερη περίπτωση εσφαλμένος ... Επομένως, η προσκόμιση βεβαίωσης καλής εκτέλεσης είναι ο ενδεδειγμένος και απαιτούμενος τρόπος απόδειξης για την περίπτωση προσώπων του Δημοσίου / Ευρύτερου Δημοσίου.

Το συγκεκριμένο θέμα κρίθηκε επίσης *ad hoc* από την ΑΕΠΠ στην πρόσφατη προαναφερθείσα Απόφασή της 617/2019 (σημείο 6) και συγκεκριμένα κρίθηκε ότι ναι μεν η ΑΠΟΣΤΟΛΗ αποτελεί τυπικά ΝΠΙΔ όμως «... υπαγόμενο στην έννοια της Αναθέτουσας Αρχής κατά το άρθρο 2 περ. 1 του νόμου 4412/2016» και «... ευλόγως προκύπτει ότι η μετ' αυτής συμβάσεις υπάγονται στην έννοια των συμβάσεων με δημόσια αρχή, δηλαδή δημοσίων συμβάσεων »

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Σε κάθε περίπτωση, οι βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης από αυτό το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας της Ελλάδος που προσκομίσθηκαν είναι προφανώς μεγαλύτερης αποδεικτικής αξίας και προτιμητέα των όποιων τιμολογίων εκδίδονται μεταξύ ιδιωτικών εταιριών. Δεν είναι δυνατόν να αποκλείεις συμμετέχοντα που αποδεικνύει την απαίτηση με τον μείζονα τρόπο επικαλούμενος ότι τον ελάσσονα τρόπο ... Υπό αυτή την έννοια, τιμολόγια μεταξύ εμπορικών εταιριών ζητούνται εναλλακτικά ως είδος απόδειξης στις διακηρύξεις, όπως εν προκειμένω, ελλείψει έκδοσης «επίσημων βεβαιώσεων» καλής εκτέλεσης και ολοκλήρωσης των εμπορικών εταιριών.

Γ) Σχετικά με την επίκληση της μη προσκόμισης δείγματος (παρ. 6.3.) της διακήρυξης θα πρέπει να αναφερθούν τα ακόλουθα : Σύμφωνα με το άρθρο 6.3 της διακήρυξης «Προσκόμιση Δείγματος» ορίζεται ότι :

« ... Οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει να προσκομίσουν δείγματα για όλα τα προσφερόμενα είδη των Τμημάτων που θα υποβάλλουν προσφορά και τα οποία θα είναι σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές (τεχνικά χαρακτηριστικά , μάρκα, συσκευασία, κλπ) που έχουν ρητά δηλώσει στην προσφορά τους (εκτός των νωπών προϊόντων) συμπεριλαμβανομένου και του ειδικού κιβωτίου (χαρτοκιβώτιο ή πλαστικό κιβώτιο ή άλλου υλικού κιβωτίου) το οποίο να είναι από υλικό κατάλληλο για τρόφιμα στο οποίο θα συσκευαστούν τα προϊόντα, το αργότερο δύο ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία του διαγωνισμού και ώρα 14:00, αφού αρχικά πρωτοκολληθεί το Δελτίο Αποστολής (με αναλυτική περιγραφή των προσκομιζόμενων ειδών) που τα συνοδεύει και θα περιλαμβάνεται στα δικαιολογητικά συμμετοχής ...».

Με την προσφορά μας καταθέσαμε εμπροθέσμως το σύνολο των απαιτούμενων δειγμάτων και με τον τρόπο που ορίζει η διακήρυξη για το διαγωνισμό, όπως έχουμε κάνει δεκάδες φορές σε αντίστοιχους διαγωνισμούς τροφίμων. Για το συγκεκριμένο δε θέμα ουδεμία αναφορά ή αμφιβολία υπήρξε κατά την προσκόμιση των δειγμάτων από την αρμόδια επιτροπή ή τον ανταγωνισμό.

Είναι σαφές ότι τόσο κατά το γράμμα όσο και κατά το πνεύμα της διακήρυξης, η προσκόμιση «ευπαθών» προϊόντων εξαιρείται προσκόμισης για αυταπόδεικτους λόγους που άπτονται της αδυναμίας διατήρησής των και

Αριθμός απόφασης: 901/2019

έκφανσης οποιασδήποτε αξιολογικής κρίσης στο μέλλον εξαιρείται της υποβολής.

Επομένως, η μη προσκόμιση όχι μόνο της φέτας αλλά και π.χ. διαφόρων μορφών κρέατος ή πουλερικών είναι πλήρως αιτιολογημένη και δεν θα μπορούσε να αποτελεί λόγο απόρριψης της προσφοράς μας. Η δε προσπάθεια αιτιολόγησης της προσφυγής όχι με κανόνες και δεδομένα δημοσίων συμβάσεων και όρων της διακήρυξης αλλά «αποχρώσεων» ορολογίας αγορανομικής νομοθεσίας τροφίμων και «ουσιώδους διαφοροποίησης» μεταξύ «νωπών και ευαλλοίωτων» προϊόντων ως αυτοτελείς λόγους αποκλεισμού είναι εσφαλμένη και πρέπει να απορριφθεί. Και τούτο διότι στο άρθρο 2.2.6.4. της διακήρυξης ορίζεται ότι : « ... Για τα νωπά τρόφιμά και δεδομένου ότι πρόκειται για ευαλλοίωτο είδος, εάν μέχρι το τέλος της πρώτης ημέρας παράδοσης για οποιοδήποτε λόγο και σε οποιοδήποτε σημείο διανομής δεν διανεμηθεί όλη η ποσότητα στους ωφελούμενους, τότε ο Ανάδοχος θα πρέπει να τα παραλάβει με δικά του κατάλληλα μεταφορικά ψυκτικά μέσα προκειμένου να τα αποθηκεύσει προσωρινώς σε δικό του κατάλληλο αποθηκευτικό ψυκτικό χώρο, ούτως ώστε η ποσότητα αυτή να αναδιανεμηθεί εντός των επόμενων δυο ημερολογιακών ημερών της προγραμματισμένης διανομής ...». Επομένως, χωρίς αμφιβολία, οι έννοιες «νωπού και ευαλλοίωτου» για τις ανάγκες της παρούσας διακήρυξης και τον σκοπό που καλούνται να εξυπηρετήσουν είναι ταυτόσημες, λόγος για τον οποίο η προσφορά μας έγινε αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή και η προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί.

Δ) Σχετικά με την επίκληση των προσκομιζόμενων αδειών λειτουργίας της εταιρίας μας θα πρέπει να παραθέσουμε τα εξής:

Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6.12 ορίζεται μεταξύ άλλων ότι : « ... 1) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας είναι παρασκευαστής ή παραγωγός πρέπει να καταθέσει, επί ποινή αποκλεισμού, άδεια λειτουργίας της επιχείρησής του η οποία περιλαμβάνει τα είδη της παρούσας. 2) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας είναι έμπορος πρέπει να καταθέσει, επί ποινή αποκλεισμού, με την προσφορά του : α) η νόμιμη άδεια λειτουργίας υγειονομικού ενδιαφέροντος της επιχείρησής του από την Αρμόδια υπηρεσία

Αριθμός απόφασης: 901/2019

για την αποθήκευση, διατήρηση, διακίνηση τροφίμων και ευπαθών προϊόντων η οποία περιλαμβάνει τα είδη της παρούσας ...».

Θα πρέπει να σημειωθεί εισαγωγικά και διευκρινιστικά ότι λόγω της πολύ μεγάλης ευρύτητας των ζητούμενων με την διακήρυξη προϊόντων κάθε υποψήφιος ανάδοχος μπορεί να συμμετάσχει στον εν λόγω διαγωνισμό είτε ως παραγωγός ο ίδιος (για κάποια - κάποιες από τις κατηγορίες ειδών) είτε και ως έμπορος εν γένει. Και δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετικά αφού η διακήρυξη υποχρεώνει συμμετοχή για το σύνολο των κατηγοριών των τροφίμων, και όχι επί μέρους ομάδες, επομένως είναι πρακτικά αδύνατον να συμμετέχει απευθείας η όποια παραγωγική μονάδα (ως παραγωγός) για το σύνολο των ειδών.

Στην προκειμένη περίπτωση, σε ότι αφορά την κατηγορία τυροκομικών και γαλακτοκομικά προϊόντα η επιχείρησή μας (αφού υπάρχει παραγωγή) , αδειοδοτείται από την Δ/ση Ανάπτυξης της Περιφέρειας με την γνωστή "γνωστοποίηση" στο διαδίκτυο η οποία κοινοποιείται σε όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες , οι οποίες εφόσον έχουν αντίρρηση, επικοινωνούν και προτείνουν αλλαγές κ.τ.λ. Την άδεια αυτήν υποβάλλαμε και με την προσφορά μας (αρχείο υπ.αρ.18).

Σε ότι αφορά την κατηγορία των κρεάτων κάναμε νόμιμη χρήση δάνειας εμπειρίας από την εταιρία .....υποβάλλοντας το σύνολο των απαιτούμενων από τη διακήρυξη δικαιολογητικών.

Για την περίπτωσή μας τώρα που συμμετέχουμε ως έμποροι για τα υπόλοιπα είδη τροφίμων που προβλέπει η διακήρυξη του διαγωνισμού, για την επέκταση της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ μας δραστηριότητας σε άλλα κατά περίπτωση τρόφιμα (πέραν αυτών που παράγουμε), απευθυνθήκαμε στις εκάστοτε αρμόδιες υπηρεσίες , π.χ. Στην προκειμένη περίπτωση των ξηρών τροφίμων φυτικής προέλευσης στην αρμόδια Δ/ση Γεωργίας) και ζητήσαμε να της δοθεί άδεια εμπορίας και αποθήκευσης των εν λόγω προϊόντων. Κατόπιν αυτοψίας και ελέγχου των χώρων και νομίμων προϋποθέσεων και ζητούμενων δικαιολογητικών, μας χορηγήθηκε απαιτούμενη άδεια εμπορίας τροφίμων φυτικής προέλευσης συσκευασμένων που συνίσταται δηλαδή απλή αποθήκευση και εμπορία (δηλ. κωδικός εμπόρου EL 15-02 που υποβάλλαμε με την προσφορά μας αλλά και αντίστοιχους κωδικούς εμπόρου EL 15-64A

Αριθμός απόφασης: 901/2019

που υπέβαλε η ίδια η προσφεύγουσα). Και τούτο διότι σε ότι αφορά στο χονδρεμπόριο που εν προκειμένω αποτελεί αντικείμενο της παρούσας διακήρυξης, δεν υπάρχει αρμοδιότητα των Δήμων να αδειοδοτούν τις συγκεκριμένες δραστηριότητες χονδρεμπορίου (συνημμένο 2).

(Την ακρίβεια των ανωτέρω επικαλούμενων και την νομιμότητα της άδειας εμπορίας μπορείτε ενδεχομένως να την διασταυρώσετε επικοινωνώντας απευθείας με την αρμόδια Δ/νση Γεωργίας με τα ακόλουθα στοιχεία επικοινωνίας τηλ. 2741363221, email v.tziviskou@pekorinthias.gr).

Επομένως, θα πρέπει να επισημανθεί ότι βάσει του ανωτέρω συλλογισμού δεν απαιτείται η ειδική άδεια λειτουργίας παραγωγού για κάθε ένα από τα πλείστα είδη τροφίμων που προβλέπονται αλλά απλή άδεια εμπόρου όταν δεν υπάρχει παραγωγή.

Επομένως, από την υποβληθείσα ηλεκτρονική προσφορά της εταιρίας προκύπτει σαφώς ότι με τα (αρχεία υπ. αριθμ. 18,19,20,21,22,23,24,25,26) έγγραφά μας έχει υποβληθεί ο κωδικός αριθμός έγκρισης Εμπόρου για την προμήθεια ζωικών προϊόντων και αλλά και φυτικής προέλευσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. 2.2.6.12 της διακήρυξης.

Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η προσφορά μας έγινε αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή στον διαγωνισμό, αυτές τις άδειες έχουμε υποβάλλει σε δεκάδες φορείς του δημοσίου για ανάλογους διαγωνισμούς τα τελευταία έτη χωρίς ποτέ να τεθεί θέμα αμφισβήτησης, αλλά ακόμη *in extremis* και αν ήθελε υποτεθεί ότι οι άδειες αυτές εμπορίας από τις αρμόδιες διευθύνσεις, «εσφαλμένα ή κατά παρέκκλιση εκδόθηκαν, αυτό δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από πλευράς «Δημοσίου» εναντίον μας που καλόπιστα συμμετέχουμε σε ένα διαγωνισμό έχοντας εύλογη και δικαιολογημένη πεποίθηση ότι είμαστε «καλώς συμμετέχουμε» στη διαγωνιστική διαδικασία.

Ε) Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6.6 ζητείται : « ..Υπεύθυνη Δήλωση, επί ποινή αποκλεισμού, σχετικά με την προέλευση των προσφερόμενων ειδών: α) Εφόσον ο Οικονομικός Φορέας συσκευάζει ή παράγει ο ίδιος το υπό προμήθεια είδος, δηλώνεται η επιχειρηματική μονάδα, στην οποία συσκευάζεται ή παράγεται το προσφερόμενο είδος, καθώς και ο τόπος εγκατάστασής της. β) Εφόσον ο Οικονομικός Φορέας είτε δε συσκευάζει είτε

Αριθμός απόφασης: 901/2019

δεν παράγει ο ίδιος το υπό προμήθεια είδος, σε δική του επιχειρηματική μονάδα, δηλώνεται η επιχειρηματική μονάδα, στην οποία συσκευάζεται ή παράγεται το προσφερόμενο είδος και ο τόπος εγκατάστασής της.

Η προσφεύγουσα επισημαίνει ως αυτοτελή λόγο αποκλεισμού μας ότι ενώ δεν παράγουμε το σύνολο των υπό προμήθεια ειδών, στην υπεύθυνη δήλωσή μας δεν δηλώνονται οι επιχειρηματικές μονάδες παραγωγής / συσκευασίας των προσφερόμενων ειδών.

Αρχικά αξίζει να παρατεθεί ότι με την προσφορά μας και την υποβληθείσα υπεύθυνη δήλωσή μας (αρχείο υπ.αρ.77), προκύπτει με σαφήνεια και σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, το σύνολο των πληροφοριών εξαντλητικά για τους εν λόγω προμηθευτές συμπεριλαμβανομένου και του τόπου εγκατάστασής των για όλες τα βασικά προϊόντα προσφέρονται (κρέατα, οπωρολαχανικά, τυροκομικά). Εν συνεχεία, για τα είδη Παντοπωλείου, και ΒΥΣ, αναφέρονται τα ίδια αντίστοιχα απαιτούμενα στοιχεία για το ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ που είναι και ο προμηθευτής μας, αλλά όχι για τους εκάστοτε υπόπρομηθευτές του ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ. Αυτό, όχι μόνο είναι λογικό αλλά και το μόνο εφικτό. Δεν είναι δυνατόν από πλευράς ενός υποψηφίου αναδόχου για προμήθεια τροφίμων να γνωρίζει για το κάθε είδος κοινού προϊόντος που βρίσκεται στο ράφι ενός σούπερ μάρκετ, σε ποια από τις εγκαταστάσεις του εκάστοτε υποπρομηθευτή του ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ενός προϊόντος έχουν συσκευαστεί τα φασόλια ή το κριθαράκι, και αυτό να αποτελεί αυτοτελή και μοναδικό λόγο αποκλεισμού από τη δημόσια σύμβαση !

Εν συνεχεία αξίζει να σημειωθεί ότι ειδικά το συγκεκριμένο θέμα έχει κατά τη γνώμη μας λυθεί και πριν ακόμη τον πρώτο Κανονισμό Προμηθειών του Δημοσίου (394/1996) μέσω σχετικής Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (339/1993) (συνημμένο 3) στην οποία ρητά ορίζεται ότι για τα ευρέως και ελευθέρως και ευρέως κυκλοφορούντα τρόφιμα σε σούπερ μάρκετ δεν απαιτούνται ιδιαίτερες πιστοποιήσεις, άδειες, δηλώσεις παραγωγικών μονάδων κ.τ.λ. Και τούτο διότι δεν είναι δυνατόν να μνημονεύονται και να καταγράφονται αναλυτικά όλοι οι παραγωγοί με τις παραγωγικές μονάδες στο εξωτερικό και με πιθανούς ενδιάμεσους μεταποιητές, (διότι π.χ. ένα τρόφιμο μπορεί να έχει 1 και 2 ενδιάμεσους

Αριθμός απόφασης: 901/2019

μεταποιητές και σε διαφορετικές χώρες). Αποτελεί κοινό τόπο ότι η αναγραφή στις εκάστοτε συσκευασίες καλύπτει την απαίτηση της εν λόγω πληροφορίας. Η ουσιαστική απαίτηση της διακήρυξης στο σημείο αυτό είναι για να υπάρχει σχετικός έλεγχος υγιεινής και ευθύνης για τα προσφερόμενα τρόφιμα.

Τέλος, στο ίδιο μήκος κύματος, σε αντίστοιχο θέμα που αφορούσε σε υποχρεώσεις της διακήρυξης σχετικά με ειδική αναφορά εμπορικού σήματος, βάρους κ.λπ. προϊόντων τροφίμων απεφάνθη ότι δεν ήταν υποχρεωτικό να αναφέρεται το σύνολο των συγκεκριμένων πληροφοριών στην τεχνική προσφορά των υποψηφίων, προφανώς εκ της αιτιολογίας της ευρείας κυκλοφορίας των προϊόντων (Απόφαση ΔΕΑ ANM 73/2018, Σκ. 16-18) (συνημμένο 4).

Στην προκειμένη περίπτωση επαναλαμβάνουμε με την υποβληθείσα προσφορά της εταιρίας μας στο διαγωνισμό για το σύνολο των τυποποιημένων προϊόντων ΒΥΣ και τροφίμων ευρύτατης κατανάλωσης που δεν παράγουμε και συσκευάζουμε μόνοι μας, δηλώσαμε το Σουπερ Μάρκετ .....ως προμηθευτή μας. Παράλληλα υποβάλλαμε το σύνολο των απαιτούμενων νομίμων αδειών και πιστοποιήσεων του Σούπερ Μάρκετ (βλ. έγγραφα προσφοράς μας, αρχεία υπ.αρ.61,62,63,64), που προμηθεύεται, ελέγχει και διακινεί νομίμως το σύνολο των εν λόγω προϊόντων βάσει του Κώδικα Τροφίμων στο σύνολο της Επικράτειας.

Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η προσφορά μας έγινε αποδεκτή από την Αναθέτουσα Αρχή και προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί.

ΣΤ) Ως προς τον λόγο προσφυγής σχετικά με την εταιρία ..... θα πρέπει να αναφερθούν τα ακόλουθα :

Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6.3 ορίζεται ότι : « ... Ο οικονομικός φορέας καλείται να αναλάβει την παροχή υπηρεσιών για τη μεταφορά και προσωρινή αποθήκευση των ειδών, που δεν διανεμήθηκαν κατά την επί τόπου διανομή και την εκ νέου μεταφορά τους στους χώρους της διανομής της Κοινωνικής Σύμπραξης για την εκ νέου διανομή τους στους ωφελούμενους, παρέχοντας τις υπηρεσίες που περιγράφονται στην προηγούμενη παράγραφο. Η προσωρινή αποθήκευση των ειδών θα πραγματοποιείται σε αποθηκευτικό χώρο που θα ορίσει ο ανάδοχος, με τις νόμιμες αδειοδοτήσεις, ανάλογα με τα είδη προς προσωρινή αποθήκευση, που θα διατίθενται από τον Οικονομικό

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Φορέα στην Κοινωνική Σύμπραξη για το χρονικό διάστημα υλοποίησης της σύμβασής του. Για την εύρυθμη υλοποίηση του έργου της Κοινωνικής Σύμπραξης απαιτείται ο αποθηκευτικός χώρος που θα διατεθεί, να χωροθετείται εντός δύο (2) χιλιομέτρων από την έδρα του επικεφαλής εταίρου Δήμου Κορινθίων (Κολιάτσου 32, Κόρινθος).

Σημειώνεται ότι ο χώρος που θα διαθέσει ο οικονομικός φορέας ως αποθήκη εντός της έδρας του Δήμου Κορινθίων, θα χρησιμοποιηθεί και από την Αναθέτουσα Αρχή ως χώρος απ' όπου θα πραγματοποιείται η διανομή προς τους ωφελούμενους του επικεφαλής εταίρου Δήμου Κορινθίων...».

Καταρχήν, από τον προαναφερθέντα όρο προκύπτει με σαφήνεια το άρθρο στο οποίο αναφέρεται η προσφεύγουσα αφορά τις αποθήκες που θα πρέπει να δηλώσει ο υποψήφιος ανάδοχος στο διαγωνισμό και όχι σε εγκαταστάσεις άλλων εταιριών όπως π.χ. δανειζόντων εμπειρία, υποπρομηθευτών κ.λπ. Με την προσφορά μας στο έγγραφο υπ.αριθ.75, αναφέραμε με σαφήνεια ότι οι αποθήκες μας που πληρούν τις απαιτήσεις του όρου 2.2.6.3. της διακήρυξης βρίσκονται σε πλήρη συμμόρφωση με την απαίτηση στο σημείο : σελίδες 32-33

Η εταιρία .....δεν συμμετέχει πρωτογενώς στο διαγωνισμό, απλώς και μόνο δανείζει εμπειρία τεχνικής επάρκειας στην εταιρία μας, επομένως η ακριβής θέση των αποθηκών της εταιρίας .....ουδόλως σχετίζεται με την χιλιομετρική υποχρέωση της παραγράφου 2.2.6.3. της διακήρυξης. Είναι πάντως εξαιρετικά ενδιαφέρον στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι η προσφεύγουσα εταιρία «.....» για το ίδιο θέμα των κρεάτων συμμετέχει στο διαγωνισμό με την εταιρία ....., της οποίας οι αποθήκες βρίσκονται ΠΥΡΓΟΥ & ΠΡΕΣΠΑΣ - ΜΟΣΧΑΤΟ.

Εν συνεχεία, η προσφεύγουσα σκόπιμα ή εσφαλμένα υπολαμβάνει και θεωρεί ως δεδομένο για να αναπτύξει έναν συλλογισμό ότι η εταιρία .....είναι υπεργολάβος και θα έπρεπε να δηλωθεί ως υπεργολάβος κατά την υποβολή της προσφοράς μας. Στην πραγματικότητα η συγκεκριμένη εταιρία όπως ρητά δηλώσαμε με το ΕΕΕΣ απλά μας δανείζει εμπειρία για το διαγωνισμό και μπορεί να είναι απλά υπο-προμηθευτής μας. Σε καμία περίπτωση δεν θα εκτελέσει «εργασίες» για λογαριασμό μας επομένως αυτός

Αριθμός απόφασης: 901/2019

είναι και ο λόγος που δεν δηλώθηκε πρόθεση υπεργολαβίας στο ΕΕΕΣ της προσφοράς μας.

Τέλος, σε ότι αφορά στην Κορινθιακή Μεταφορική «.....» η αναφορά του στην προσφορά μας αποτελεί απλό ενδεχόμενο χρήσης του εν λόγω μεταφορέα (και μάλιστα δημόσιας χρήσης) και όχι συμφωνημένη και δεδομένη υπεργολαβία ώστε να δηλωθεί. Παρόλα αυτά, αυτή η αναφορά και η δήλωση ήταν υποχρεωτική από πλευράς μας ακόμη και με μόνο το ενδεχόμενο - και ασχέτως εάν πρόκειται για πραγματική υπεργολαβία - βάσει του σημείου 2.2.6.11 της διακήρυξης. Δεν θα μπορούσε όμως σε καμία περίπτωση θέμα υποβολής χωριστού ΕΕΕΣ από το μεταφορέα αφενός διότι το ποσό της υποθετικής μελλοντικής συνεργασίας είναι ασήμαντο σε σχέση με το απαιτούμενο από το νόμο και τη διακήρυξη (30%) για να ζητηθούν έγγραφα από τον «.....» . Αφετέρου, τα εταιρικά μας δηλωθέντα οχήματα καλύπτουν μόνα τους πλήρως τις απαιτήσεις της διακήρυξης και η συνεργασία αυτή δεν είναι βέβαιη ότι θα χρειαστεί, επομένως δεν τίθεται καν θέμα ειδικής δήλωσης υπεργολαβίας κατόπιν συμφωνίας που θα μπορούσε να δηλωθεί στο δικό μας ΕΕΕΣ.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους η προσφορά μας έγινε αποδεκτή και η προσφυγή της εταιρίας «.....» θα πρέπει να απορριφθεί.

Ζ) Τέλος, σε ότι αφορά τον δήθεν λόγο αποκλεισμού της εταιρίας μας για παραβίαση του άρθρου 73 του νόμου 4412/2016 παραθέτουμε τα ακόλουθα :

Στο υποβληθέν ΕΕΕΣ, η εταιρία μας, για λόγους ακρίβειας των δηλωθέντων, ανέφερε «Επιβολή προστίμου 11.328,38 ευρώ την περίοδο 2003 - 2007 από την Επιτροπή Ανταγωνισμού (άρ. 44 παρ. 3 ν. 3959/2011) ...», στην δε ερώτηση αμέσως μετά σχετικά με τα μέτρα αυτοκάθαρσης, υπάρχει απάντηση ΝΑΙ και σαφή αναφορά σε «παύση συνεργασίας με τη ..... από το 2007 για την οποία μας επεβλήθη το πρόστιμο».

Από τα δηλωθέντα στο υποβληθέν ΕΕΕΣ σε συνδυασμό με την ΑΠΟΦΑΣΗ 668/2018 της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ΦΕΚ 5577.18-12-2018 (συνημμένο 5) προκύπτουν τα ακόλουθα : Το παράπτωμα για το οποίο έχει γίνει δήλωση στο ΕΕΕΣ αναφέρεται στην περίοδο 2003 - 2007. Από την Απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού προκύπτει ότι:

Αριθμός απόφασης: 901/2019

« ΣΗΜΕΙΟ 26 ... Από τα ανωτέρω προκύπτει, η ύπαρξη συμφωνίας για κατανομή διαγωνισμών μεταξύ ανταγωνιστών για προϊόν του ίδιου σήματος (FRIESLAND) κατά το χρονικό διάστημα από το 2003 έως και το 2007.»

«ΣΗΜΕΙΟ 31 ... Όπως προκύπτει από την ανταλλαγείσα αλληλογραφία του 2007, η συνεργασία διακόπτεται όταν οι ανταγωνιζόμενες επιχειρήσεις ξεκινούν να μην επιδεικνύουν τον ίδιο βαθμό προσήλωσης στο αρχικό εγχείρημα, ήτοι ξεκινούν να συμμετέχουν σε διαγωνισμούς που βάσει της συμφωνίας τους είχαν παραχωρηθεί στο έτερο εμπλεκόμενο μέρος. Εκτιμάται ότι απώτερη αιτία για τη διακοπή της συνεργασίας τους, όπως αυτή περιγράφεται ανωτέρω, αποτελεί η διαφορετική ερμηνεία που έκαστη εκ των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων φαίνεται να δίνει στο κρίσιμο ζήτημα του τι καταλαμβάνει τελικά η έννοια του μεγάλου Δήμου και τι καταλαμβάνει η έννοια του μικρού Δήμου. Έτσι, η συνεργασία διακόπτεται οριστικά το Νοέμβριο του 2007 εξαιτίας της ταυτόχρονης παρουσίας των δύο εταιριών σε διαγωνισμό του Δήμου [...]»

«ΣΗΜΕΙΟ 58 ... Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, η διάρκεια της παράβασης προσδιορίζεται, όπως γίνεται αποδεκτό και από τις εμπλεκόμενες εταιρίες, από την αρχή του έτους 2003 μέχρι και το τέλος του έτους 2007.»

«ΣΗΜΕΙΟ 64 ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ 100 ... 3. Εάν στις περιπτώσεις των άρθρων 25 και 25α ο παραβάτης αναγνωρίσει ενώπιον της αρμόδιας αρχής την ευθύνη του και εξοφληθεί ολοσχερώς το πρόστιμο που επιβλήθηκε ή, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 8 του άρθρου 25, λάβει χώρα απαλλαγή από αυτό, εξαλείφεται το αξιόποινο των σχετικών εγκλημάτων που στοιχειοθετούνται με την ίδια παράβαση και επέρχεται πλήρης απαλλαγή από άλλου είδους διοικητικές κυρώσεις ...».

Επιπλέον των ανωτέρω σχετικών σημείων της Απόφασης 668/2018 της Επιτροπής Ανταγωνισμού, στο ΕΕΕΣ δηλώσαμε ρητά ότι από το έτος 2007 έχουμε διακόψει τη συνεργασία μας με την εν λόγω εταιρία για την οποία επεβλήθη το πρόστιμο, γεγονός που επιβεβαιώνεται και αποδεικνύεται και από τα σημεία 31 και 58 της προαναφερθείσας Απόφασης. Είναι σαφές από τα προαναφερόμενα ότι δεν υπάρχει οποιοδήποτε άλλο μέτρο από τα αναφερόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 73 του νόμου 4412/2016 που θα

Αριθμός απόφασης: 901/2019

μπορούσε να ληφθεί στην προκειμένη περίπτωση και για το συγκεκριμένο γεγονός που ολοκληρώθηκε προ 12 ετών ...

Όλως επικουρικώς, σύμφωνα με τη διακήρυξη (2.2.3.3.) προβλέπεται ότι : « ... Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (στ) η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε τρία (3) έτη από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος (άρθρο 73 παρ. 10 ν.4412/2016). Στην αναφερθείσα περίπτωση στο ΕΕΕΣ θα πρέπει να γίνει σαφές ότι αφενός ως «είδος ποινής» κατά της εταιρίας μας δεν υπήρχε καν ο αποκλεισμός της από συμμετοχή σε διαγωνιστικές διαδικασίες, αλλά αποκλειστικά και μόνο το επιβληθέν και εξοφληθέν από την εταιρία μας πρόστιμο, και αφετέρου το «διαπιστωθέν γεγονός» προσδιορίζεται με σαφήνεια την περίοδο 2003 - 2007, δηλαδή προ 12 ετίας ...

Το συγκεκριμένο θέμα κρίθηκε προσφάτως *ad hoc* στην πρόσφατη απόφαση της ΑΕΠΠ 617/2019 (ΣΗΜΕΙΟ 5) που απέρριψε το αντίστοιχο σημείο της προσφυγής. Ειδικότερα κρίθηκε μεταξύ άλλων ότι : « ... εν προκειμένω μόνο του το παράπτωμα, έστω και συγκροτούμενο από την διαγνωσθείσα δια της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού παράβαση κανόνων ανταγωνισμού, δεν αρκεί για την κατάγνωση λόγου αποκλεισμού και θα πρέπει να συνοδεύεται από τέτοια πρόσθετη ποινή, επιβληθείσα ως αποτέλεσμα της τελέσεως του ...» καθώς και ότι : « ... από κανένα δε σημείο της Απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή του φακέλου της υπόθεσης ή των ισχυρισμών των διαδίκων ή του ΕΕΕΣ δεν προκύπτει ότι επεβλήθη στον προσφεύγοντα (δηλ. την εταιρία μας) ποινή που να του στερεί το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παρά μόνο πρόστιμο...».

Τέλος ως προς το θέμα των «ευλογών ενδείξεων» που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας σύνηψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς αναδόχους με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού (73 παρ. 4 γ') και τις δήθεν ψευδείς δηλώσεις κατά την παροχή των πληροφοριών που αναφέρει η προσφεύγουσα λεκτέα τα εξής :

Για την στοιχειοθέτηση του συγκεκριμένου λόγου, όπως αναφέρεται στην σχετική κατευθυντήρια Οδηγία 20 της ΕΑΑΔΗΣΥ σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού από τις δημόσιες συμβάσεις « ... η αναθέτουσα αρχή μπορεί να

Αριθμός απόφασης: 901/2019

αποκλείει έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή, εάν διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, ότι δηλαδή έχει εμπλακεί σε καταστάσεις που δύνανται να επιφέρουν στρέβλωση του ανταγωνισμού, όπως είναι η περίπτωση της συμπαιγνιακής συμπεριφοράς σε διαγωνισμούς μαζί με άλλους οικονομικούς φορείς ...». Παράλληλα στην ίδια Οδηγία ορίζεται ότι « ... θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να στοιχειοθετείται ότι είχαν συναφθεί συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, γεγονός το οποίο κρίνεται *ad hoc* ...».

Στο ίδιο μήκος κύματος και στη θεωρία ορίζεται με απόλυτη σαφήνεια ότι για την περίπτωση του ενδεχόμενου στρέβλωσης του ανταγωνισμού « ... η σοβαρότητα του παραπτώματος πρέπει να αξιολογείται βάσει της συγκεκριμένης κάθε φοράς συμπεριφοράς του οικονομικού φορέα ...». Παράλληλα, στρέβλωση και συμπαιγνία υπάρχει όταν οι επιχειρήσεις συμφωνούν να δρουν από κοινού και όχι να ανταγωνίζονται η μία την άλλη (Βλ. σχετικά ΡΑΙΚΟΣ, ΑΡΘΡΟ 73, ΠΑΡ. 46-47 ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΕΣ).

Από το σύνολο των ενδεικτικά προαναφερθέντων προκύπτει με σαφήνεια ότι η στρέβλωση των κανόνων του ανταγωνισμού από μία Αναθέτουσα Αρχή βάσει του θεσμικού πλαισίου δεν κρίνεται αφηρημένα και *in abstracto* αλλά στο πλαίσιο της εκάστοτε κάθε φορά δεδομένης υπό ανάθεση σύμβασης και μάλιστα με σοβαρές ενδείξεις και αποδεικτικά το βάρος των οποίων φέρει « ... εκείνος που επικαλείται τη συνδρομή των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού (ΡΑΙΚΟΣ, ΟΠΩΣ ΑΝΩΤΕΡΩ, ΑΡΘΡΟ 73 ΠΑΡ. 50).

Παράλληλα, και σε ότι αφορά το θέμα της αναφοράς της μη δήλωσης ή των δήθεν ψευδών ειδήσεων από πλευράς της εταιρίας μας θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι ειδικά για την εξεταζόμενη περίπτωση το θέμα του «επαγγελματικού παραπτώματος» που έλαβε χώρα το 2007 ταυτίζεται με την περίπτωση της στρέβλωσης του ανταγωνισμού για την συγκεκριμένη υπόθεση. Δηλαδή το επαγγελματικό παράπτωμα που διαπίστωσε η Αρχή Ανταγωνισμού συνίστατο στην στρέβλωση του 2007 με την εταιρία ..... Το γεγονός αυτό όμως αναφέρθηκε στο ΕΕΕΣ που υποβάλαμε στο πεδίου του επαγγελματικού

Αριθμός απόφασης: 901/2019

παραπτώματος και παράλληλα δηλώθηκε ο αυταπόδεικτος τρόπος συμμόρφωσής μας με την διακοπή της συνεργασίας μας με την εν λόγω εταιρία. Επομένως, στο αμέσως επόμενο πεδίο του ΕΕΕΣ αναφορικά με την στρέβλωση απαντήσαμε ΟΧΙ διότι προφανώς από τη μία πλευρά δεν υπάρχει να δηλωθεί πλέον μετά το 2007 για οποιαδήποτε στρέβλωση και από την άλλη το θέμα του 2007 έχει δηλωθεί αμέσως ανωτέρω. Επομένως ούτε παράλειψη υπάρχει από πλευράς μας πολύ δε περισσότερο ανακριβής ή ψευδής δήλωση στο ΕΕΕΣ.

Τέλος, ειδικά για την ουσία της έννοιας της «στρέβλωσης ανταγωνισμού» θα θέλαμε στην προκειμένη περίπτωση να παραθέσουμε τα ακόλουθα ενδιαφέροντα πραγματικά περιστατικά :

Η Αναθέτουσα Αρχή που είναι σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο αρμόδια να διαπιστώσει το θέμα της στρέβλωσης του ανταγωνισμού ουδόλως διαπίστωσε το παραμικρό επί του θέματος (αφού το θέμα είναι ανύπαρκτο)

Η προσφεύγουσα που επικαλείται «την στρέβλωση» από πλευράς μας ως λόγο αποκλεισμού από τη συνέχεια του διαγωνισμού αναφέρεται για πολλοστή φορά στο επαγγελματικό παράπτωμα του 2007, το οποίο και δηλώσαμε στο ΕΕΕΣ και το οποίο δεν είχε ως «ποινή» τον αποκλεισμό μας από διαγωνιστικές διαδικασίες, τώρα όχι ως επαγγελματικό παράπτωμα αλλά ως διαπίστωση στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Παραλείπει να αναφέρει όμως στην προσφυγή της ποια είναι η στρέβλωση για την παρούσα σύμβαση, με ποια περιστατικά έλαβε χώρα, ποιοι συμμετείχαν, και με ποιες αποδείξεις ή έστω ενδείξεις ...

Περαιτέρω είναι αξιοσημείωτο το πώς καταλογίζεται θέμα στρέβλωσης (έστω και απροσδιόριστα) του ανταγωνισμού όταν στη συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία συμμετείχαν μόνο η προσφεύγουσα και η εταιρία μας. Με ποιόν άραγε θα μπορούσε να γίνει η απόπειρα στρέβλωσης ???

Τέλος, και προκειμένου να «αρθεί» ολοκληρωτικά η στρέβλωση του ανταγωνισμού από πλευράς μας αιτιολογείται μετ' επιτάσεως μέσω της προδικαστικής προσφυγής ότι κακώς δεν αποκλείστηκε η εταιρία μας από την συνέχεια του διαγωνισμού ώστε να προβεί η αναθέτουσα αρχή σε απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατ' ουσία χωρίς κανέναν οικονομικό ανταγωνισμό στην προσφεύγουσα. Και μάλιστα για 300.000 ευρώ ακριβότερα για το

Αριθμός απόφασης: 901/2019

δημόσιο αφού η προσφεύγουσα παρά την πολυσέλιδη ανάπτυξη του δηλωμένου και χωρίς άλλες συνέπειες παραπτώματός μας το 2007, έχει προσφέρει σε ΜΕΙΟΔΟΤΙΚΟ διαγωνισμό 2 εκατομμυρίων ευρώ, λιγότερο από 1% έκπτωση ... με σκοπό την ανάπτυξη του υγιούς ανταγωνισμού.

Συμπερασματικά, δεν υπάρχει η παραμικρή έστω ένδειξη στρέβλωσης ή απόπειρας από τη συμμετοχή μας στο διαγωνισμό. Αυτός προφανώς είναι και ο λόγος που στο συγκεκριμένο πεδίο του ΕΕΕΣ απαντήσαμε αρνητικά. Το επαγγελματικό παράπτωμα του 2007 έχει δηλωθεί όπως σε κάθε διαγωνισμό συμμετέχουμε και επομένως δεν υπάρχει η παραμικρή ψευδής δήλωση από την εταιρία μας. Αυτός είναι ο λόγος που στα συγκεκριμένα θέματα η Αναθέτουσα Αρχή έκανε δεκτή την προσφορά μας και η προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί.»

17. Επειδή η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...]».

18. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 «
1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης ....περιέχουν ιδίως : .....β) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

Αριθμός απόφασης: 901/2019

και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων [...] ιζ) τους απαραίτατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [.....] ».

19. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 58 του ν. 4412/2016: «Στα έγγραφα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ζητάει από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει».

20. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 73 του ν. 4412/2016: «4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

α) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18, [...]

γ) εάν η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, [...]

ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79,

η) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

θ) Εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του. [...]

Αριθμός απόφασης: 901/2019

6. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι αυτός βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2.

Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, σε μία από τις περιπτώσεις της παρ. 4.

7. Οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2γ και 4 μπορεί να προσκομίζει στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για τυχόν ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής. Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας που παρέχεται βάσει της παρούσας παραγράφου κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση στο κράτος - μέλος στο οποίο ισχύει η απόφαση».

21.Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 75 του ν. 4412/2016: «Κριτήρια επιλογής – 1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα

Αριθμός απόφασης: 901/2019

για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα [...]4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης.

Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους [...]».

22. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 78 του ν. 4412/2016: «1. Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 75 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς.

Όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν ωστόσο να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Αν ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό.

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα άρθρα 79, 80 και 81, αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 1 και 2. του άρθρου 73 και του άρθρου 74. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα την αντικατάσταση φορέα για τον οποίον συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 73 και του άρθρου 74.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί ο οικονομικός φορέας και αυτοί οι φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους, μία ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων.

2. Στην περίπτωση συμβάσεων έργων ή συμβάσεων υπηρεσιών ή στην περίπτωση εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο σύμβασης προμηθειών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, αν η προσφορά υποβάλλεται από ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, από έναν από τους συμμετέχοντες στην ένωση αυτή».

23. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 79 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « 1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης

Αριθμός απόφασης: 901/2019

(ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77

γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 84.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ως άνω πληροφορίες όσον αφορά τους φορείς αυτούς. Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.

Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 6, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΣ το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς. [...]

3. Για τις συμβάσεις άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7

Αριθμός απόφασης: 901/2019

της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή. [...]

5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσιο, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 39 ή της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 39, απαιτεί από τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 79, και κατά περίπτωση το άρθρο 80. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82 [...].».

24. Επειδή στο άρθρο 80 «Αποδεικτικά μέσα» (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α', ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82. Όσον αφορά το άρθρο 78, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους [...] 5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών [...]».

25. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4412/2016: «1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών

Αριθμός απόφασης: 901/2019

εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

2. Εάν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασιζόμενα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη.

Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέσα μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή του προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Αριθμός απόφασης: 901/2019

3. Εφόσον της ζητηθεί, η Αρχή θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 343, κάθε πληροφορία σχετικά με τα έγγραφα που προσκομίζονται ως στοιχεία αποδεικτικά της συμμόρφωσης με ποιοτικά και περιβαλλοντικά πρότυπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2».

26. Επειδή στο άρθρο 91 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102.

γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102.

δ) Η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, αν τέτοια δεν επιτρέπεται ή, αν επιτρέπεται, δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης.

ε) Η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλει δύο ή περισσότερες προσφορές εκτός αν επιτρέπεται η υποβολή εναλλακτικής προσφοράς. Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 73 και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων.

στ) Προσφορά υπό αίρεση».

27. Επειδή στο άρθρο 102 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν

Αριθμός απόφασης: 901/2019

μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη.

2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης.

4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσοнос σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν

Αριθμός απόφασης: 901/2019

πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές.

5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

28. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 131 του ν. 4412/2016: «6. Κατά παρέκκλιση από την προηγούμενη παράγραφο, αν το(α) τμήμα(τα) της σύμβασης το (α) οποίο (α) ο κύριος ανάδοχος είχε αναφέρει στην προσφορά του, κατά το άρθρο 58 ή κατά την έναρξη εκτέλεσης της σύμβασης ή κατά τη διάρκεια αυτής, σύμφωνα με την παρ. 4, ότι προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, υπερβαίνει το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 132, η αναθέτουσα αρχή:

α) επαληθεύει υποχρεωτικά τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74 και

β) απαιτεί υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του.

7. Στις περιπτώσεις επαλήθευσης των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6, οι απαιτούμενες πληροφορίες συνοδεύονται από τις υπεύθυνες δηλώσεις και των υπεργολάβων, σύμφωνα με το άρθρο 79. Ωστόσο, όταν οι υπεργολάβοι παρουσιάζονται μετά την ανάθεση της σύμβασης, προσκομίζουν τα πιστοποιητικά και λοιπά σχετικά δικαιολογητικά αντί της υπεύθυνης δήλωσης».

29. Επειδή στο άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση

Αριθμός απόφασης: 901/2019

παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

30.Επειδή στο άρθρο 360 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής.

2. Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων του Τίτλου 3 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών.

3. Δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία της ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων εκτός από την προδικαστική προσφυγή της παραγράφου 1».

31. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης:

«1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης Αντικείμενο της σύμβασης είναι η προμήθεια τροφίμων και ειδών βασικής υλικής συνδρομής στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος επισιτιστικής και βασικής υλικής συνδρομής που χρηματοδοτείται από το ταμείο ευρωπαϊκής βοήθειας προς τους άπορους (TEBA/FEAD) των εταίρων/Δήμων του Νομού Κορινθίας της Κοινωνικής Σύμπραξης της ΠΕ Κορινθίας.

Ειδικότερα στο αντικείμενο της Σύμβασης περιλαμβάνεται:

η πακετοποίηση και διανομή των υπό προμήθεια ειδών,

η προμήθεια των ανωτέρω ειδών,

η μεταφορά αυτών σε δέματα και η παράδοσή τους με κατάλληλα οχήματα στο χώρο διανομής που θα ορίσει ο ανάδοχος και απ' όπου θα γίνεται η παράδοση μόνο στους ωφελούμενους του επικεφαλής εταίρου Δήμου Κορινθίων,

Αριθμός απόφασης: 901/2019

η εκφόρτωση, τοποθέτηση και παράδοση αυτών ταξινομημένων ανά κατηγορία δέματος εντός των χώρων διανομής στους υπόλοιπους δικαιούχους (ωφελούμενους του προγράμματος), όπως τα ανωτέρω αναλυτικώς αναφέρονται στη Διακήρυξη και στο Παράρτημα Α αυτής. [...]

Προσφορές υποβάλλονται για το σύνολο των προς προμήθεια ειδών, όπως ορίζεται στη συνέχεια:

• ΤΡΟΦΙΜΑ&ΕΙΔΗ ΒΑΣΙΚΗΣ ΥΛΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Οι προσφορές πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να δίδονται για το σύνολο των προς προμήθεια ειδών του έργου, για το οποίο ο κάθε Προσφέρων συμμετέχει και να περιλαμβάνουν ανάλυση τιμήματος ανά προϊόν/αγαθό και συνολικό τίμημα για το σύνολο των προς προμήθεια ειδών. [...]

2.2.3 Λόγοι αποκλεισμού

Αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης (διαγωνισμό) προσφέρων οικονομικός φορέας, εφόσον συντρέχει στο πρόσωπό του (εάν πρόκειται για μεμονωμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ή σε ένα από τα μέλη του (εάν πρόκειται για ένωση οικονομικών φορέων) ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους λόγους: [...]

2.2.3.3 Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, προσφέρων οικονομικός φορέας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

(α) εάν έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016, [...]

(γ) υπάρχουν επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,

(ε) εάν μία κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή του οικονομικού φορέα κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 48 του ν. 4412/2016, δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα, [...]

(ζ) εάν έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει

Αριθμός απόφασης: 901/2019

αποκρύπτει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 2.2.9.2 της παρούσας,

(η) εάν επιχειρήσει να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

(θ) εάν έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του, για το οποίο του επιβλήθηκε ποινή που του στερεί το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων και καταλαμβάνει τη συγκεκριμένη διαδικασία.

Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (η) η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε τρία (3) έτη από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος (άρθρο 73 παρ. 10 ν.4412/2016). [...]

2.2.3.6 Προσφέρων οικονομικός φορέας που εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται παραπάνω μπορεί να προσκομίζει στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού (αυτοκάθαρση). Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής. Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με τελεσίδικη απόφαση, σε εθνικό επίπεδο, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της ανωτέρω δυνατότητας κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση. [...]

2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

Αριθμός απόφασης: 901/2019

2.2.6.1 Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, κατά τη διάρκεια της τελευταίας τριετίας (2015,2016,2017) και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας, να έχουν εκτελέσει ή να εκτελούν ορθώς:

A)Τουλάχιστον δύο (2) συμβάσεις προμηθειών τροφίμων (είτε ολοκληρωμένες πλήρως είτε ολοκληρωμένες κατά το 60%), ειδικότερα:

α) κάθε μία από τις συμβάσεις αυτές πρέπει να περιλαμβάνει την προμήθεια τουλάχιστον δέκα (10) ειδών της παρούσας,

β) η μία (1) εξ αυτών να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την προμήθεια τουλάχιστον ενός (1) είδους κρέατος (βόειο, χοιρινό ή κοτόπουλο, κλπ) και τουλάχιστον ενός (1) είδους οπωρολαχανικών.

Προς απόδειξη του ανωτέρω, απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, η προσκόμιση:

α) Υπεύθυνης Δήλωσης, στην οποία περιλαμβάνεται κατάλογος ειδών, με αναλυτικά στοιχεία των κυριότερων παραδόσεων, εντός ή/και εκτός Ελλάδος, σύμφωνα με το παρακάτω υπόδειγμα: [...]

β) Αντιγράφου των εν λόγω συμβάσεων

γ) Βεβαίωσης από την Αναθέτουσα Αρχή:

- εάν αυτή είναι Δημόσια Αρχή, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης.

- εάν αυτή είναι ιδιωτικός φορέας, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, η οποία συνοδεύεται από παραστατικά (δελτίο αποστολής και τιμολόγιο). [...]

B)Τουλάχιστον μία (1) σύμβαση προμηθειών τροφίμων συνολικού προϋπολογισμού ίσου ή μεγαλύτερου του 80% του προϋπολογισμού της διακήρυξης (μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) (είτε ολοκληρωμένη είτε ολοκληρωμένη κατά το 60%):

Αριθμός απόφασης: 901/2019

α) η οποία πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον δέκα (10) ίδια είδη τροφίμων με αυτά της παρούσης (εκ των οποίων το ένα είδος πρέπει να είναι οπωσδήποτε ένα (1) είδος κρέατος (βόειο, χοιρινό ή κοτόπουλο, κλπ) και ένα (1) είδος οπωρολαχανικών,

β) η ποσότητα των δέκα(10) παραπάνω ιδίων ειδών πρέπει να είναι ίση ή μεγαλύτερη του 50% της ζητούμενης ποσότητας του κάθε υπό προμήθεια είδους της παρούσας.

Προς απόδειξη τούτου, απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, να προσκομιστεί :

α) Υπεύθυνη Δήλωση η οποία να περιλαμβάνει κατάλογο των ειδών, με αναλυτικά στοιχεία των κυριότερων παραδόσεων, εντός ή/και εκτός Ελλάδος των τριών (3) τελευταίων ετών (2015,2016,2017) και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας, από την οποία θα προκύπτει με σαφήνεια η κάλυψη της παραπάνω απαίτησης.

Ο κατάλογος συντάσσεται σύμφωνα με το παρακάτω υπόδειγμα : [...]

β) Αντίγραφα Συμβάσεων

γ) Βεβαίωση από την Αναθέτουσα Αρχή:

- εάν αυτή είναι Δημόσια Αρχή, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης.

- εάν αυτή είναι ιδιωτικός φορέας, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, η οποία συνοδεύεται από παραστατικά (δελτίο αποστολής και τιμολόγιο). [...]

Γ) Τουλάχιστον δύο (2) συμβάσεις προμηθειών ειδών βασικής υλικής συνδρομής (είτε ολοκληρωμένες είτε ολοκληρωμένες κατά το 60%) κατά τα τελευταία τρία έτη (2015, 2016, 2017) και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας.

Προς απόδειξη τούτου, απαιτείται να προσκομιστεί, επί ποινή αποκλεισμού:

Αριθμός απόφασης: 901/2019

α) Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία να περιλαμβάνεται κατάλογος των ειδών, με αναλυτικά στοιχεία των κυριότερων παραδόσεων, εντός ή/και εκτός Ελλάδος, λαμβάνοντας υπόψη το παρακάτω υπόδειγμα: [...]

β) Αντίγραφο των εν λόγω συμβάσεων

γ) Βεβαίωση από την Αναθέτουσα Αρχή:

- εάν αυτή είναι Δημόσια Αρχή, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης.

- εάν αυτή είναι ιδιωτικός φορέας, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, η οποία συνοδεύεται από παραστατικά (δελτίο αποστολής και τιμολόγιο).

Δ) Μία (1) τουλάχιστον σύμβαση διανομής τροφίμων (ξηρά, νωπά και ψυγείου)ή ειδών βασικής υλικής συνδρομής (ολοκληρωμένη)σε πακέτο, σε τουλάχιστον χίλια (1.000) φυσικά πρόσωπα, ωφελούμενους, κατ' υπόδειξη κάποιου φορέα κατά την τελευταία τριετία (2015,2016,2017) και έως την ημερομηνία Δημοσίευσης της παρούσας Διακήρυξης. Ειδικότερα, ως διανομή λογίζεται η οργάνωση των διαφόρων ειδών σε πακέτα προς τους ωφελούμενους και η υποστήριξη της αναθέτουσας αρχής στην επί τόπου διανομή τους.

Προς απόδειξη των ανωτέρω, προσκομίζεται, επί ποινή αποκλεισμού:

α) Σύμβαση

β) Βεβαίωση από την Αναθέτουσα Αρχή:

- εάν αυτή είναι Δημόσια Αρχή, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία

αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης.

- εάν αυτή είναι ιδιωτικός φορέας, βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτή, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν επιτυχώς και σύμφωνα με τις

Αριθμός απόφασης: 901/2019

απαιτήσεις της Σύμβασης, η οποία συνοδεύεται από παραστατικά (δελτίο αποστολής και τιμολόγιο). [...]

2.2.6.2 Με σκοπό την υποστήριξη του έργου της Κοινωνικής Σύμπραξης, ο οικονομικός φορέας στο πλαίσιο της παρούσας Διακήρυξης απαιτείται να υποστηρίξει στην επί τόπου διανομή των ειδών στους ωφελούμενους, καθώς και στην προσωρινή αποθήκευση των ειδών μέχρι την επόμενη διανομή τους, σύμφωνα με τις οδηγίες της Αναθέτουσας Αρχής, περιλαμβάνοντας τις απαιτούμενες υπηρεσίες μεταφοράς, τηρώντας τις τεχνικές προδιαγραφές του κάθε είδους για τη μεταφορά, διανομή, αποθήκευση και συντήρησή τους, όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά στο παράρτημα Α «Μελέτη» της παρούσας. [...]

2.2.6.1 Ο οικονομικός φορέας καλείται να αναλάβει την παροχή υπηρεσιών για τη μεταφορά και προσωρινή αποθήκευση των ειδών, που δεν διανεμήθηκαν κατά την επί τόπου διανομή και την εκ νέου μεταφορά τους στους χώρους της διανομής της Κοινωνικής Σύμπραξης για την εκ νέου διανομή τους στους ωφελούμενους, παρέχοντας τις υπηρεσίες που περιγράφονται στην προηγούμενη παράγραφο. Η προσωρινή αποθήκευση των ειδών θα πραγματοποιείται σε αποθηκευτικό χώρο που θα ορίσει ο ανάδοχος, με τις νόμιμες αδειοδοτήσεις, ανάλογα με τα είδη προς προσωρινή αποθήκευση, που θα διατίθενται από τον Οικονομικό Φορέα στην Κοινωνική Σύμπραξη για το χρονικό διάστημα υλοποίησης της σύμβασής του. Για την εύρυθμη υλοποίηση του έργου της Κοινωνικής Σύμπραξης απαιτείται ο αποθηκευτικός χώρος που θα διατεθεί, να χωροθετείται εντός δύο (2) χιλιομέτρων από την έδρα του επικεφαλής εταίρου Δήμου Κορινθίων (Κολιάτσου 32, Κόρινθος).

Σημειώνεται ότι ο χώρος που θα διαθέσει ο οικονομικός φορέας ως αποθήκη εντός της έδρας του Δήμου Κορινθίων, θα χρησιμοποιηθεί και από την Αναθέτουσα Αρχή ως χώρος απ' όπου θα πραγματοποιείται η διανομή προς τους ωφελούμενους του επικεφαλής εταίρου Δήμου Κορινθίων.

Ο οικονομικός φορέας αναλαμβάνει πλήρως και αποκλειστικά την ευθύνη για την ασφαλή μεταφορά και αποθήκευση των ειδών, για το χρονικό διάστημα που υποδεικνύει η Αναθέτουσα Αρχή. Σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής

Αριθμός απόφασης: 901/2019

των εν λόγω ειδών για οποιονδήποτε λόγο, ο οικονομικός φορέας οφείλει να τα αντικαταστήσει χωρίς καθυστέρηση.

Για την απόδειξη της πρόθεσης του οικονομικού φορέα να ανταποκριθεί στα προαναφερθέντα, απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, να προσκομίσει, Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία αναφέρεται:

^ ότι δεσμεύεται να διαθέσει αποθηκευτικό χώρο καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της σύμβασής τους και σε κάθε περίπτωση μέχρι τις 31/12/2019,

^ τα στοιχεία της αποθήκης, καθώς τις απαραίτητες άδειες,

^ ότι δεσμεύεται να αναλάβει τη μεταφορά και προσωρινή αποθήκευση όλων των ειδών που δεν διανεμήθηκαν κατά την επί τόπου διανομή, και την εκ νέου μεταφορά τους στους χώρους της διανομής των εταίρων της Κοινωνικής Σύμπραξης της ΠΕ Κορινθίας, αναλαμβάνοντας την εκ νέου διανομή τους στους ωφελούμενους .

Η Υπεύθυνη Δήλωση συνοδεύεται, επί ποινή αποκλεισμού, από:

α) Οποιοδήποτε έγγραφο από το οποίο να προκύπτει η ακριβής τοποθεσία της αποθήκης δηλαδή η ύπαρξη αποθήκης σε απόσταση εντός δύο (2) χιλιομέτρων από την έδρα του επικεφαλής εταίρου Δήμου Κορινθίων (τοπογραφικό/κτηματολογικό διάγραμμα ή διαδικτυακή αποτύπωση κ.α. υπογεγραμμένο από πολιτικό μηχανικό),

β) Κάτοψη της αποθήκης, απ' την οποία να προκύπτει το μέγεθός της,

γ) Την προβλεπόμενη άδεια οικοδομής του εν λόγω ακινήτου,

δ) Βεβαίωση από Αρμόδια Αρχή από την οποία να προκύπτει η χρήση γης του ακινήτου και η οποία να προβλέπει ότι επιτρέπεται η χρήση αυτού είτε ως αποθήκη είτε ως εμπορικό κατάστημα.

Σε περίπτωση που ο Οικονομικός Φορέας δεν είναι κύριος αποθήκης, θα πρέπει πέραν των ανωτέρω να καταθέσει, επί ποινή αποκλεισμού, σχετικό συμφωνητικό μίσθωσης ή προσύμφωνο μίσθωσης με τον κύριο αυτής, στο οποίο ορίζεται ότι, σε περίπτωση κατακύρωσης του διαγωνισμού στον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, η εν λόγω μίσθωση έχει διάρκεια τουλάχιστον έως την 31/12/2019.

2.2.6.4 Για τα νωπά τρόφιμα και δεδομένου ότι πρόκειται για ευαλλοίωτο είδος, εάν μέχρι το τέλος της πρώτης ημέρας παράδοσης για οποιονδήποτε λόγο και σε οποιονδήποτε σημείο διανομής δεν διανεμηθεί όλη η

Αριθμός απόφασης: 901/2019

ποσότητα στους ωφελούμενους, τότε ο Ανάδοχος θα πρέπει να τα παραλάβει με δικά του κατάλληλα μεταφορικά ψυκτικά μέσα προκειμένου να τα αποθηκεύσει προσωρινώς σε δικό του κατάλληλο αποθηκευτικό ψυκτικό χώρο, ούτως ώστε η ποσότητα αυτή να αναδιανεμηθεί εντός των επόμενων δυο ημερολογιακών ημερών της προγραμματισμένης διανομής. Σε περίπτωση που η δεύτερη ή τρίτη ημερολογιακή ημέρα δεν είναι ημέρα διανομής σύμφωνα με το πρόγραμμα διανομής και υπάρχει αδιάθετη ποσότητα, τότε ο Ανάδοχος θα πρέπει να τα παραλάβει με δικά του κατάλληλα μεταφορικά ψυκτικά μέσα, να τα μεταφέρει και να τα παραδώσει σε κοινωνικές δομές που θα υποδείξει η Αναθέτουσα Αρχή και οι οποίες θα βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Κορινθίων ώστε να προωθηθούν σε συσσίτια. Για την απόδειξη της πρόθεσης του οικονομικού φορέα να ανταποκριθεί στα προαναφερθέντα, απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, να προσκομίσει, Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία αναφέρονται τα ανωτέρω.

2.2.6.5 Περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού της επιχείρησης που διαθέτει ο Οικονομικός Φορέας.

2.2.6.6 Υπεύθυνη Δήλωση, επί ποινή αποκλεισμού, σχετικά με την προέλευση των προσφερόμενων ειδών :

α) Εφόσον ο Οικονομικός Φορέας συσκευάζει ή παράγει ο ίδιος το υπό προμήθεια είδος, δηλώνεται η επιχειρηματική μονάδα, στην οποία συσκευάζεται ή παράγεται το προσφερόμενο είδος, καθώς και ο τόπος εγκατάστασής της.

β) Εφόσον ο Οικονομικός Φορέας είτε δε συσκευάζει είτε δεν παράγει ο ίδιος το υπό προμήθεια είδος, σε δική του επιχειρηματική μονάδα, δηλώνεται η επιχειρηματική μονάδα, στην οποία συσκευάζεται ή παράγεται το προσφερόμενο είδος και ο τόπος εγκατάστασής της. [...]

Στην περίπτωση που ο Οικονομικός Φορέας δεν μεταφέρει με δικά του μεταφορικά μέσα τα προϊόντα, οφείλει να υποβάλλει επιπλέον, επί ποινή αποκλεισμού, των παραπάνω και Υπεύθυνη Δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρείας που θα αναλάβει τη μεταφορά των υπό προμήθεια ειδών, στην οποία θα δηλώνεται ότι αποδέχεται την εκτέλεση της μεταφοράς των υπό προμήθεια ειδών σε περίπτωση κατακύρωσης του διαγωνισμού στον εν λόγω οικονομικό φορέα. [...]

Αριθμός απόφασης: 901/2019

2.2.6.12 Επιπλέον, για τη συμμετοχή στην παρούσα, απαιτείται:

1) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας είναι παρασκευαστής ή παραγωγός πρέπει να καταθέσει, επί ποινή αποκλεισμού, άδεια λειτουργίας της επιχείρησής του η οποία περιλαμβάνει τα είδη της παρούσας.

2) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας είναι έμπορος πρέπει να καταθέσει, επί ποινή αποκλεισμού, με την προσφορά του :

α) η νόμιμη άδεια λειτουργίας υγειονομικού ενδιαφέροντος της επιχείρησής του από την Αρμόδια υπηρεσία για την αποθήκευση, διατήρηση, διακίνηση τροφίμων και ευπαθών προϊόντων η οποία περιλαμβάνει τα είδη της παρούσας.

Πέραν των ανωτέρω, ο υποψήφιος οικονομικός φορέας οφείλει να καταθέσει με την προσφορά του τα παρακάτω έγγραφα εκδιδόμενα από τις αρμόδιες Υπηρεσίες:

3) Κωδικό αριθμό έγκρισης εμπόρου για την προμήθεια ζωικών προϊόντων.

4) Άδεια λειτουργίας ψυκτικών αποθηκών για τα προϊόντα ζωικής προέλευσης.

5) Κωδικό αριθμό έγκρισης εμπόρου για τα νωπά οπωροκηπευτικά.

6) Βεβαίωση καταλληλότητας για αποθήκευση και χονδρική διάθεση συσκευασμένων τροφίμων φυτικής προέλευσης

7) Άδεια λειτουργίας της μονάδας επεξεργασίας κρέατος, τον Κωδικό Αριθμό Κτηνιατρικής Έγκρισης από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες καθώς και εγγραφή στο Μητρώο Εμπόρων Ζωικών Προϊόντων της εταιρείας που θα συμπεριλαμβάνει τα είδη στα οποία θα λάβει μέρος ο οικονομικός φορέας καθώς επίσης και τα πιστοποιητικά της επιχείρησης, τα οποία θα πρέπει να βασίζονται στα σχετικά ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα ISO 22000:2005 ή ισοδύναμό του. Τα πιστοποιητικά θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης, διαπιστευμένους προς τούτο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε. (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα εξωτερικού για τα συγκεκριμένα είδη.

Για την προμήθεια νωπών πουλερικών: άδεια λειτουργίας επιχείρησης που σχετίζεται με την εκτροφή και εμπορία κοτόπουλων, τον Κωδικό Αριθμό Κτηνιατρικής Έγκρισης από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες καθώς και εγγραφή στο

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Μητρώο Εμπόρων Ζωικών Προϊόντων της εταιρείας η οποία περιλαμβάνει τα είδη για τα οποία λαμβάνει μέρος ο οικονομικός φορέας και τα πιστοποιητικά της επιχείρησης, τα οποία πρέπει να βασίζονται στα σχετικά ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα ISO 22000:2005 ή ισοδύναμό του. Τα πιστοποιητικά πρέπει να έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης, διαπιστευμένους προς τούτο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε. (Ε. ΣΥ. Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα εξωτερικού για τα συγκεκριμένα είδη.

9) Για την προμήθεια των τυροκομικών προϊόντων (τυρί φέτα Π.Ο.Π.): άδεια λειτουργίας της μονάδας παραγωγής των τυροκομικών προϊόντων, τον Κωδικό Αριθμό Κτηνιατρικής Έγκρισης από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες καθώς και εγγραφή στο Μητρώο Εμπόρων Ζωικών Προϊόντων της εταιρείας η οποία περιλαμβάνει τα είδη για τα οποία λαμβάνει μέρος ο οικονομικός φορέας καθώς επίσης και τα πιστοποιητικά της επιχείρησης, τα οποία πρέπει να βασίζονται στα σχετικά ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα ISO 22000:2005 ή ισοδύναμό του. Τα πιστοποιητικά πρέπει να έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης, διαπιστευμένους προς τούτο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε. (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα εξωτερικού για τα συγκεκριμένα είδη.

10) Άδεια λειτουργίας της επιχείρησης του οικονομικού φορέα για τα είδη Βασικής Υλικής Συνδρομής.

2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

2.2.7.1 Ο προσφέρων οικονομικός φορέας πρέπει με την προσφορά του να καταθέσει τα παρακάτω Πιστοποιητικά τα οποία θα πρέπει να βρίσκονται σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης:

- Πιστοποιητικό ISO 9001:2015,
- Πιστοποιητικό ISO 14001:2015,
- Διεθνές Σύστημα Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία ΕΛΟΤ 1801:2008 – OHSAS 18001:2007,

ή ισοδύναμα ή νεότερα αυτών, για την αποθήκευση, τη συσκευασία, την ανασυσκευασία και τη διακίνηση προϊόντων τροφίμων και προϊόντων παντοπωλείου, διαπιστευμένα από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα.

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Όσον αφορά στη διαχείριση της ασφαλείας των τροφίμων ο προσφέρων οικονομικός φορέας, οφείλει να καταθέσει:

□ Πιστοποιητικό ISO 22000:2005 ή ισοδύναμο ή νεότερο αυτού για τη διαχείριση της ασφάλειας των τροφίμων, διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα, με το οποίο να πιστοποιείται ότι η συσκευασία, ανασυσκευασία, η αποθήκευση και η διακίνηση των τροφίμων και των προϊόντων παντοπωλείου πραγματοποιείται με υγιεινό τρόπο και ότι εφαρμόζει, διατηρεί και αναθεωρεί διαδικασίες HACCP, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 487/4-10-2000, όπως αυτή ισχύει.

2.2.7.2 Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δε συσκευάζει ο ίδιος το υπό προμήθεια είδος, προσκομίζεται το Πιστοποιητικό ISO 22000:2005 ή ισοδύναμο ή νεότερο αυτού για τη διαχείριση της ασφαλείας των τροφίμων, διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) ή άλλο αντίστοιχο φορέα, από την επιχείρηση από την οποία θα προμηθεύεται τα διακινούμενα είδη, με το οποίο να πιστοποιείται ότι η συσκευασία των τροφίμων πραγματοποιείται με υγιεινό τρόπο και ότι εφαρμόζει, διατηρεί και αναθεωρεί διαδικασίες HACCP, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 487/4-10-2000, όπως αυτή ισχύει.

2.2.7.3 Όσον αφορά στα προϊόντα Βασικής Υλικής Συνδρομής, εφόσον απαιτείται, κάθε ένα εξ αυτών πρέπει να φέρει σχετική σήμανση CE. [...]

2.2.7.4 Όταν οι οικονομικοί φορείς δεν θα κατασκευάσουν/παραγάγουν οι ίδιοι το τελικό προϊόν, σε δική τους επιχειρηματική μονάδα, στην προσφορά τους πρέπει να καταθέσουν υπεύθυνη δήλωση (άρθρο 8 του Ν.1599/1986) του νόμιμου εκπρόσωπου της επιχείρησης από την οποία θα προμηθευτούν τα προϊόντα ότι έχει αποδεχθεί έναντι τους την εκτέλεση της συγκεκριμένης προμήθειας, σε περίπτωση κατακύρωσης στον οικονομικό φορέα υπέρ του οποίου έγινε η αποδοχή.

2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης

Αριθμός απόφασης: 901/2019

των δεσμών τους με αυτούς (άρθρο 78 παρ.1 του ν. 4412/2016). Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους, τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται.

Εφόσον οι οικονομικοί φορείς επικαλεστούν τη χρηματοοικονομική, τεχνική ή επαγγελματική ικανότητα τρίτων, υποχρεούνται με την προσφορά τους σωρευτικώς:

(α) να υποβάλουν όλα τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν ότι οι φορείς στην ικανότητα των οποίων προτίθενται να στηριχθούν πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής ή εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού (ΕΕΕΣ και λοιπά δικαιολογητικά) και

(β) να αποδείξουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης όλα τα απαραίτητα μέσα για την εκτέλεσή της με την προσκόμιση ιδιωτικού συμφωνητικού, σχετικής δέσμευσης μεταξύ του οικονομικού φορέα και του επικαλούμενου τρίτου, στην οποία δηλώνεται ότι οι τρίτοι δεσμεύονται να παράσχουν όλες τις απαιτούμενες από την παρούσα εγγυήσεις.

Οι οικονομικοί φορείς δύνανται, επίσης, να στηρίζονται στις ικανότητες του/των υπεργολάβων, στους οποίους προτίθενται να αναθέσουν την εκτέλεση τμήματος/τμημάτων της υπό ανάθεσης σύμβασης (άρθρο 78 παρ.1 του ν. 4412/2016). [...]

Η συμπλήρωση και κατάθεση του Ε.Ε.Ε.Σ. του άρθρου 2.2.9.1. της παρούσης είναι απαραίτητη και για τον/τους τρίτο/ους οικονομικό/ούς φορέα/είς καθώς και τις αντίστοιχες Υπεύθυνες Δηλώσεις.

2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής

2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών

Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς:

α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα Β το οποίο αποτελεί

Αριθμός απόφασης: 901/2019

ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 και τις προβλεπόμενες ανωτέρω Υπεύθυνες Δηλώσεις και τα ζητούμενα στις παραγράφους 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 δικαιολογητικά. [...]

Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας δηλώνει στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) την πρόθεσή του για ανάθεση υπερβολαβίας, υποβάλλει μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και το ΕΕΕΣ του υπερβολάβου, εφόσον προτίθεται να αναθέσει στον εν λόγω υπερβολάβο τμήμα/τα της σύμβασης, το/τα οποίο/α υπερβαίνει/ουν το ποσοστό του 30% της συνολικής αξίας της σύμβασης.

Στην περίπτωση που υποψήφιος οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες ενός ή περισσότερων φορέων υποβάλλει μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και το ΕΕΕΣ κάθε φορέα, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται. [...]

2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα

A. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στην παρούσα, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016.

Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας ή ένωση αυτών στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται στην υποβολή των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι δε συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 78 παρ. 1 Ν. 4412/2016. [...]

B.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τις αντίστοιχες βεβαιώσεις/παραστατικά που προβλέπονται σε αυτή.

B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα αντίστοιχα αποδεικτικά στοιχεία που προβλέπονται σε αυτή. [...]

B.9. Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 για την

Αριθμός απόφασης: 901/2019

απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό. Η ως άνω δέσμευση δύναται να προκύπτει από ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ προσφέροντος και τρίτου, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται, ή από οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο μέσο (άρθρο 78 παρ. 1 και 80 παρ. 1 του Ν. 4412/2016). [...]

2.4.2.3 Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα:

(α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα. [...]

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά»

2.4.3.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν:

α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016,

β) την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τα άρθρα 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας διακήρυξης και

γ) τις Υπεύθυνες Δηλώσεις (ψηφιακά υπογεγραμμένες) και τα έγγραφα που ορίζονται στην παρούσα. Οι υπεύθυνες δηλώσεις θα είναι του άρθρου 8, Ν. 1599/86.

Στην περίπτωση υποβολής προσφοράς από ένωση/κοινοπραξία οικονομικών φορέων, το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), υποβάλλεται χωριστά από κάθε μέλος της ένωσης.

Στην περίπτωση που υποψήφιος οικονομικός φορέας δηλώνει στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) την πρόθεσή του για ανάθεση υπεργολαβίας, υποβάλλει μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και το ΕΕΕΣ του υπεργολάβου, εφόσον προτίθεται να αναθέσει στον εν λόγω υπεργολάβο τμήμα/τα της σύμβασης, το/τα οποίο/α υπερβαίνει/ουν το ποσοστό του 30% της συνολικής αξίας της σύμβασης.

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Στην περίπτωση που υποψήφιος οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες ενός ή περισσότερων φορέων υποβάλλει μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και το ΕΕΕΣ κάθε φορέα, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται.

Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό πρότυπο ΕΕΕΣ το οποίο έχει αναρτηθεί, σε μορφή αρχείων τύπου XML και PDF, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης (Παράρτημα Β). [...]

2.4.3.2 Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή στο Παράρτημα Α και συντάσσεται σύμφωνα με το Παράρτημα ΣΤ - Τεχνική Προσφορά της παρούσας. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στην παρούσα και στο ως άνω Παράρτημα.

Οι οικονομικοί φορείς αναφέρουν το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν. [...]

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών και σύμφωνα με το άρθρο 91 του ν. 4412/2016, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας,

β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση

Αριθμός απόφασης: 901/2019

και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσης διακήρυξης,

γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, [...]

θ) Η προσφορά που παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από την διακήρυξη καθώς και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης [...]

4.4 Υπεργολαβία

4.4.1. Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τις συμβατικές του υποχρεώσεις και ευθύνες λόγω ανάθεσης της εκτέλεσης τμήματος/τμημάτων της σύμβασης σε υπεργολάβους. Η τήρηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016 από υπεργολάβους δεν αίρει την ευθύνη του κυρίου αναδόχου. Επιπλέον, σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας προτίθεται να αναθέσει τμήμα της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, απαιτείται να προσκομίζεται μαζί με τα δικαιολογητικά συμμετοχής Δήλωση Συνεργασίας μεταξύ τους, η οποία θα έχει τη μορφή συμβολαιογραφικού πληρεξούσιου ή ιδιωτικού συμφωνητικού. (αρ. 58 Ν. 4412/2016). [...]

4.4.3. Η αναθέτουσα αρχή επαληθεύει τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, όπως αυτοί περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.3 και με τα αποδεικτικά μέσα της παραγράφου 2.2.9.2 της παρούσας, εφόσον το(α) τμήμα(τα) της σύμβασης, το(α) οποίο(α) ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, υπερβαίνουν σωρευτικά το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης. Επιπλέον, προκειμένου να μην αθετούνται οι υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016, δύναται να επαληθεύσει τους ως άνω λόγους και για τμήμα ή τμήματα της σύμβασης που υπολείπονται του ως άνω ποσοστού.

Όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού απαιτεί ή δύναται να απαιτήσει την αντικατάστασή του, κατά τα

ειδικότερα αναφερόμενα στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 131 του ν. 4412/2016.

[...]

6.3 Προσκόμιση Δείγματος

Οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει να προσκομίσουν δείγματα για όλα τα προσφερόμενα είδη των Τμημάτων που θα υποβάλλουν προσφορά και τα οποία θα είναι σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές (τεχνικά χαρακτηριστικά, μάρκα, συσκευασία, κλπ) που έχουν ρητά δηλώσει στην προσφορά τους (εκτός των νωπών προϊόντων) συμπεριλαμβανομένου και του ειδικού κιβωτίου (χαρτοκιβώτιο ή πλαστικό κιβώτιο ή άλλου υλικού κιβωτίο) το οποίο να είναι από υλικό κατάλληλο για τρόφιμα στο οποίο θα συσκευαστούν τα προϊόντα, το αργότερο δύο ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία του διαγωνισμού και ώρα 14:00, αφού αρχικά πρωτοκολληθεί το Δελτίο Αποστολής (με αναλυτική περιγραφή των προσκομιζόμενων ειδών) που τα συνοδεύει και θα περιλαμβάνεται στα δικαιολογητικά συμμετοχής. Τα δείγματα θα είναι τοποθετημένα εντός του ειδικού κιβωτίου όπως θα διανεμηθεί στην διανομή της Σύμπραξης. Σε περίπτωση που ο προμηθευτής δεν καταθέσει δείγματα και το ειδικό κιβώτιο εγκαίρως και σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποκλείεται. Η κατάθεση των δειγμάτων και του ειδικού κιβωτίου θα γίνει στην Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Κορινθίας (Δημοκρατίας 1, Κόρινθος). [...]

32. Επειδή, με το υπ' αρ. πρωτ. 288/3-1-2019 έγγραφο της αναθέτουσας αρχής δόθηκαν διευκρινίσεις επί των όρων της διακήρυξης, οι οποίες εντάχθηκαν στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και ειδικότερα ότι:

«1) Η απαίτηση της παραγράφου 2.2.7.3(1) (σελ. 37 της διακήρυξης) αφορά μόνο τα απορρυπαντικά είδη. Συνεπώς οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς οφείλουν να καταθέσουν άδειες κυκλοφορίας και καταχώρηση των στοιχείων στο Κέντρο Δηλητηριάσεων μόνο για τα είδη: καθαριστικό υγρό γενικής χρήσης, απορρυπαντικό πιάτων και σκόνη πλυντηρίου ρούχων.

2) Η απαίτηση της παραγράφου 2.2.7.3(3) (σελ. 37 της διακήρυξης) αφορά όλα τα είδη βασικής υλικής συνδρομής. Δεδομένου, όμως, ότι μεγάλοι κατασκευαστικοί οίκοι προϊόντων βασικής υλικής συνδρομής δεν απαιτείται να διαθέτουν πιστοποιητικά ποιότητας αλλά αρκούνται εκ του Νόμου να τηρούν συστήματα διασφάλισης ποιότητας χωρίς να διαθέτουν αντίστοιχες

Αριθμός απόφασης: 901/2019

πιστοποιήσεις π.χ. πιστοποιητικά ISO, η μη προσκόμιση πιστοποιητικού ISO 9001:2008 ή ισοδύναμου για το είδος «σχολική τσάντα» δεν αποκλείει τον υποψήφιο οικονομικό φορέα από τον εν λόγω διαγωνισμό.

3) Οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς θα συμπληρώσουν και θα υποβάλλουν το αναρτημένο στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ επεξεργάσιμο αρχείο xml.

4) Στον όρο 2.2.6.3 (σελ. 32 της διακήρυξης) όπου αναφέρεται ότι η αποθήκη χωροθετείται «εντός δύο (2) χιλιομέτρων από την έδρα του επικεφαλής εταίρου Δήμου Κορινθίων» (Κολιάτσου 32, Κόρινθος), διευκρινίζεται ότι η αποθήκη δύναται να χωροθετείται εντός των ορίων της πόλης της Κορίνθου χωρίς τη δέσμευση του ορίου της χιλιομετρικής απόστασης, ώστε να διευκολυνθούν αφενός οι ωφελούμενοι της προμήθειας για αμεσότερη πρόσβαση, αφετέρου οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς έχοντας ευρύτερο πλαίσιο επιλογής αποθηκών».

33. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Περαιτέρω, οι τεχνικές προδιαγραφές συνιστούν στο σύνολο τους, απαραίτους όρους της διακήρυξης πλην εάν ορίζεται ότι είναι προαιρετικές ή ότι είναι αποδεκτή η πλήρωση μέρους μόνο αυτών (ΔΕφΑθ αναστ. 230/2012).

34. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους

Αριθμός απόφασης: 901/2019

όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

35. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

36. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

37. Επειδή περαιτέρω, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται επίσης σε κάθε διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και ενός προσφέροντος στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, πράγμα που συνεπάγεται ότι, καταρχήν, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31). Συγκεκριμένα, αν γινόταν δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει την εξουσία να ζητεί διευκρινίσεις από συγκεκριμένο υποψήφιο την προσφορά του οποίου κρίνει ανακριβή ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων, η εν λόγω αρχή θα κινδύνευε να θεωρηθεί ύποπτη, σε περίπτωση που τελικώς επέλεγε την επίμαχη προσφορά, ότι διεξήγαγε μυστικές διαπραγματεύσεις με τον οικείο υποψήφιο, εις βάρος των λοιπών υποψηφίων και κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 37). Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν απαγορεύει τη διόρθωση ή κατά περίπτωση συμπλήρωση της προσφοράς, μεταξύ άλλων, επειδή απαιτείται προφανώς η απλή διευκρίνισή της ή η διόρθωση πρόδηλων εκ παραδρομής σφαλμάτων, υπό τον όρο ωστόσο ότι θα τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις [βλ., συναφώς, στο πλαίσιο διαδικασιών προκήρυξης κλειστού διαγωνισμού εμπιπτουσών στην οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 114), αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψεις 35 έως 45, όσον αφορά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψεις 30 έως 39, όσον αφορά το στάδιο προεπιλογής των προσφερόντων]. Επιπλέον, η αίτηση διευκρίνισης δεν δύναται να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko*

Αριθμός απόφασης: 901/2019

κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Τέλος, και γενικά, κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει όσον αφορά τη δυνατότητα να ζητήσει από τους υποψήφιους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να μεταχειριστεί τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, έτσι ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρασ της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να έχει περιαγάγει αδικαιολόγητα σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αίτησης αυτής (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 41, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 37). Ωστόσο, μια αίτηση διευκρίνισης δεν μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η γνωστοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 40).

38. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

39. Επειδή δέσμια αρμοδιότητα υπάρχει όταν το διοικητικό όργανο, εφόσον διαπιστώσει ότι συντρέχουν οι προβλεπόμενες από τους κανόνες δικαίου πραγματικές ή νομικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή τους, είναι υποχρεωμένο να εκδώσει διοικητική πράξη που περιέχει ορισμένη ατομική ρύθμιση, την οποία προκαθορίζουν οι κανόνες αυτοί (βλ. Επαμεινώνδα Π.

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Σπηλιωτόπουλο, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, 15η έκδ., αριθμ. 148, σελ. 138). Στην περίπτωση της δέσμιας αρμοδιότητας, ο κανόνας δικαίου υποδεικνύει στη Διοίκηση κατά τρόπο επιτακτικό τη συμπεριφορά που πρέπει να υιοθετήσει και δεν της αφήνει περιθώρια εκτίμησης (βλ. ΣτΕ 286/2012) περιέχοντας πλήρες και λεπτομερές πραγματικό και τις σαφείς και συγκεκριμένες έννομες συνέπειες που αυτό επιφέρει (βλ. ΣτΕ 4720/2012).

40. Επειδή, εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου...*», «*οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

41. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού στη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣτΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

42. Επειδή, η αρχή της αναλογικότητας, αποτελεί γενική αρχή του ενωσιακού δικαίου, σύμφωνα με την οποία, κάθε επιλεγόμενο μέτρο πρέπει να είναι συγχρόνως αναγκαίο και πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. (ΔΕΕ, Απόφαση της 22.10.2015, Υπόθεση C-425/14, *Impresa Edilux Srl*, σκέψη 29, ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C-213/07, *Μηχανική Α.Ε.*, σκέψη 49, ΔΕΕ, Απόφαση της 23.12.2009, Υπόθεση C-376/08, *Serrantoni και Consorzio stabile edili*, σκέψη 33, ΔΕΕ, Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07, *Assitur*, σκέψεις 21 και 23, ΔΕΕ, Απόφαση της 14.12.2004, Υπόθεση C-210/03, *Swedish Match*, σκέψη 47,

Αριθμός απόφασης: 901/2019

ΔΕΕ Απόφαση της 11.07.2002, Υπόθεση C-210/00, *Käserei Champignon Hofmeister*, σκέψη 59 κλπ).

43. Επειδή, η εξασφάλιση του ευρύτερου δυνατού ανταγωνισμού προκειμένου περί δημοσίων διαγωνισμών εξυπηρετεί το συμφέρον της Ένωσης στον τομέα της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών (βλ., επ' αυτού, απόφαση *CoNISMa*, C-305/08, EU:C:2009:807, σκέψη 37). Εντούτοις, κάποιου βαθμού περιορισμός μπορεί να δικαιολογείται, στο μέτρο κατά το οποίο επιδιώκει θεμιτό σκοπό γενικού συμφέροντος και εφόσον είναι σύμφωνος με την αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή είναι κατάλληλος για την επίτευξη του σκοπού αυτού και δεν βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού (βλ., επ' αυτού, απόφαση *Serrantoni και Consorzio stabile edili*, C-376/08, EU:C:2009:808, σκέψη 44).

44. Επειδή, στις αιτιολογικές σκέψεις 101-102 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ ορίζεται ότι: «(101) Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να αποκλείουν οικονομικούς φορείς οι οποίοι έχουν φανεί αναξιόπιστοι, επί παραδείγματι λόγω παραβάσεων περιβαλλοντικών ή κοινωνικών υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των κανόνων σχετικά με τη δυνατότητα πρόσβασης ατόμων με αναπηρίες, ή λόγω άλλων μορφών σοβαρών επαγγελματικών παραπτώματων, όπως είναι οι παραβιάσεις των κανόνων περί ανταγωνισμού ή περί δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι το σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω την ακεραιότητα του οικονομικού φορέα και, ως εκ τούτου, να καταστήσει τον οικονομικό φορέα ακατάλληλο να λάβει την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, ανεξαρτήτως εάν ο οικονομικός φορέας έχει άλλως την τεχνική και οικονομική ικανότητα να εκτελέσει τη σύμβαση. Δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή φέρει την ευθύνη για τις συνέπειες πιθανής λανθασμένης της απόφασης, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να παραμένουν ελεύθερες να αποφαινούνται ότι έχει σημειωθεί σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα όταν, πριν την έκδοση τελικής και δεσμευτικής απόφασης για την ύπαρξη λόγων υποχρεωτικού αποκλεισμού, μπορούν να αποδείξουν με ενδεδειγμένα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει παραβεί τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων που αφορούν την καταβολή

Αριθμός απόφασης: 901/2019

φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, εκτός εάν το εθνικό δίκαιο ορίζει άλλως. Θα πρέπει επίσης να μπορούν να αποκλείουν υποψηφίους ή προσφέροντες των οποίων οι επιδόσεις σε παλαιότερες δημόσιες συμβάσεις παρουσίασαν σοβαρές αδυναμίες σε βασικές απαιτήσεις, όπως η αδυναμία παροχής ή εκτέλεσης, σημαντικές ελλείψεις στο παρασχεθέν προϊόν ή υπηρεσία με αποτέλεσμα να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον σκοπό για τον οποίο προοριζόταν, ή ανάρμοστη διαγωγή που δημιουργεί σοβαρές αμφιβολίες για την αξιοπιστία του οικονομικού φορέα. Το εθνικό δίκαιο θα πρέπει να προβλέπει τη μέγιστη διάρκεια αυτών των αποκλεισμών. Όταν βασίζονται σε λόγους προαιρετικού αποκλεισμού, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να δίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην αρχή της αναλογικότητας. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν ελάχιστονες παρατυπίες να οδηγήσουν στον αποκλεισμό οικονομικού φορέα. Όταν, ωστόσο, συρρέουν επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις ελασσόνων παρατυπιών, μπορεί να γεννηθούν αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία οικονομικού φορέα, οι οποίες μπορούν ενδεχομένως να δικαιολογούν τον αποκλεισμό του. (102) Θα πρέπει, ωστόσο, να επιτρέπεται στους οικονομικούς φορείς να υιοθετούν μέτρα συμμόρφωσης με στόχο την άρση των συνεπειών τυχόν ποινικών αδικημάτων ή παραπτώματων και την αποτελεσματική πρόληψη των παρανομιών. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να συνίστανται ιδίως σε μέτρα που αφορούν το προσωπικό και την οργάνωση, όπως είναι η διακοπή όλων των δεσμών με πρόσωπα ή οργανισμούς που εμπλέκονται στην παράνομη συμπεριφορά, κατάλληλα μέτρα αναδιοργάνωσης προσωπικού, η εφαρμογή συστημάτων υποβολής εκθέσεων και ελέγχου, η δημιουργία δομής εσωτερικού ελέγχου για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και η έγκριση εσωτερικών κανόνων ευθύνης και αποζημίωσης. Όταν τα εν λόγω μέτρα προσφέρουν επαρκείς εγγυήσεις, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν θα πρέπει πλέον να αποκλείεται για αυτούς τους λόγους και μόνον. Οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν να εξετάζονται τα μέτρα συμμόρφωσης που λαμβάνονται με σκοπό την πιθανή συμμετοχή τους στη διαδικασία προμήθειας [...]».

45. Επειδή, ειδικότερα κατά τα κριθέντα από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής το Δικαστήριο) υπό το προηγούμενο καθεστώς

Αριθμός απόφασης: 901/2019

που δεν έχει ωστόσο διαφοροποιηθεί υπό το ισχύον (απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2012, C-465/11, *Forposta SA*, σκέψεις 29 έως 31) «η μη τήρηση από οικονομικό φορέα των συμβατικών του υποχρεώσεων μπορεί κατ' αρχήν να θεωρηθεί ως επαγγελματικό παράπτωμα. Εν πάση περιπτώσει, το “σοβαρό παράπτωμα” υποδηλώνει συνήθως συμπεριφορά του οικείου οικονομικού φορέα που ενέχει πρόθεση διαπράξεως παραπτώματος ή αμέλεια ορισμένου βαθμού. Περαιτέρω, για τη διαπίστωση της υπάρξεως “σοβαρού παραπτώματος” απαιτείται, κατ' αρχήν να πραγματοποιηθεί συγκεκριμένη εκτίμηση και να εξετασθεί η στάση του οικείου οικονομικού φορέα».

46. Επειδή, περαιτέρω, ομοίως υπό το προηγούμενο καθεστώς και συγκεκριμένα υπό τους όρους της Οδηγίας 2004/18 ΕΚ, έχει γίνει δεκτό από το Δικαστήριο (απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2016, C-171/15, *Connexxion Taxi Services BV*) ότι η σχετική ρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 45 αυτής, δεν επιχειρεί να επιβάλει ομοιομορφία σε επίπεδο Ένωσης ως προς την εφαρμογή των διαλαμβανομένων σε αυτό λόγων αποκλεισμού, στο μέτρο κατά το οποίο τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να μην εφαρμόσουν καθόλου αυτούς τους λόγους αποκλεισμού ή, αντιθέτως, να τους ενσωματώσουν στην εθνική νομοθεσία με βαθμό αυστηρότητας που μπορεί να διαφέρει κατά περίπτωση, αναλόγως εκτιμήσεων νομικής, οικονομικής ή κοινωνικής φύσεως που υπερισχύουν σε εθνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη έχουν την εξουσία να καθιστούν ελαστικότερα ή ηπιότερα τα κριτήρια που προβλέπει η διάταξη αυτή (απόφαση της 10ης Ιουλίου 2014, *Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici*, C-358/12, EU:C:2014:2063, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), ειδικότερα δε να προβλέψουν ρύθμιση, η οποία υποχρεώνει την αναθέτουσα αρχή να εξετάζει, κατ' εφαρμογήν της αρχής της αναλογικότητας, αν επιβάλλεται πράγματι ο αποκλεισμός, από δημόσια σύμβαση, υποψηφίου ο οποίος έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα. Αντιθέτως, αποκλείεται, υπό το πρίσμα της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, καθώς και της συνακόλουθης υποχρεώσεως διαφάνειας, η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να αποφασίζει την ανάθεση δημόσιας συμβάσεως σε προσφέροντα ο οποίος διέπραξε σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα για τον λόγο ότι ο αποκλεισμός του εν λόγω προσφέροντος από τη διαδικασία του διαγωνισμού προσκρούει στην αρχή της αναλογικότητας,

Αριθμός απόφασης: 901/2019

όταν, σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού αυτού, προσφέρων που έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα αποκλείεται οπωσδήποτε χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο αναλογικός ή μη χαρακτήρας της κυρώσεως αυτής. Και τούτο διότι, αφενός η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως επιβάλλει να έχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι για ορισμένη δημόσια σύμβαση οικονομικοί φορείς τις ίδιες ευκαιρίες κατά τη διατύπωση των όρων των προσφορών τους και να μπορούν να γνωρίζουν επακριβώς τις απαιτήσεις της διαδικασίας και να έχουν τη βεβαιότητα ότι οι ίδιες απαιτήσεις ισχύουν για όλους τους ανταγωνιστές (βλ., συναφώς, απόφαση της 2ας Ιουνίου 2016, *Pizzo*, C-27/15, EU:C:2016:404, σκέψη 36), αφετέρου, η υποχρέωση διαφάνειας συνεπάγεται ότι το σύνολο των όρων και των κανόνων διεξαγωγής του διαγωνισμού πρέπει να είναι διατυπωμένοι με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, ώστε να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια οικονομικούς φορείς τη δυνατότητα να κατανοήσουν το ακριβές περιεχόμενο των εν λόγω όρων και κανόνων και να τους ερμηνεύσουν με τον ίδιο τρόπο (βλ., συναφώς, απόφαση της 2ας Ιουνίου 2016, *Pizzo*, C-27/15, EU:C:2016:404, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Όσον αφορά την εξέταση της αναλογικότητας λόγου αποκλεισμού, επισημαίνεται ότι ορισμένοι από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, μολονότι γνώριζαν τον περιλαμβανόμενο στα σχετικά με την προκήρυξη του διαγωνισμού έγγραφα λόγο αποκλεισμού και είχαν συνείδηση ότι έχουν διαπράξει επαγγελματικό παράπτωμα δυνάμενο να χαρακτηριστεί σοβαρό, ενδέχεται να αποπειράθηκαν να καταθέσουν προσφορά με την ελπίδα ότι δεν θα αποκλείονταν βάσει μεταγενέστερης εξετάσεως της καταστάσεώς τους κατ' εφαρμογήν της αρχής της αναλογικότητας σύμφωνα με την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης εθνική νομοθεσία, ενώ άλλοι, ευρισκόμενοι σε παρεμφερή κατάσταση, ενδέχεται να μην κατέθεσαν προσφορά βασιζόμενοι στον ως άνω λόγο αποκλεισμού στον οποίο δεν γίνεται μνεία εξετάσεως της αναλογικότητας (ο.π. C-171/15 σκ. 39-44). Σημειώνεται ότι η εν λόγω νομολογία ενσωματώθηκε στο άρθρο 57 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και στο εθνικό δίκαιο με το άρθρο 73 του ν. 4412/2016.

Αριθμός απόφασης: 901/2019

47. Επειδή, οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ως της χρηστής διοίκησης, και, της αναλογικότητας, έχουν εφαρμογή κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της Αναθέτουσας Αρχής, ήτοι της νομικής δυνατότητας της διοίκησης να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, μία απόφαση δηλαδή για το εάν, πότε και πώς της διοικητικής δράσης (Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, σ. 191). Ειδικότερα, η αρχή της χρηστής διοίκησης επιβάλλει στα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το αίσθημα δικαίου που επικρατεί, ώστε κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων να αποφεύγονται οι ανεπιεικείς και απλώς δογματικές ερμηνευτικές εκδοχές και να επιδιώκεται η προσαρμογή των κανόνων δικαίου προς τις επικρατούσες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και απαιτήσεις (Ε. Π. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη, 2010, σελ. 96). Ωστόσο, η ανωτέρω αρχή χωρεί εφόσον δεν υφίσταται δέσμια υποχρέωση της Διοίκησης (βλ. ΣτΕ 3160/2015, 2067/2004) και λειτουργώντας ως όριο της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης, εκφράζει την αγαθή κρίση και επιείκεια που πρέπει να διέπει τα διοικητικά όργανα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, ενόψει της εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και της εύρυθμης λειτουργίας της διοίκησης (βλ. απόφαση ΑΕΠΠ 630/2018).

48. Επειδή, διακριτική ευχέρεια υπάρχει όταν οι κανόνες που καθορίζουν την αρμοδιότητα δεν προκαθορίζουν ακριβώς την ενέργεια του διοικητικού οργάνου, αλλά του αφήνουν ελευθερία δράσης να επιλέξει, μεταξύ άλλων, μεταξύ περισσότερων ρυθμίσεων τις οποίες επιτρέπει η εφαρμογή των διατάξεων αυτών παρέχοντάς του τη δυνατότητα, όταν πρόκειται να εκδώσει ατομικές διοικητικές πράξεις, να καθορίσει το ακριβές περιεχόμενο μιας πραγματικής αξιολογικής έννοιας είτε να θέσει τους όρους εφαρμογής της διάταξης με τους οποίους κατά την κρίση του εξυπηρετείται καλύτερα το δημόσιο συμφέρον είτε να επιμετρήσει το ύψος της διοικητικής κύρωσης που πρέπει να επιβληθεί. Περαιτέρω, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (βλ. συναφώς Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, ό.π., αρ. περ. 642' Β.

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Καψάλη, «Η αιτιολογία ως ουσιώδης τύπος των ατομικών διοικητικών πράξεων: μια υποβαθμισμένη διαδικαστική εγγύηση», *ΕφημΔΔ* 4/2010, σελ. 568 (σελ. 571 επ.), ομοίως Μ. Στασινόπουλο, *Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων*, Αθήνα, 1982, σ. 341, ο οποίος εύστοχα αναφέρει ότι «ο επί της αιτιολογίας έλεγχος συνιστά γνήσιο έλεγχο της διακριτικής εξουσίας» και διευκρινίζει πως «η διεΐσδυση του ελέγχου εντός της ουσιαστικής ορθότητας της αιτιολογίας και, επομένως, του πορίσματος που προέκυψε από την άσκηση της διακριτικής εξουσίας, δεν σημαίνει έλεγχο της σκοπιμότητας αυτού, αλλά αναζήτηση της ενδεχόμενης ασυμφωνίας αυτού προς τα άκρα όρια της διακριτικής εξουσίας» σελ. 381 ο.π, αλλά και Απόφαση ΑΕΠΠ 349/2018 σκ. 44).

49. Επειδή, οι δυνητικοί λόγοι αποκλεισμού αποτελούν στοιχείο κρίσης και επιλογής της αναθέτουσας κατά το στάδιο της κατάρτισης των συμβατικών τευχών, οπότε εφόσον επιλεγούν και συμπεριληφθούν στη διακήρυξη, θεσπίζονται κανόνες υποχρεωτικής εφαρμογής κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής (βλ. Κατευθυντήρια Οδηγία ΕΑΑΔΗΣΥ 20, αριθμ. απόφ. 42/30-5-2017).

50. Επειδή, το ΕΕΕΣ αποτελεί πρότυπο τεύχος με δεσμευτική ισχύ, το οποίο χρησιμοποιείται υποχρεωτικά από τις αναθέτουσες αρχές σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων του Βιβλίου Ι του Ν.4412/2016 κάτω των ορίων, προκειμένου οι συμμετέχοντες στις ως άνω διαγωνιστικές διαδικασίες, κατά το χρόνο υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών τους να δηλώνουν υπεύθυνα ότι, αντιστοίχως προς τις απαιτήσεις της διακήρυξης, δεν εμπίπτουν στις καταστάσεις εκείνες που συνιστούν λόγους αποκλεισμού, όπως και ότι πληρούν τα ανάλογα με τη διακήρυξη κριτήρια ποιοτικής επιλογής, ως προκαταρκτική απόδειξη της προσωπικής τους κατάστασης, ώστε να θεμελιώσουν κατ' αρχήν το δικαίωμα συμμετοχής τους στο διαγωνισμό (βλ. Α.Ε.Π.Π 136/2017).

51. Επειδή το ΕΕΕΣ παρέχει προαπόδειξη προς τον σκοπό της επιτάχυνσης των διαγωνιστικών διαδικασιών και ελάφρυνσης των διαγωνιζομένων από την υποχρέωση προσκόμισης πολυάριθμων πιστοποιητικών και εγγράφων ως προς τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, ιδίως επί τον σκοπό της διευκόλυνσης συμμετοχής μικρομεσαίων

Αριθμός απόφασης: 901/2019

επιχειρήσεων και τη μείωση του χρόνου προετοιμασίας μιας προσφοράς. Ενέχει δε προϋποθέτει και ερείδεται επί μιας καταρχήν εμπιστοσύνης ως προς τον υποβάλλοντα οικονομικό φορέα και όσον αφορά τα εξ αυτού δηλούμενα, τα οποία θα ελεγχθούν επισταμένως κατά το στάδιο αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης πριν την οριστικοποίηση της ανακήρυξης του ως αναδόχου. Όμως, αυτή η καταρχήν εμπιστοσύνη και η κατά τα ως άνω οπισθοβαρής καταρχήν διάρθρωση της ελεγκτικής διαδικασίας, δεν μπορεί να αποκλείσει τον ίδιο τον έλεγχο της αληθείας και πραγματικότητας των δηλουμένων στην περίπτωση που αυτά αμφισβητούνται και δη με επίκληση συγκεκριμένο περί του αντιθέτου λόγων από έτερο διαγωνιζόμενο δια προδικαστικής προσφυγής αυτού. (ΑΕΠΠ 96/2017).

52. Επειδή τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις επιλογής και οι διατάξεις περί αποκλεισμού υποψηφίων αναδόχων στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων και υπό το πρίσμα του νέου Ν 4412/2016 θα πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται ουσιαστικά και όχι τυπολατρικά με βασικό γνώμονα την εξυπηρέτηση της θεμελιώδους αρχής του ελεύθερου, πραγματικού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού που εγγυάται την ακώλυτη πρόσβαση όλων των υποψηφίων στην αγορά των δημόσιων συμβάσεων (βλ. Α. Σπυριδωνος, «Δημόσιο συμφέρον και λόγοι αποκλεισμού υποψηφίων στις δημόσιες συμβάσεις», ΘΠΔΔ 6/2017, σελ. 537 επόμε.). Επομένως, οι οικονομικοί φορείς δέον είναι να προβαίνουν στη σχετική δήλωση (βλ. Δ. Ράικο, Ε. Βλάχου, Ε. Σαββίδη, Δημόσιες Συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2018 σελ. 688, παρ.89) η οποία όχι μόνο δεν επιφέρει τον αυτόματο αποκλεισμό τους αλλά τους παρέχει τη δυνατότητα να εκθέσουν ενώπιον της αναθέτουσας αρχής τους λόγους για τους οποίους δεν διακυβεύεται σε περίπτωση εκ μέρους τους ανάληψης της σύμβασης, η ορθή εκτέλεση της. Ειδικότερα, η κατά τα ως άνω σχετική δήλωση εκ μέρους του οικονομικού φορέα στο ΕΕΕΣ του περί συνδρομής στο πρόσωπο του κάποιου κατά τα ως άνω περίπτωσης αποκλεισμού, μαζί με την εκ μέρους του παράθεση εξηγήσεων, λεπτομερειών, ως και ανάλυση των τυχόν επανορθωτικών μέτρων που ο ίδιος έλαβε, συνιστούν αναγκαίες προϋποθέσεις για την περαιτέρω θεμελίωση της υπέρ αυτού ευνοϊκής διαδικασίας του άρ. 73 παρ. 7 επ.(βλ. ΑΕΠΠ 118/2017).

Αριθμός απόφασης: 901/2019

53. Επειδή, κατά την έννοια των λόγων αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, στην περίπτωση κατά την οποία υποβάλλεται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ΕΕΕΣ με το οποίο ο οικονομικός φορέας δηλώνει ότι συντρέχει τέτοιος λόγος, ναι μεν αυτός δεν αποκλείεται αυτόματα, όπως θα συνέβαινε εάν ενέπιπτε στην παρ. 1 του άρθρου 73 του εν λόγω νόμου, είναι, όμως, δυνατόν να αποκλεισθεί εφόσον κριθεί ότι το παράπτωμα επηρεάζει τη φερεγγυότητα ή την επαγγελματική αξιοπιστία του (ΑΕΠΠ 856/2018).

54. Επειδή τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, προσφορά τους (Ε.Α. ΣΤΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 *ΕΔημΕργ* 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, εκδ. θ', σελ. 776). Επομένως, η παραβίαση αμφίσημων όρων της διακήρυξης δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζομένου, αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεών του.

55. Επειδή οι αρχές της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας που διέπουν τους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν να καθορίζονται σαφώς στην διακήρυξη οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό καθώς και τα κριτήρια ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης (βλ. ΕΣ 133/2008, Πράξη, Τμ. VI) με στόχο την επίτευξη πλήρους διαφάνειας και προστασίας του ανταγωνισμού (βλ. ΕΣ 2263/2011, 2016/2010, Τμ. VI).

56. Επειδή έχει κριθεί από τη νομολογία ότι στις δημόσιες συμβάσεις ισχύει ο κανόνας της, κατά στάδια, προβολής των λόγων, ήτοι λόγοι που αφορούν σε προγενέστερο στάδιο δεν μπορούν να προβληθούν σε μεταγενέστερο, αλλά θα πρέπει να προβάλλονται επικαίρως (ΕΑ ΣΤΕ 207/2002, 295/2003, 602/2003, 884/2003, 69/2005, 1032/2005, 245/2011

Αριθμός απόφασης: 901/2019

κ.ά.). Η αρχή αυτή, της επίκαιρης και αυτοτελούς προσβολής των βλαπτικών πράξεων όλων των οργάνων του διαγωνισμού εντάσσεται στους αρνητικούς όρους του εννόμου συμφέροντος, αποκλείοντας τον παρεμπόπτοντα έλεγχο της νομιμότητας των λόγων αυτών με την ευκαιρία της προσβολής των μεταγενέστερων πράξεων ή παραλείψεων της διαγωνιστικής διαδικασίας με την προδικαστική προσφυγή (ΕΑ ΣτΕ 305/2011, 65/2012).

57. Επειδή λόγοι που αφορούν τους όρους της διακήρυξης του διαγωνισμού προβάλλονται ανεπικαίρως στο παρόν στάδιο κι επομένως απαραδέκτως (βλ. ΣτΕ 2770/2013, 5690/1996, 964/1998 Ολομ., 966/1998 Ολομ., 1415/2000 Ολομ., 3602/2005 επταμ., 702/2008, 1794/2008, 1667/2011 Ολομ., 3952/2011, 2137/2012, πρβλ. και ΔΕΚ, απόφαση της 12.2.2002, Universale-Bau AG, C-470/99, σκέψεις 65 έως 79, καθώς και απόφαση της 27.2.2003, Santex SpA, C-327/00 , σκέψεις 32 έως 66).

58. Επειδή, όπως έχει παγίως κριθεί υπό το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς, η πράξη περί παροχής διευκρινίσεων αποτελεί πράξη εκτελεστή, υποκείμενη σε προσφυγή και εφ' όσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά της, οι παρεχόμενες με αυτήν διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης, στους οποίους αναφέρονται (πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕφΑθ (αναστ.) 451/2014, 437/2013).

59. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της προδικαστικής της προσφυγής η προσφεύγουσα αιτείται την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, καθώς τα υποβληθέντα εκ μέρους της πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης (όρος 2.2.7 της διακήρυξης) αφορούν μόνο στους τομείς της αποθήκευσης και της διακίνησης και όχι της συσκευασίας και ανασυσκευασίας. Η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι εφόσον δηλώνεται εμπορία, αποθήκευση και διακίνηση εκ των πραγμάτων εμπεριέχεται και η συσκευασία ως μέρος της αλυσίδας παραγωγής και η όποια προσθήκη «συσκευασία ή ανασυσκευασία» παρέλκει και δεν είναι δυνατόν να προσαρμόζεται κάθε φορά με το ακριβές λεκτικό που αναφέρει για κάποιο διαγωνισμό η αναθέτουσα αρχή και για το λόγο αυτό, πριν απορρίψει την προσφορά της, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να της ζητήσει διευκρινίσεις, όταν μάλιστα η διακήρυξη αναφέρει ότι γίνονται δεκτά και ισοδύναμα

Αριθμός απόφασης: 901/2019

πιστοποιητικά. Προς επίρρωση δε των ισχυρισμών της, η παρεμβαίνουσα προσκομίζει και βεβαίωση της εταιρείας που εξέδωσε τα οικεία πιστοποιητικά, σύμφωνα με την οποία περιλαμβάνεται και το στάδιο της ανασυσκευασίας. Η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της αναφέρει ότι, σε κάθε περίπτωση, προκύπτει σαφώς ότι η παρεμβαίνουσα δεν συμμετέχει στον εν λόγω διαγωνισμό ως κατασκευάστρια εταιρεία και ότι τα προσφερόμενα είδη παρασκευάζονται – κατασκευάζονται από τρίτους, των οποίων τα πιστοποιητικά ISO 22000:2005 καλύπτουν όλα τα απαιτούμενα πεδία πιστοποίησης και επομένως ικανοποιούν τις προαναφερόμενες απαιτήσεις της διακήρυξης.

60. Επειδή σύμφωνα με τον όρο 2.2.7 της διακήρυξης, τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, πρέπει να καλύπτουν την αποθήκευση, τη συσκευασία, την ανασυσκευασία και τη διακίνηση των προϊόντων τροφίμων και προϊόντων παντοπωλείου.

61. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, τα πιστοποιητικά που προσκόμισε η παρεμβαίνουσα δεν αναφέρουν τις λέξεις «συσκευασία/ανασυσκευασία» και έχουν εκδοθεί στο σύνολό τους από την εταιρεία «.....». Η δε βεβαίωση που επισυνάπτει η παρεμβαίνουσα με την υπό εξέταση προσφυγή της, αφορά συγκεκριμένα στο ISO 22000:2005 που αφορά στο σύστημα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων, και αναφέρει τη λέξη «ανασυσκευασία» προϊόντων ξηρής αποθήκευσης, ήτοι «προϊόντων παντοπωλείου».

62. Επειδή, όπως έχει κριθεί ad hoc με την με αριθμό 769/2019 Απόφαση του παρόντος Κλιμακίου της ΑΕΠΠ (σκ. 56), τα επίμαχα πιστοποιητικά δύνανται να καλύπτουν και τη συσκευασία/ανασυσκευασία, παρά το γεγονός ότι δεν αναφέρονται οι όροι αυτοί καθαυτοί στο λεκτικό τους. Επομένως, βασίμως υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα ότι ανεξαρτήτως μη ταυτόσημου λεκτικού των υποβληθέντων από αυτήν πιστοποιητικών με το οικείο άρθρο της διακήρυξης, δεν συνάγεται αυτόματα ότι δεν καλύπτουν τις απαιτήσεις της διακήρυξης, καθότι τα εν λόγω πιστοποιητικά δεν εκδίδονται για συγκεκριμένο διαγωνισμό και δοθέντος του ότι, ως ρητώς και σαφώς αναφέρει η διακήρυξη, γίνονται δεκτά και ισοδύναμα πιστοποιητικά. Συνακόλουθα, η αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά τις διατάξεις του άρθρου 102

Αριθμός απόφασης: 901/2019

του Ν.4412/2016, πριν απορρίψει την προσφορά της παρεμβαίνουσας να της ζητήσει διευκρινίσεις προκειμένου να διαπιστώσει εάν τα προσκομισθέντα από αυτήν πιστοποιητικά καλύπτουν το καθένα ξεχωριστά τις απαιτήσεις της Διακήρυξης που έχουν τεθεί επί ποινή αποκλεισμού, δοθέντος και του ότι η παρεμβαίνουσα δραστηριοποιείται στην αγορά με το αυτό αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Ως εκ τούτου, ο οικείος λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός ως βάσιμος, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα.

63. Επειδή η προσφεύγουσα με τον δεύτερο λόγο της προδικαστικής της προσφυγής αιτείται την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας για το λόγο ότι η τελευταία προς απόδειξη πλήρωσης των κριτηρίων τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας (όρος 2.2.6 της διακήρυξης), υπέβαλε αφενός βεβαίωση επιτυχούς εκτέλεσης της εταιρείας ....., η οποία δεν περιλαμβάνει το ελάχιστο ζητούμενο από τη διακήρυξη περιεχόμενο, ήτοι, το ποσοστό των ειδών που παραδόθηκαν και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σύμβασης, και αφετέρου για την απόδειξη της εκτέλεσης της σύμβασης με την μη κερδοσκοπική εταιρεία «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» προσκόμισε μόνο βεβαίωση επιτυχούς εκτέλεσης αυτής και όχι, ως όφειλε, τα σχετικά τιμολόγια και δελτία αποστολής.

Αναφορικά με την βεβαίωση της εταιρείας ....., η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι, βάσει του άρθρου 80 του ν. 4412/2016, βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης υποβάλλονται μόνο για τις εργασίες και όχι για τις παραδόσεις και υπηρεσίες και σε κάθε περίπτωση υπέβαλε τον προβλεπόμενο κατάλογο με τις προηγούμενες συμβάσεις που απαιτεί το ανωτέρω άρθρο του νόμου. Περαιτέρω ισχυρίζεται ότι η προσφεύγουσα εξομοιώνει εσφαλμένα την έννοια του Δημοσίου και της αναθέτουσας αρχής με τις ιδιωτικές εταιρείες και σε κάθε περίπτωση αφενός δεν δύναται το λεκτικό της βεβαίωσης μεταξύ δύο εταιρειών να επιβληθεί από τους όρους της διακήρυξης, αφετέρου από τα υποβαλλόμενα τιμολόγια προκύπτει το ποσοστό υλοποίησης της σύμβασης. Αναφορικά, δε, με τη σύμβαση με την μη κερδοσκοπική εταιρεία «ΑΠΟΣΤΟΛΗ», η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι δεν συνιστά «ιδιωτική εταιρεία» κατά την έννοια της διακήρυξης συνεπώς δεν απαιτούνται τιμολόγια

Αριθμός απόφασης: 901/2019

και δελτία αποστολής, και σε κάθε περίπτωση οι υποβαλλόμενες βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης έχουν μεγαλύτερη αποδεικτική αξία από τα όποια τιμολόγια.

Η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της αναφέρει ότι τα υποβαλλόμενα εκ μέρους της παρεμβαίνουσας έγγραφα προς απόδειξη των επίμαχων κριτηρίων επιλογής αρκούν για την απόδειξη των οικείων απαιτήσεων της διακήρυξης.

64.Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6 της διακήρυξης προς απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, σε περίπτωση ιδιωτικού φορέα, πρέπει να προσκομισθεί, επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς, η σύμβαση και βεβαίωση εκδοθείσα και θεωρηθείσα από αυτόν, η οποία αναφέρει το ποσοστό παράδοσης των ειδών καθώς επίσης και ότι αυτά παραδόθηκαν ή παραδίδονται επιτυχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σύμβασης, η οποία συνοδεύεται από παραστατικά (δελτίο αποστολής και τιμολόγιο).

65. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η παρεμβαίνουσα προσκόμισε συμβάσεις και μια ευχαριστήρια επιστολή της εταιρείας ....., η οποία δεν έχει το απαιτούμενο από τη Διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού περιεχόμενο, καθώς και βεβαίωση της «Αποστολής» χωρίς τιμολόγια και δελτία αποστολής, ως βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα. Επομένως, κατά δέσμια αρμοδιότητα η αναθέτουσα αρχή όφειλε να απορρίψει την προσφορά της σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας, ως μη πληρούσα επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις της διακήρυξης (βλ. ΑΕΠΠ 769/2019). Περαιτέρω, οι ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας περί των προβλέψεων του άρθρου 80 του ν. 4412/2016, της εξομοίωσης αποδεικτικών εγγράφων τόσο από δημόσιους φορείς όσο και από ιδιωτικές εταιρείες και της επαρκούς απόδειξης εκ μόνων των βεβαιώσεων καλής εκτέλεσης, προβάλλονται ανεπικαίρως και, άρα, απαραδέκτως, διότι βάλλουν εν τοις πράγμασι κατά των όρων της Διακήρυξης. Επίσης, ο ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας ότι η «Αποστολή» αποτελεί μη κερδοσκοπική μη κυβερνητική οργάνωση του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου της Εκκλησίας της Ελλάδος, δεν αναιρεί τη νομική της φύση ως νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, και άρα «ιδιωτικό φορέα» κατά τη διακήρυξη, και, επομένως, προβάλλεται αλυσιτελώς (βλ. ΑΕΠΠ 769/2019). Ως αβάσιμοι θα πρέπει να απορριφθούν και οι ανωτέρω ισχυρισμοί της

Αριθμός απόφασης: 901/2019

αναθέτουσας αρχής, καθώς και η ίδια υποχρεούται στην τήρηση των όρων που η ίδια υποβλήθηκε. Συνεπώς ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

66. Επειδή με τον τρίτο λόγο της προδικαστικής της προσφυγής η προσφεύγουσα αιτείται την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας για το λόγο ότι δεν προσκόμισε δείγμα για το προσφερόμενο είδος «φέτα», καθώς αυτό συγκαταλέγεται στα «ευαλλοίωτα» τρόφιμα και όχι στα νωπά προϊόντα, τα οποία εξαιρούνται από την υποχρέωση προσκόμισης δείγματος. Η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι δεν υποχρεούταν στην προσκόμιση δείγματος για το είδος «φέτα», καθώς κατά τον όρο 2.2.6.4 της διακήρυξης τα νωπά προϊόντα ταυτίζονται με τα ευαλλοίωτα είδη. Η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις ουδέν αναφέρει σχετικά.

67. Επειδή, σύμφωνα με τον όρο 6.3 της διακήρυξης θα πρέπει οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς να προσκομίσουν δείγματα του συνόλου των προσφερόμενων ειδών, εκτός από τα νωπά προϊόντα. Περαιτέρω κατά τον όρο 2.2.6.4 της διακήρυξης τα νωπά προϊόντα χαρακτηρίζονται ως ευαλλοίωτα είδη.

68. Επειδή, από την εξέταση του φακέλου προκύπτει ότι η παρεμβαίνουσα δεν προσκόμισε δείγμα για το είδος «φέτα», όπως άλλωστε παραδέχεται και η ίδια. Ωστόσο ο οικείος λόγος της προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, καθώς ερείδεται επί της εσφαλμένης προϋπόθεσης ότι κατά τη διακήρυξη διαχωρίζονται εννοιολογικά τα νωπά προϊόντα από τα ευαλλοίωτα, ενώ κατά τον όρο 2.2.6.4 της διακήρυξης αυτά ταυτίζονται, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η παρεμβαίνουσα. Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, οποιαδήποτε ασάφεια των όρων της διακήρυξης δεν μπορεί να λειτουργήσει σε βάρος της παρεμβαίνουσας, η οποία ευλόγως θεώρησε ότι σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού τα νωπά προϊόντα συνιστούν ευαλλοίωτα προϊόντα. Συνεπώς ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

69. Επειδή, με τον τέταρτο λόγο της προδικαστικής της προσφυγής η προσφεύγουσα αιτείται την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας καθώς η υποβαλλόμενη εκ μέρους της άδεια λειτουργίας (όρος 2.2.6.12 της διακήρυξης) αφορά μόνο την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων και εν

Αριθμός απόφασης: 901/2019

γένει ειδών διατροφής και όχι το εμπόριο ειδών διατροφής για τα οποία λαμβάνει μέρος, όπως εμπόριο κρεάτων, εμπόριο ειδών βασικής υλικής συνδρομής.

Η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι αφενός έχει υποβάλει την αιτούμενη άδεια για τα τυροκομικά και γαλακτοκομικά προϊόντα, αφετέρου για την κατηγορία κρεάτων έκανε νόμιμη χρήση δάνειας εμπειρίας από την εταιρεία ..... υποβάλλοντας το σύνολο των απαιτούμενων από τη διακήρυξη δικαιολογητικών. Περαιτέρω, για τα υπόλοιπα είδη τροφίμων της χορηγήθηκε άδεια εμπορίας τροφίμων φυτικής προέλευσης συσκευασμένων που συνίσταται στην απλή αποθήκευση και εμπορία, ήτοι κωδικός εμπόρου EL 15-02. Επισημαίνει, δε, ότι στην περίπτωση χονδρεμπορίου δεν υπάρχει αρμοδιότητα των Δήμων να αδειοδοτούν σχετικά, υποβάλει, δε, προς τούτου σχετικό έγγραφο. Σε κάθε περίπτωση, έχουν υποβληθεί οι κωδικοί αριθμοί έγκρισης εμπόρου για την προμήθεια ζωικών προϊόντων και άλλα και φυτικής προέλευσης, σύμφωνα με τον όρο 2.2.6.12 της διακήρυξης.

Η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της αναφέρει ότι η παρεμβαίνουσα υπέβαλλε την άδεια λειτουργίας της, υγειονομικού ενδιαφέροντος, αλλά και τις άδειες λειτουργίας εγκατάστασης της «.....», στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται.

70. Επειδή, σύμφωνα με τον όρο 2.2.6.12 της διακήρυξης απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς, να υποβληθεί με την προσφορά αφενός άδεια λειτουργίας της επιχείρησης για τα προσφερόμενα είδη σε περίπτωση που ο προσφέρων είναι παρασκευαστής ή παραγωγός αυτών, αφετέρου η νόμιμη άδεια λειτουργίας υγειονομικού ενδιαφέροντος της επιχείρησης για την αποθήκευση, διατήρηση, διακίνηση τροφίμων και ευπαθών προϊόντων για τα είδη της σύμβασης σε περίπτωση που ο προσφέρων είναι έμπορος. Ως προς το κριτήριο αυτό τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας επιτρέπεται στήριξη στις ικανότητες τρίτων φορέων σύμφωνα με τον όρο 2.2.8 της διακήρυξης.

71. Επειδή, από την εξέταση του φακέλου, ίδια από την 22/1/2019 υπεύθυνη δήλωσή της παρεμβαίνουσας, στην οποία δηλώνονται οι προμηθευτές της για το σύνολο των προσφερόμενων ειδών, προκύπτει ότι η

Αριθμός απόφασης: 901/2019

παρεμβαίνουσα μετέχει στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία ως έμπορος των ειδών αυτών και όχι ως παραγωγός ή παρασκευαστής.

Περαιτέρω, ως προς το επίμαχο κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας η παρεμβαίνουσα στηρίζεται στις ικανότητες της εταιρείας «.....» για την προμήθεια, επεξεργασία, διακίνηση και αποθήκευση των κρεάτων που περιγράφονται στη διακήρυξη, όπως προκύπτει και από το υποβαλλόμενο από 10/1/2019 ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας μεταξύ τους. Ωστόσο δεν προκύπτει με σαφήνεια από την προσφορά της παρεμβαίνουσας εάν η ανωτέρω εταιρεία τυγχάνει εν προκειμένω παραγωγός ή έμπορος των κρεάτων και επιπλέον για ποια από τα κρέατα της διακήρυξης φέρει μία εκ των ως άνω ιδιοτήτων, προκειμένου στη συνέχεια να αξιολογηθούν τα υποβαλλόμενα για αυτήν έγγραφα προς πλήρωση της επίμαχης απαίτησης της διακήρυξης, δοθέντος αφενός ότι στην ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση δηλώνεται ως προμηθευτής των ειδών «ΚΡΕΑΣ ΒΟΕΙΟ 500 ΓΡ.» και «ΚΡΕΑΣ ΧΟΙΡΙΝΟ 500 ΓΡ.» και αφετέρου για το είδος «ΚΡΕΑΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ 1.500 ΓΡ.» δηλώνεται έτερη εταιρεία ως προμηθευτής του είδους αυτού. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή όφειλε, πριν αποδεχθεί την προσφορά της παρεμβαίνουσας, κατ' άρθρο 102 του ν.4412/2016 να αιτηθεί σχετικές διευκρινίσεις προκειμένου στη συνέχεια να δύναται να αξιολογήσει τα οικεία δικαιολογητικά προς πλήρωση του επίμαχου όρου της διακήρυξης, ως προς τα είδη κρέατος.

Για τα λοιπά, δε, προσφερόμενα είδη η παρεμβαίνουσα υποβάλει την άδεια λειτουργίας της, ήτοι την «Γνωστοποίηση υπ' αριθμό 1014980» για την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων και εν γένει ειδών διατροφής. Ωστόσο, η επίμαχη άδεια αφορά μόνο την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων και εν γένει ειδών διατροφής και όχι το εμπόριο των ειδών διατροφής, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Εφόσον, η παρεμβαίνουσα δεν είναι η ίδια παραγωγός ή παρασκευαστής των υπό προμήθεια ειδών, θα έπρεπε να διαθέτει άδεια λειτουργίας υγειονομικού ενδιαφέροντος που να αφορά το εμπόριο του συνόλου των υπό προμήθεια ειδών, την οποία και δεν προσκόμισε. Ως εκ τούτου η αναθέτουσα αρχή όφειλε να απορρίψει την προσφορά της, ως μη πληρούσα επί ποινή αποκλεισμού απαίτηση της διακήρυξης. Οι ισχυρισμοί, δε, της παρεμβαίνουσας περί πλήρωσης της

Αριθμός απόφασης: 901/2019

απαίτησης αυτής με την υποβολή των κωδικών εμπόρου για τα προσφερόμενα είδη θα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι καθώς εν προκειμένω ρητώς και σαφώς η διακήρυξη απαιτεί την υποβολή άδειας λειτουργίας υγειονομικού ενδιαφέροντος όταν ο οικονομικός φορέας είναι έμπορος, οι, δε, κωδικοί εμπόρου απαιτούνται διακριτά της αδείας με τον αυτό όρο της διακήρυξης. Περαιτέρω οι αυτοί ισχυρισμοί βάλουν κατ' ουσία και κατά των όρων της διακήρυξης ως προς το μέρος που αμφισβητούν την απαίτηση για άδεια λειτουργίας υγειονομικού ενδιαφέροντος και ως εκ τούτου προβάλλονται ανεπιδικά και άρα απαραδέκτως κατά το παρόν στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας. Συνεπώς, ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός ως βάσιμος, σύμφωνα με τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα.

72. Επειδή με τον πέμπτο λόγο της προσφυγής της η προσφεύγουσα αιτείται την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας για το λόγο ότι δεν δηλώνονται οι επιχειρηματικές μονάδες παραγωγής/συσσκευασίας των προσφερόμενων ειδών, σύμφωνα με την απαίτηση του όρου 2.2.6 της διακήρυξης.

Η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται καταρχάς ότι για τα βασικά προϊόντα (κρέατα, οπωρολαχανικά, τυροκομικά) δηλώνονται οι προμηθευτές και ο τόπος εγκατάστασής τους. Για τα είδη παντοπωλείου και ΒΥΣ αναφέρονται τα απαιτούμενα στοιχεία για το σούπερ μάρκετ που της τα προμηθεύει και τούτο διότι δεν είναι δυνατό να γνωρίζει τον εκάστοτε υποπρομηθευτή του σούπερ μάρκετ. Επισημαίνει, δε, ότι τα ανωτέρω έχουν κατά τη γνώμη της λυθεί ήδη από τον πρώτο Κανονισμό προμηθειών του Δημοσίου (394/1996), σύμφωνα με τον οποίο για τα ευρέως και ελευθέρως κυκλοφορούντα τρόφιμα σε σούπερ μάρκετ δεν είναι δυνατόν να μνημονεύονται και να καταγράφονται αναλυτικά όλοι οι παραγωγοί με τις παραγωγικές μονάδες στο εξωτερικό με πιθανούς ενδιάμεσους μεταποιητές.

Η αναθέτουσα αρχή, δε, με τις απόψεις της αναφέρει ότι έχει υποβληθεί η αιτούμενη από τη διακήρυξη υπεύθυνη δήλωση.

73. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6.6 της Διακήρυξης, απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού, η προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης στην οποία, εφόσον ο οικονομικός φορέας συσκευάζει ή παράγει ο ίδιος το υπό

Αριθμός απόφασης: 901/2019

προμήθεια είδος, πρέπει να δηλώνεται η επιχειρηματική μονάδα, στην οποία συσκευάζεται ή παράγεται το προσφερόμενο είδος, καθώς και ο τόπος εγκατάστασής της και, εφόσον ο οικονομικός φορέας είτε δε συσκευάζει είτε δεν παράγει ο ίδιος το υπό προμήθεια είδος, σε δική του επιχειρηματική μονάδα, πρέπει να δηλώνεται η επιχειρηματική μονάδα, στην οποία συσκευάζεται ή παράγεται το προσφερόμενο είδος και ο τόπος εγκατάστασής της.

74. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε την από 22/1/2019 υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρει τους προμηθευτές της για το σύνολο των προσφερόμενων ειδών, καθώς και τον τόπο εγκατάστασης και τη χώρα προέλευσης. Ωστόσο, δεν προκύπτει με σαφήνεια από την επίμαχη υπεύθυνη δήλωση, ίδια με τη χρήση του όρου «προμηθευτής», εάν οι αναφερόμενοι προμηθευτές τυγχάνουν και παραγωγοί/συσκευαστές των προσφερόμενων ειδών και ως εκ τούτου η αναθέτουσα αρχή πριν την αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας όφειλε κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016 να αιτηθεί σχετικά διευκρινίσεις, προκειμένου να είναι σε θέση στη συνέχεια να αξιολογήσει εάν πληρείται η επίμαχη απαίτηση της διακήρυξης.

Ειδικότερα, όμως, για τα είδη παντοπωλείου και τα είδη βασικής υλικής συνδρομής, αναφέρεται ως προμηθευτής το σούπερ μάρκετ «.....», το οποίο δεν συνιστά παραγωγό/συσκευαστή των ειδών αυτών, ως εξάλλου παραδέχεται η ίδια η παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της, και συνεπώς δεν δηλώνεται η επιχειρηματική μονάδα και ο τόπος εγκατάστασης του παραγωγού/συσκευαστή, όπως ρητώς και σαφώς επί ποινή αποκλεισμού απαιτεί ο επίμαχος όρος της διακήρυξης (βλ. ΑΕΠΠ 769/2019). Οι δε ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας ότι για τα προϊόντα αυτά δεν απαιτείται κάτι τέτοιο, προβάλλονται αβασίμως, καθώς η Διακήρυξη που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού το απαιτεί ρητώς και σαφώς και μάλιστα επί ποινή αποκλεισμού. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να απορρίψει την προσφορά της κατά δέσμια αρμοδιότητα, ως μη πληρούσα επί ποινή αποκλεισμού όρο της διακήρυξης. Περαιτέρω, οι ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας ότι δεν θα ήταν λογικό και εφικτό να απαιτούνται τα ως άνω στοιχεία βάλλουν εν τοις πράγμασι ανεπικαίρως κατά του οικείου όρου της

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Διακήρυξης και, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι. Συνεπώς ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός ως βάσιμος, σύμφωνα με τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα.

75. Επειδή, με τον έκτο λόγο της προδικαστικής της προσφυγής η προσφεύγουσα αιτείται την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας διότι δεν έχει δηλώσει στο ΕΕΕΣ ότι προτίθεται να χρησιμοποιήσει τις εταιρείες «.....» και «.....» ως υπεργολάβους, ο αποθηκευτικός χώρος της εταιρείας «.....» βρίσκεται εκτός της πόλης της Κορίνθου και δεν έχει προσκομίσει, ως όφειλε ΕΕΕΣ για την εταιρεία «.....» από το οποίο να προκύπτει ότι η εν λόγω εταιρεία πληροί ως υπεργολάβος τα ζητούμενα από τη διακήρυξη.

Η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι οι εν λόγω εταιρίες δεν συνιστούν υπεργολάβους της για την εκτέλεση της εν θέματι σύμβασης, αλλά απλά στηρίζεται στις ικανότητές τους. Αναφορικά με την χιλιομετρική απόσταση της αποθήκης «.....», επισημαίνει ότι η επίμαχη απαίτηση της διακήρυξης αφορά μόνο τον προσφέροντα και όχι τη δανείζουσα εμπειρία εταιρεία. Επιπλέον, δεν υποχρεούτο σε υποβολή ΕΕΕΣ για την «.....», καθώς η συνεργασία με την εταιρεία αυτή αφορά ποσοστό μικρότερο του 30% της συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης.

Η αναθέτουσα αρχή, δε, με τις απόψεις της αναφέρει ότι οι επίμαχες εταιρείες δεν έχουν δηλωθεί ως υπεργολάβοι της παρεμβαίνουσας στο υποβαλλόμενο εκ μέρους της ΕΕΕΣ.

76. Επειδή, σύμφωνα με τον όρο 2.2.8 της διακήρυξης, ως προς τα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας προβλέπεται η δυνατότητα στήριξης στις ικανότητες τρίτων φορέων. Επίσης με τον αυτό όρο επιτρέπεται η στήριξη στις ικανότητες των υπεργολάβων, στους οποίους οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς προτίθενται να αναθέσουν την εκτέλεση τμήματος ή τμημάτων της σύμβασης. Σύμφωνα με τον όρο 2.4.3.2 της διακήρυξης οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να αναφέρουν στην προσφορά τους το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους (βλ. και άρθρο 58 του ν. 4412/2016). Επίσης, σύμφωνα με τους όρους 2.2.9.1, 2.4.3.1 και 4.4.3 της διακήρυξης, σε περίπτωση υπεργολαβίας, ο προσφέρων οικονομικός φορέας υποβάλλει μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και το

Αριθμός απόφασης: 901/2019

ΕΕΕΣ του υπερβολάβου, εφόσον προτίθεται να αναθέσει στον εν λόγω υπερβολάβο τμήμα ή τμήματα της σύμβασης, που υπερβαίνουν σε ποσοστό το 30% της συνολικής αξίας της σύμβασης.

77. Επειδή, από την εξέταση του φακέλου προκύπτει ότι η παρεμβαίνουσα στηρίζεται ως προς την προμήθεια, επεξεργασία, διακίνηση και αποθήκευση των κρεάτων στην εταιρεία «.....», υποβάλλοντας για αυτήν ΕΕΕΣ καθώς και σχετικό ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας. Επίσης υποβάλει υπεύθυνη δήλωση της ανωτέρω εταιρείας στην οποία δηλώνεται ότι: *«Δεσμευόμαστε, επί ποινή αποκλεισμού όπως ρητά αναφέρεται στην παρούσα διακήρυξη με αρ. 44547/18-12-2018, παρ. 2.2.6.3, να υλοποιήσουμε τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.6.3. Αναλαμβάνουμε πλήρως και αποκλειστικά την ευθύνη για την ασφαλή μεταφορά και αποθήκευση των κρεάτων για το χρονικό διάστημα που υποδεικνύει η Αναθέτουσα Αρχή. Σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής των εν λόγω ειδών για οποιονδήποτε λόγο, θα τα αντικαταστήσουμε χωρίς καθυστέρηση. Θα διαθέσουμε αποθηκευτικό χώρο καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και σε κάθε περίπτωση μέχρι τις 31/12/2019 και θα αναλάβουμε την μεταφορά και προσωρινή αποθήκευση όλων των κρεάτων που δεν διανεμήθηκαν κατά την επιτόπου διανομή και την εκ νέου μεταφορά τους στους χώρους διανομής των εταίρων της κοινωνικής σύμπραξης τη ΠΕ Κορινθίας, αναλαμβάνοντας την εκ νέου διανομή τους στους ωφελούμενους. Για τον σκοπό αυτό θα διατίθενται οι αποθηκευτικοί χώροι της εταιρείας μας .....στην θέση Κρητικά της Αρχαίας Κορίνθου, οι προβλεπόμενες στην παρ. 2.2.6.3. άδειες και δικαιολογητικά των οποίων επισυνάπτονται»*. Περαιτέρω, υποβάλλεται από την παρεμβαίνουσα η από 17/1/2019 υπεύθυνη δήλωση της εταιρείας «.....» στην οποία αναφέρεται αυτολεξεί ότι: *«Αποδεχόμαστε την εκτέλεση της μεταφοράς των προϊόντων ΒΥΣ για λογαριασμό της εταιρείας ..... [...] για όλη τη διάρκεια της σύμβασης»*.

78. Επειδή, αντικείμενο της σύμβασης αποτελεί σύμφωνα με τον όρο 1.3 της διακήρυξης η προμήθεια τροφίμων και ειδών βασικής υλικής συνδρομής και ειδικότερα η πακετοποίηση και διανομή των υπό προμήθεια ειδών, η προμήθεια των ανωτέρω ειδών, η μεταφορά αυτών σε δέματα και η παράδοσή τους με κατάλληλα οχήματα στο χώρο διανομής που θα ορίσει ο

Αριθμός απόφασης: 901/2019

ανάδοχος και απ' όπου θα γίνεται η παράδοση μόνο στους ωφελούμενους του επικεφαλής εταίρου Δήμου Κορινθίων, η εκφόρτωση, τοποθέτηση και παράδοση αυτών ταξινομημένων ανά κατηγορία δέματος εντός των χώρων διανομής στους υπόλοιπους δικαιούχους (ωφελούμενους του προγράμματος), όπως τα ανωτέρω αναλυτικώς αναφέρονται στη Διακήρυξη και στο Παράρτημα Α αυτής. Ως εκ τούτου, προκύπτει εκ των υποβαλλόμενων εκ μέρους της παρεμβαίνουσας εγγράφων (βλ. προηγούμενη σκέψη), ότι τόσο η εταιρεία «.....» όσο και η εταιρεία «.....» θα εκτελέσουν τμήματα της σύμβασης και ως εκ τούτου θα έπρεπε να δηλωθούν στο υποβαλλόμενο εκ μέρους της παρεμβαίνουσας ΕΕΕΣ ως υπεργολάβοι, ανεξάρτητα με το εάν η παρεμβαίνουσα στηρίζεται στις ικανότητες της ως άνω πρώτης εταιρείας, καθώς κατά τους όρους της διακήρυξης επιτρέπεται η στήριξη στις ικανότητες των υπεργολάβων.

79. Επειδή, το αναρτημένο στην κεντρική σελίδα του διαγωνισμού ηλεκτρονικό αρχείο ΕΕΕΣ συμπεριλαμβάνει μόνο το πεδίο *«II.Δ: Πληροφορίες σχετικά με υπεργολάβους στην ικανότητα των οποίων δεν στηρίζεται ο οικονομικός φορέας»*, στο οποίο η παρεμβαίνουσα απάντησε αρνητικά, ενώ σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην προηγούμενη σκέψη θα έπρεπε να απαντηθεί καταφατικά και να δηλωθεί ως υπεργολάβος η εταιρεία «.....», καθώς στις ικανότητες αυτής δεν στηρίζεται η παρεμβαίνουσα. Ως προς δε την εταιρεία «.....», στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται η παρεμβαίνουσα, ορθώς το πεδίο II.Δ του ΕΕΕΣ δεν συμπληρώθηκε.

Περαιτέρω, στο ως άνω αναρτημένο υπόδειγμα ΕΕΕΣ η αναθέτουσα αρχή έχει παραλείψει το πεδίο IV.Γ.10 *«Ο οικονομικός φορέας προτίθεται, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας το ακόλουθο τμήμα (δηλ. ποσοστό) της σύμβασης:»*, το οποίο, όμως περιλαμβάνεται στο σχετικό πρότυπο ΕΕΕΣ στη διαδουκτική πύλη www.promitheus.gov.gr, στο οποίο ρητώς και σαφώς ο όρος 2.4.3.1 της διακήρυξης παραπέμπει. Ως εκ τούτου ο επιμελής και ευλόγως ενημερωμένος συμμετέχων όφειλε να συμπληρώσει το ΕΕΕΣ διαμορφωμένο σύμφωνα με τους όρους του υπό κρίση διαγωνισμού μέσω της προβλεπόμενης στον όρο 2.4.3.1 της διακήρυξης διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gr. Δεδομένου δε ότι η παρεμβαίνουσα προτίθεται σύμφωνα με την προηγούμενη σκέψη να αναθέσει τμήμα της εκτέλεσης της

Αριθμός απόφασης: 901/2019

σύμβασης στην εταιρεία «.....», στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται, το ανωτέρω πεδίο του ΕΕΕΣ θα έπρεπε να είχε συμπληρωθεί.

Ωστόσο, δοθέντος ότι, αφενός εκ των αναφερομένων στην προηγούμενη σκέψη εγγράφων προκύπτει και αποδεικνύεται η πρόθεση της παρεμβαίνουσας να αναθέσει την εκτέλεση συγκεκριμένων τμημάτων της σύμβασης στις παραπάνω εταιρείες, αφετέρου, όμως, τα οικεία πεδία του ΕΕΕΣ για την προαπόδειξη ύπαρξης υπεργολαβίας, δεν συμπληρώθηκαν ορθά, σύμφωνα με τα παραπάνω διαλαμβανόμενα, δημιουργείται ασάφεια/αντίφαση της προσφοράς της παρεμβαίνουσας και ως εκ τούτου η αναθέτουσα αρχή όφειλε, πριν την αποδοχή της προσφοράς της, να αιτηθεί από την παρεμβαίνουσα, κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016, διευκρινίσεις προς άρση της ασάφειας/αντίφασης. Περαιτέρω ως αβάσιμος θα πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί υποχρέωσης υποβολής ΕΕΕΣ εκ μέρους της εταιρείας «.....», καθώς, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η παρεμβαίνουσα, η εν λόγω εταιρεία θα εκτελέσει το τμήμα της σύμβασης που αφορά την μεταφορά των ειδών ΒΥΣ, η προϋπολογισθείσα αξία των οποίων είναι μικρότερη του 30% της συνολικής αξίας της σύμβασης και ως εκ τούτου δεν υφίσταται σχετική υποχρέωση.

80. Επειδή, σύμφωνα με τον άρθρο 2.2.6.3 της διακήρυξης, όπως αυτός διαμορφώθηκε κατόπιν σχετικών διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής επί των όρων αυτής, η προσωρινή αποθήκευση των προσφερόμενων ειδών πραγματοποιείται σε αποθηκευτικό χώρο, ο οποίος θα πρέπει να χωροθετείται *«εντός των ορίων της πόλης της Κορίνθου»*. Για το κριτήριο αυτό επιτρέπεται η στήριξη στις ικανότητες τρίτων φορέων, σύμφωνα με τον όρο 2.2.8 της διακήρυξης. Η παρεμβαίνουσα για τα είδη κρέατος στηρίζεται ως προς την προμήθεια, επεξεργασία, διακίνηση και αποθήκευση των κρεάτων στην εταιρεία «.....», όπως ειδικότερα αναλύθηκε ανωτέρω. Περαιτέρω, στην υποβαλλόμενη υπεύθυνη δήλωση της παραπάνω εταιρείας αναφέρεται αυτολεξεί ότι: *«Θα διαθέσουμε αποθηκευτικό χώρο καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και σε κάθε περίπτωση μέχρι τις 31/12/2019 και θα αναλάβουμε την μεταφορά και προσωρινή αποθήκευση όλων των κρεάτων που δεν διανεμήθηκαν κατά την επιτόπου διανομή και την εκ νέου μεταφορά τους στους χώρους διανομής των εταίρων της κοινωνικής σύμπραξης τη ΠΕ*

Αριθμός απόφασης: 901/2019

Κορινθίας, αναλαμβάνοντας την εκ νέου διανομή τους στους ωφελούμενους. Για τον σκοπό αυτό θα διατίθενται οι αποθηκευτικοί χώροι της εταιρείας μας ΦΑΡΜΑ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΚΒΕΕΚ στην θέση Κρητικά της Αρχαίας Κορίνθου, οι προβλεπόμενες στην παρ. 2.2.6.3. άδειες και δικαιολογητικά των οποίων επισυνάπτονται». Ως εκ τούτου η παρεμβαίνουσα στηρίζεται στην εν λόγω εταιρεία και ως προς την αποθήκευση των ειδών κρέατος, υποβάλλοντας μάλιστα το σύνολο των αδειοδοτήσεων που απαιτεί η διακήρυξη για την αποθήκη της ανωτέρω εταιρείας, η οποία κατά τους όρους της διακήρυξης θα πρέπει να χωροθετείται εντός των ορίων της πόλης της Κορίνθου. Η αποθήκη της ανωτέρω εταιρείας βρίσκεται στη θέση «Κρητικά» Αρχαίας Κορίνθου.

Η διατύπωση του επίμαχου όρου της διακήρυξης, όπως αυτός διευκρινίστηκε από την αναθέτουσα αρχή, χρήζει ερμηνείας διότι η φράση "εντός των ορίων της πόλης της Κορίνθου" δεν ταυτίζεται με κανέναν από τους όρους της νόμιμης διοικητικής υποδιαίρεσης της χώρας. Η φράση "πόλη της Κορίνθου" δύναται να ερμηνευθεί υπό την ευρεία έννοια του "δήμου" της Κορίνθου και εν στενή έννοια "δημοτικό διαμέρισμα" Κορίνθου, δοθέντος ότι η διακήρυξη πρέπει να ερμηνευθεί αντικειμενικά, με βάση τη νόμιμη και σαφή διοικητική υποδιαίρεση της χώρας, εφόσον δεν προσδιορίζονται ειδικώς και ρητώς από τη διακήρυξη τα γεωγραφικά όρια της έννοιας "όρια της πόλης της Κορίνθου". Με την ευρεία έννοια, η αποθήκη χωροθετείται εντός των ορίων, ενώ με την στενή εκτός, δοθέντος ότι η επίμαχη αποθήκη βρίσκεται στο δημοτικό διαμέρισμα Αρχαίας Κορινθίας. Ωστόσο, η εν λόγω ασάφεια του όρου της διακήρυξης δεν μπορεί να ερμηνευθεί σε βάρος της παρεμβαίνουσας, καθώς η αναθέτουσα αρχή όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα. Ο ισχυρισμός, ωστόσο, της παρεμβαίνουσας περί του ότι αρκεί οι δικές της αποθήκες να βρίσκονται εντός των ορίων θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, καθώς ως προς την αποθήκευση των ειδών κρέατος στηρίζεται στις ικανότητες τρίτης εταιρείας. Συνεπώς ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός ως βάσιμος.

81. Επειδή, με τον έβδομο λόγο της προδικαστικής της προσφυγής η προσφεύγουσα αιτείται την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 4 περ. θ, η τελευταία έχει διαπράξει

Αριθμός απόφασης: 901/2019

σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, όπως προκύπτει από την με αριθμό 668/2018 απόφαση της Επιτροπής του Ανταγωνισμού και δεν έχει παρέλθει τριετία από την επιβολή του προστίμου. Ομοίως η παρεμβαίνουσα, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 4 περ. γ, θα πρέπει να αποκλεισθεί, καθώς εκ της ανωτέρω απόφασης προκύπτει ότι έχει συνάψει συμφωνίες με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 4 περ. ζ αποκρύπτει από την αναθέτουσα αρχή πληροφορίες που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας νόμιμου λόγου αποκλεισμού στο πρόσωπό της, καθώς δεν δηλώνει στο υποβαλλόμενο εκ μέρους της ΕΕΕΣ ότι έχει συνάψει συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και δεν προσκόμισε ως όφειλε στοιχεία από τα οποία να αποδεικνύεται ότι έχει λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή επανάληψης της παράβασης.

Η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι στο υποβαλλόμενο εκ μέρους της ΕΕΕΣ έχει δηλώσει το ανωτέρω πρόστιμο από την Επιτροπή Ανταγωνισμού καθώς και τα μέτρα αυτοκάθαρσης και ότι σε κάθε περίπτωση δεν επιβλήθηκε αποκλεισμός της από τη συμμετοχή σε διαγωνιστικές διαδικασίες. Επίσης, εν προκειμένω, ο λόγος αποκλεισμού περί σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος ταυτίζεται με τον λόγο αποκλεισμού περί στρέβλωσης του ανταγωνισμού, συνεπώς δεν νοείται ψευδής δήλωση εκ μέρους της.

Η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της αναφέρει ότι το επίμαχο πρόστιμο δηλώθηκε εκ μέρους της παρεμβαίνουσας στο ΕΕΕΣ καθώς επίσης και τα μέτρα αυτοκάθαρσης που έλαβε, και ως εκ τούτου δεν αποκλείεται από τη διαγωνιστική διαδικασία.

82. Επειδή, με τον όρο 2.2.3.3.θ (βλ. άρθρο 73 παρ. 4 περ. θ του ν.4412/2016) της διακήρυξης ορίζεται ότι αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, προσφέρων οικονομικός φορέας εάν έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του, για το οποίο του επιβλήθηκε ποινή που του στερεί το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων και καταλαμβάνει τη συγκεκριμένη διαδικασία. Ομοίως αποκλείεται, σύμφωνα με τον όρο 2.2.3.γ (βλ. άρθρο 73 παρ. 4 περ. γ), εάν υπάρχουν εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας

Αριθμός απόφασης: 901/2019

σύνηψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, και κατά τον όρο 2.2.3.ζ (βλ. άρθρο 73 παρ. 4 περ. ζ), εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 2.2.9.2 της διακήρυξης.

Ωστόσο, οι ανωτέρω λόγοι αποκλεισμού δεν οδηγούν με την πλήρωσή τους στον αυτόματο αποκλεισμό του οικονομικού φορέα, καθώς σύμφωνα με τον όρο 2.2.3.6 της διακήρυξης, δύναται ο τελευταίος να προσκομίσει στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει λόγος αποκλεισμού (αυτοκάθαρση). Εάν, δε, τα στοιχεία αυτά κριθούν επαρκή, ο οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Η εν λόγω, δε, δυνατότητα αποκλείεται μόνο εάν έχει επιβληθεί στον οικονομικό φορέα αποκλεισμός από τη συμμετοχή του σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης με τελεσίδικη απόφαση.

83. Επειδή, από την εξέταση του φακέλου προκύπτει ότι η παρεμβαίνουσα στο πεδίο του ΕΕΕΣ που αφορά τον λόγο αποκλεισμού περί σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος απάντησε καταφατικά, δηλώνοντας αφενός την «*ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ 11.328,38Ε ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2003-2007 ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΑΡΘΡΟ 44 ΠΑΡ 3 Ν3959/2011)*», αφετέρου τα εξής μέτρα αυτοκάθαρσης: «*ΠΑΥΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ .....ΑΠΟ ΤΟ 2007 ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΜΑΣ ΕΠΕΒΛΗΘΗ ΤΟ ΠΡΟΣΤΙΜΟ*». Όπως προκύπτει, δε, από τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής τα ανωτέρω μέτρα κρίθηκαν επαρκή και αποφασίσθηκε ο μη αποκλεισμός της παρεμβαίνουσας για το λόγο αυτό. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί αυτόματου αποκλεισμού της παρεμβαίνουσας λόγω κατάφασης του επίμαχου λόγου αποκλεισμού, καθώς αφενός δηλώθηκε στο ΕΕΕΣ η τέλεση σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος και τα μέτρα αυτοκάθαρσης, αφετέρου εκ της επίμαχης απόφασης με αριθμό 668/2018 της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν προκύπτει

Αριθμός απόφασης: 901/2019

ότι επιβλήθηκε, πλην του προστίμου, αποκλεισμός της παρεμβαίνουσας από τη συμμετοχή της σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης. Εξάλλου, σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή επιθυμούσε περαιτέρω στοιχεία και διευκρινίσεις επί του επίμαχου λόγου αποκλεισμού, εδύνατο κατ' άρθρο 102 του ν.4412/2016 να τα αιτηθεί από την παρεμβαίνουσα, δοθέντος ότι η τελευταία απάντησε καταφατικά στο επίμαχο πεδίο του ΕΕΕΣ.

84. Επειδή, το ανωτέρω πρόστιμο αφορούσε στη σύναψη εκ μέρους της παρεμβαίνουσας συμφωνιών με έτερο οικονομικό φορέα που είχε ως στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα και όπως προκύπτει από την ανωτέρω απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού την οποία προσκομίζει η προσφεύγουσα με την προδικαστική της προσφυγή. Ωστόσο το οικείο πεδίο του ΕΕΕΣ απαντήθηκε αρνητικά από την παρεμβαίνουσα. Ως εκ τούτου η αναθέτουσα αρχή όφειλε να απορρίψει την προσφορά της παρεμβαίνουσας, λόγω πλημμελούς συμπλήρωσης του ΕΕΕΣ ως προς το οικείο πεδίο. Η εν λόγω, δε, πλημμέλεια δεν θα μπορούσε να θεραπευτεί κατόπιν διευκρινιστικού ερωτήματος της αναθέτουσας αρχής κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016, δοθέντος ότι ούτε από έτερο στοιχείο της προσφοράς της ούτε εκ της ανωτέρω δήλωσης στο ΕΕΕΣ περί τέλεσης σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος προκύπτει ότι το πρόστιμο αυτό επιβλήθηκε λόγω σύναψης συμφωνιών που είχαν ως στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Ως αβάσιμοι, δε, θα πρέπει να απορριφθούν οι ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας περί του ότι δεν απαιτείται η δήλωση του αυτού προστίμου τόσο στο πεδίο περί σύναψης συμφωνιών με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, όσο και στο πεδίο περί τέλεσης σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, καθώς η τέλεση σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος μπορεί να μην αφορά τη σύναψη συμφωνίας με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Περαιτέρω, όμως, ως αβάσιμοι θα πρέπει να απορριφθούν οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί πλήρωσης του λόγου αποκλεισμού περί ψευδής δήλωσης, καθώς το επίμαχο πρόστιμο έχει σε κάθε περίπτωση δηλωθεί από την παρεμβαίνουσα στο υποβαλλόμενο εκ μέρους της ΕΕΕΣ, έστω ως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, και ως εκ τούτου δεν το απέκρυψε από την αναθέτουσα αρχή. Συνεπώς, ο σχετικός λόγος της

Αριθμός απόφασης: 901/2019

προσφυγής θα πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός ως βάσιμος, σύμφωνα με τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα.

85.Επειδή γίνεται δεκτή η εισήγηση.

86.Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

87.Επειδή, η παρέμβαση πρέπει να απορριφθεί.

88.Επειδή, ύστερα από τη σκέψη 86 της παρούσας, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την με αριθμό 206/21-5-2019 (αρ. πρακτικού 19/21-5-2019) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, κατά το μέρος που αποδέχεται την προσφορά της παρεμβαίνουσας και την αναδεικνύει προσωρινή ανάδοχο της σύμβασης, κατά το σκεπτικό της παρούσας.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του παραβόλου ποσού 10.371 ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 22 Ιουλίου 2019 και εκδόθηκε στις 8 Αυγούστου 2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Χ. ΚΑΝΑΒΑ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΑΚΑΤΣΙΔΑΣ